ი. ჭ.
F
20691
ბიბლიოთეკა
K159

C17-20

F-20691

წ ე ს ა ვ ი ლ ი

ფასაღლეი ევროპის ისტორიის ანა ეს ის საკითხის წესავლა ფრიად დიდ დაბრკოლებასთან არის წარმოშობილი., შემსაჯელი წეზრეულია მასალების თანიც. იდგან ფასაღლეი ევროპის ისტორიის ძეგლები ჩვენში ცნელად იშ-ვება.

ბერძნების ბელორუსიის წესაგლისას ჩვენ შევჩერდი ანაბაპტისტთა მოძრაობაზე. იდგან ეს ნაკლებად არის წესაგლილი და, ეფელმაკვლევ-ული ია ისტორიულ ლიტერატურა პრინციპით დაკავშირებით, თანამედ ოიკუნაცვლეს ანა-ბაპტისტთა წარმოშობის წესაგლა. ეს საკითხი არა ეს ეარიელსა და ბუ-ნაც. ამაზედ ეხლიან ფასაღლეს სახელმწიფო ლიტერატურაში საბოლოო წესაგ-ლილად და ფიგურალად ვერ ჩაითვლება. თი ეშველეს რომ ისტორიკოსი-ბაპტი-ეარები თის წესაგლის ტენდენციურად ეკიდებიდნენ. ფემიკრატიულად განწ-ყობილი ლიტერატური ბოლის ისტორიკოსი ერიდრის კრისტიან ფლეგერი[1] T. Flegler 1735-1801/. ისევეთად კონსერვატორული წარმოდგენებია გამოსულ

1/ ფლეგერის ამაზედ ტრაქტატი "ისტორია ისტორია" სარგებლობდა კ. მარ-ქსი ანალიზ ენციკლოპედიის წაკითხვის დროს. ე. ადერიანსკი კ. მარქსის "ენციკლოპედიურ ამონაწერების" ბიბლიოგრაფიაში აღნიშნავს, რომ "ისტორ. ანალიზები, ფიზიკა ფლეგერი და ბოდი, მარქსმა აირჩია, ფიზიკა ისტორიულ მეცნიერების საკუთარი მარტოდენობები, ნიშანი მოხერხებული. ო�sად რომ გამოთქვამენ ისტორიულ თეორიებს ფიზიკა ისინი ისტორიაში აკრეფილი გაწვალებების საკუთარი ხანის ფემიკრატიული წარმოდგენებია გამოხატულნი ოფენ".

Архив Маркса и Энгельса т. 1938. ტ. V

ეკ. ეფუძნ ლეოპოლდ ფონ რანკე /Leopold von Ranke 1795-1886/, ისე ლამპრეხტი /K. Lamprecht 1856-1934/ და ფიფერნი ფონ ბელოდი /დაბადება 1848/. ისინი გერმანიის ლეგიონერებს და მასთან დაკავშირებულ სახელოვნო მეცნიერებაზე მეცნიერები. მიუსტერის ანალიზებისგან ბნელ, ეკონ მასად, ნაციონალურად და ანგლიურისგან სასაკუთ. ამ დროს ევროპაში კომუნიზმის ?
ფილი ყალიბდება.

"ამბიციები ბინდავს ევროპაში-ამბიციები კომუნიზმისა. ამ ამბიციის წინააღმდეგ ხალხური ფენაში ჩვენიდნენ ძველი ევროპის ორი ძალები: პაპი და ფეოდ. მონარქისტი და ბიბი. საფრანგეთის რადიკალები და გერმანიის პოლიციელები."/

ამ ძალებიან ერთად სხვადასხვა ისტორიკოსები იღებენ მიუსტერელ ანალიზებისგან. რადგან მაგ საქმიანობაში კომუნიზმის ამბიციის ადგილ.

"ეფიდი, რომ ყოველ საზოგადოებრივი მეცნიერება და ისტორიაში არსებული ყოველ საზოგადოებრივ მოძრაობა ფენომენი უნდა იქნას ანა "მარადიული სამართლიანობის" ან ისინ ნაბიჯ ეფექტი ადგილი ადგილ ადგილ, რომელ ამას ასადიან ისტორიკოსები. ანალოგ ამ პრობლემის ადგილ, რომლებმაც მარნიშვს ეს მეცნიერება და ის საზოგადოებრივი მოძრაობა, რომელთანაც ისინი დაკავშირებული არიან."

ამგვარად ჩვენ ეფუძნებოდ მასაზედ ძირითადი მეცნიერები. [illegible] ... ეფუძნ ... ...

დამაბრკოლებელია ის გარემოება, რომ პროტესტანტიზმის საკითხი გადმოცემული ხარონიკულ მასალის სახით და ავრეთვე ასევე მოსაზრებები, რომელიც არის, მაგალითად, Detmert, Bernhard Rotmann /München 1904/ და Geisberg, D. Munsterischen Wiedertaufer /Strassburg. 1907/ ჩვენ ხელი არ გვქონდა.

ამ ხარვეზის წვენებას ავტორი ცდილობდა მისალის მისაწვდომ ძირითადი წყაროების კრიტიკული წესებით, ოდენ ლიტერატურისა და მონოგრაფიების გამოყენებით და სარეფორმაციოს-ლენინიზმის კლასიკოსების წიგნებში მოცემული ამ ეპოქის გასაგებად უსუფ მასალისა და მითითებათა გამოყენებით და ხელმძღვანელობით.

გერმანიის რეფორმაცია საერთო ევროპულ მოვლენას წარმოადგენდა. თან ყოფილა ყველაზე ევროპის სარეფორმაციო ორიენტაციაზე. ბრიგერი აღნიშნავს, რომ "სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებამ გერმანელ-ბოლოელი სამყაროს გაუმჯობესებას ელოდა"[1] იგი ამ დროს გერმანიას მიელი ევროპის "მოშუშული გულად" ითვლიდა. მაგრამ ოდეს იგი სარეფორმაციო იდეას აკეთებდა. გიზო /Guizot/ აღნიშნავდა: " La Réforme est, pour appeler les choses par leur nom, une insurrection de l'esprit humain contre le parvenir absolu dans l'ordre religieux. "[2]

ამგვარად რეფორმაციამ ძალიან სარეფორმაციო ან გონებრივ იდეის ფორმირება წარმოადგენს მის ძირითად სოციალ-პოლიტიკურ არსის მიჩემად ვაუ.

ძირითადად იგი ბურჟუაზიის ინტერესებს გამოხატავდა. საერთო ლეგენდა და ბიბლიის თეორიული განსაკუთრებული იდეოლოგიის წარმომადგენელნი არიან. ეკონომიკური ძალიან უფლებებმა ანაბაპტისტებს, გადანაცვლა.

ე. ტროელჩი მართებულად აღნიშნავს, რომ "ბიბლის თეორიული ავტორიტეტის მესაფუძვლებაა სისტემას, რომელიც რელიგიური და სოციალური ფენომენი ერთიანობად განსაკუთრებულ ლეგენდის სიტყვებით"[3].

- - - - - - - - - - -

1/ ბრიგერი, ფეოდალიზმი, Пфлуг-Гартунг, Всемирная история, VI. ბრიკგაუზ-ეფრონი #12, გვ. 515. (ტ. III, ნ. II)

2/ Pierre Larousse, Grand Dictionnaire, tome troisième, Paris, p. 82

3/ ე.ტროელჩი, История социалистических идей, 1918, გვ. 111.

~~ასევე~~ სიუბსტრელი ანარბაპტისტების თავის დროის პლებეური ჯგუფების სოციალური იდეალების გამოსახატველნი იყვნენ.

მათი სოციალიზმის და კლასობრივი როლის ფასისმიგებას გვაძლევს ფრ. ენგელსი:

"~~ეს~~ მუნცერ საერთოდ ბურჟუაზიის წინააღმდეგ განხორციელებულ-თავადაზნაურობის სამეფოსაღმდეგო ბრძოლაში აგრეთვე იმ დროის სხვადასხვა წვრილმანი კლასების ინტერესებსაც ეფარავდა. მაგრამ ეს ყველა დიდი ბურჟუაზიული აზროვნების დროს თავს იჩენდა სიღრმე იმ კლასის დამოუკიდებელი მოძრაობა, რომელიც თანამედროვე პროლეტარიატის მეტად თუ ნაკლებად განვითარებული ბუნებრივი იყო. ასეთი იყო ანაბაპტისტების და თომას მიუნცერის მიმდინარეობა გერმანიის რეფორმაციის და გლეხთა ომის პერიოდში"[1].

ტექნიკური ბიბლიოთეკის გარეთ სხვადასხვა წრიდან მოგროვილი მასალა, ეროვნული ავტორები და სტუდენტები უფრო სწორად მიგვყავს ქარიელად. აგრეთვე სტუდენტებზე მიუთითებისას დასახელებულია ფეოდ ისტორიკოსები კერესნიცო

I

ᲨᲘᲣᲜᲘᲡᲢᲔᲠᲘᲡ ᲐᲜᲐᲑᲐᲞᲢᲘᲡᲢᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘ ᲡᲐᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲐᲨᲘ ᲓᲐ ᲬᲧᲐᲠᲝᲔᲑᲨᲘ.

1534 წ. ᲛᲔᲜᲔᲠᲕᲐᲚᲨᲘ ᲨᲘᲣᲜᲘᲡᲢᲔᲠᲨᲘ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲓᲐ ᲐᲜᲐᲑᲐᲞᲢᲘᲡᲢᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ, ᲠᲐᲪ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲨᲔᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲡ ᲡᲐᲒᲐᲜᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲐᲓᲒᲔᲜᲡ. ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲐᲥᲪᲘᲚᲘᲐ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲔᲗ ᲐᲛ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘᲡ ᲨᲔᲡᲬᲐᲕᲚᲐᲓ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲬᲧᲐᲠᲝᲔᲑᲘ. ᲒᲐᲜᲛᲐᲠᲢᲔᲑᲘᲗ ᲐᲥᲪᲘᲚᲘᲐᲜ ᲩᲕᲔᲜ ᲛᲐᲪᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲕᲐᲠ ᲨᲘᲗᲚᲘᲗ ᲮᲣᲗᲘ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲘᲗ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲬᲧᲐᲠᲝᲔᲑᲘᲡ ᲛᲮᲠᲘᲕ ᲡᲐᲕᲡᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲙᲛᲐᲤᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲒᲕᲥᲕᲡ.

ᲐᲛ ᲓᲠᲝᲘᲡ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐᲨᲘ ᲣᲙᲕᲔ ᲒᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲗᲝ ᲑᲔᲭᲓᲕᲐ. ᲐᲛᲘᲡ ᲬᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲐᲓ ᲤᲠ. ᲔᲜᲒᲔᲚᲡᲘ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲐᲜᲐᲓ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲡ: "ᲐᲦᲝᲠᲫᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲮᲐᲜᲘᲡ ᲣᲓᲘᲓᲔᲡ ᲒᲝᲜᲔᲑᲠᲘᲕ ᲒᲐᲓᲐᲒᲠᲘᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲐᲜ ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕ ᲤᲠᲘᲐᲓ ᲛᲧᲘᲓᲠᲘ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲨᲘ ᲛᲝᲣᲚᲐᲕ ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲑᲔᲭᲓᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲘᲒᲝᲜᲔᲑᲐ. ᲓᲐ ᲛᲐᲠᲗᲚᲐᲪ, ᲙᲣᲢᲔᲜᲑᲔᲠᲒᲘᲡ ᲒᲕᲘᲐᲜᲔᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲘᲒᲝᲜᲔᲑᲐᲛ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲚᲘᲗᲝᲜᲖᲔ ᲑᲣᲜᲯᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐᲛ ᲛᲘᲘᲦᲕᲐᲜᲐ ᲑᲔᲭᲓᲘᲡ ᲐᲑᲘᲐᲛᲓᲔ, ᲠᲝᲛ ᲨᲔᲡᲐᲫᲚᲔᲑᲔᲚᲘᲐ ᲐᲦᲓᲒᲔᲜᲘᲡ ᲡᲐᲕᲡᲔᲑᲘᲗ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲐ, ~~[illegible]~~ ᲫᲚᲘᲐᲠᲘ ᲑᲘᲯᲒᲘ ᲨᲘᲜᲐᲗᲐ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲗᲐ ᲙᲣᲚᲭᲣᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐᲡ"[1]. ᲐᲛ ᲛᲘᲕᲚᲔᲜᲐᲛ ᲤᲠᲘᲐᲓ ᲬᲔᲣᲬᲧᲝ ᲮᲔᲚᲘ ᲠᲔᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲘᲡ ᲔᲞᲝᲥᲐᲨᲘ ᲛᲘᲡ ᲛᲝᲛᲡᲠᲔᲑᲐ ᲠᲘᲗᲘᲐᲜᲓᲘᲡᲬᲣᲚ ᲡᲐᲔᲛᲘᲐᲜᲝᲑᲐᲡ, ᲑᲘᲑᲚᲘᲘᲡ ᲛᲐᲡᲘᲗᲑᲠᲘᲕ ᲒᲐᲒᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲐᲡᲐ ᲓᲐ ᲬᲔᲡᲩᲐᲕᲚᲘᲡᲐᲛᲐᲜᲐᲓ ᲛᲘᲐᲕᲐᲠᲘᲐ-ᲠᲔᲚᲘᲒᲘᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲞᲐᲢᲠᲘᲝᲢᲣᲠᲘ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲒᲐᲕᲚᲔᲚᲔᲑᲐᲡ. ᲪᲜᲝᲑᲘᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲜᲐᲑᲐᲞᲢᲘᲡᲢᲔᲑᲘ ᲡᲐᲡᲬᲘᲯ ᲓᲔᲕᲜᲐᲡ ᲒᲐᲜᲘᲪᲓᲘᲓᲜᲔᲑ

- - - - - - - - - - - - - -

1/ ᲤᲠ. ᲔᲜᲒᲔᲚᲡᲘ, *История реформаций в Германии*, Ტ. I, ᲒᲕ. XVIII ᲒᲕ. 415.

ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ Კ. ᲚᲐᲛᲠᲔᲥᲢᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲡ, ᲠᲝᲛ ᲐᲛᲬᲣᲐᲛᲐᲓ ᲤᲠᲘᲐᲓ ᲫᲚᲘᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲡ ᲡᲣᲚᲘ ᲡᲘᲪᲮᲐᲓᲘᲗ, ᲗᲣ ᲠᲝᲒᲝᲠᲘ ᲐᲠᲐᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐᲜᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲮᲓᲔᲑᲝᲓᲐ XV ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘᲡ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲗᲐ ᲒᲝᲜᲔᲑᲐᲨᲘ ᲐᲛ ᲐᲮᲐᲚ ᲛᲘᲕᲚᲔᲜᲔᲑᲨᲘ. ᲛᲐᲡ "ᲛᲘᲗᲔᲠᲔᲡ ᲕᲘᲠᲯᲘᲜᲘᲡ" ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲙᲣᲢᲔᲜᲑᲔᲠᲒᲘᲡ ᲐᲦᲛᲩᲔᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ, ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲗᲐᲝᲑᲐᲡ ᲠᲝᲛ ᲔᲙᲣᲗᲕᲜᲘᲓᲐ. ᲡᲘᲢᲧᲕᲔᲑᲘ: ~~[illegible]~~ "ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲐᲗᲘᲐᲜᲘ ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲑᲔᲭᲓᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲘᲒᲝᲜᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜ ᲣᲜᲘᲙᲐᲚᲣᲠᲘ ᲫᲘᲤᲠᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲛᲐᲪᲐᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲐᲓ ᲬᲔᲕᲘᲕᲔᲜᲘᲗ".

Კ. ᲚᲐᲛᲠᲔᲥᲢᲘ, *История Германского народа* Ტ. III, ᲬᲘᲗ. V, ᲒᲕ. 87.

1529 წ. შპაიერში შეკრებილმა საიმპერიო სეიმმა ულტიმატუმად მონაწილეობისაკენ ყაბულობა სიკვდილით დასჯა კოცონზე დაწვით"[1]. ბუნებრივია, რომ მათი მსოფლმხედველობის გამომხატველი ლიტერატურას მსგავსი ბედი მოეწიოდა. მით უმეტეს მიუნსტერის აღების დროს ეპისკოპოსის ლანდსკნეხტებმა ეალალეი დაარბიეს, ~~და~~ ამის გამო გაანადგურა მრავალი მნიშვნელოვანი საღვთო ანაბაპტისტების მსოფლმხედველობისა და მმართველობის დამახასიათებელი.

მიუნსტერის ანაბაპტისტთა მმართველობის წესახებ გვაწვდიან ცნობებს თანამედროვენი, მოპირდაპირე ბანაკიდან გამოსულნი, კენრის დირკ კერსმან კერსენბროხი და კენრიხ გრესბეკი. დასაბეღლებულნი თანამედროვენი, თანამსაზიარენი და მონაწილენი იყვნენ მიუნსტერის ამბებისა. მიუსედავად მათი პირადი უარყოფითი დამოკიდებულებისა ანაბაპტისტების მიმართ, რაც ~~შეშინებულია~~ მათ განსხვავებულ პარტიულ და საზოგადოებრივ ტენდენციებით, ეკანონაცნელი ორი საკმაო უხვ მასალას გვაწვდის რაც, ჩასაკვირველია, საჭიროებს ისტორიულ კრიტიკულ წესჩვენას და შეყარებათა და დაპირისპირებათა საშუალებით ფაქტობრივ მასალის დადგენას.

აგრეთვე, უხვი მასალა მოგვეპოვება უფრო გვიანდელ, მიუნსტერის კომუნის შემდეგ გამოცემულ და ~~მიუნსტერის კომუნის~~ ~~ეს~~ მეცნიერული შესწავლის უადრეს ~~ეტაპზე~~ ~~ეს~~ ~~ეს~~ კონფლიქტის მრავალ ~~ეს~~ ~~ეს~~ ~~ეს~~

მიუნსტერის დაცემის შემდეგ ამიტომ ბევრად არ გაევლო, რომ 1536 წ. გამოვიდა კელნის ყოფილი / Heinrich Dorp / წიგნი: „Wahraftige Historia, wie das Evangelium zu Münster angefangen und darnach durch die Wiedertäufer verstöret wieder aufgehört hat. Dazu die ganze Handellung derselbigen Buben"!

ნაწილია ეს წიგნი ერთგვარად პირველია, რომელიც მიუნსტერში რეფორმაციის დასაწყისისა და გაფანატიზებულია წესიერად მიგვითითებს, ეკლესიის ანარქიზმზე, ითქოს ანარქისტული, ბაგრამ იგი, როგორც სასულიერო წევრი, ერთად ყველაფერ ტირანებისა და არავითარ ტირანებულობას ამ საკითხის შესასწავლად არ წარმოადგენს. მისი ავტორი ტენდენციურია. მას წიგნი ლუთერისა და მის ეპიგონებრივ მეგობრების გულის მოსაგებად გადაეცემინებია და (კიდევ) ამ წიგნით მან თირის სიამოვნება და სასარგებლო გამოუჩენია. მაგალითად იგი აბკარა ლუთერული თვალსაზრისით არის დაწერილი. თანაც იგი სრულიად არ არის მის მიერ აღწერილ მოვლენათა თანამედროვე, როგორც კონფლიქტებს, მიუნსტერში არასოდეს არ ყოფილა და რაიმე ბიბლიოგრაფიული საბუთებითაც არ უსარგებლია. კონფლიქტი ერთგვარად ამაყებს მას და წარმოაჩენს, რომ „ბიბლია დაწერილია იმ მიზნით, რომ ფეოდალიზმის სულიერი დაცემულობა საკუთარი მიმდინარეობის განსადიდებლად გამოიყენებიათ".

ა. კაუცკი მოგვითხრობს, რომ "ოთხი სათაური საწინააღმდეგო სიტყვას წარმოადგენს," მაგალითად არავითარი "წამყვანი ფაქტორია" იქ არ არის მოთხრობილი და არც აღწერილი ხანის "ეკლესიისა", სათაურს აგრეთვე დარჩენილი აქვს "ბოლო ექვსი ამ ბაგმეოთი" /" Darzu die ganze Handellung derselbigen Buben"/. რაც ბიბლიოგრაფიულ ნაშრომად წარმოადგენს.

- - - - - - - - - - - -

1/ ამ წიგნის სრული სათაური: „Wahraftige Historiae, wie das Evangelium zu Münster angefangen und darnach durch die Wiedertäufer verstöret wieder aufgehört hat. Darzu die ganze Handllung derselbigen Buben vom anfang bis zum ende, bei des in geistlichen und weltlichen Stücken, vleissig beschreiben durch Henricum Dorpium Monasterium. 1536."

2/. კეფლერ ლიტერატურა, Die Wiedertäufer zu Münster, 1534-35 Jena, 1923 Einleitung 83. 6.

3/ ა. კაუცკი, Предшественники новейшего социализма, Спб. 1907 ტ. 353

წიგნი შკვლევარი კონფესიონალურ შიკერძოებას ამჟღავნებს. პროტესტანტი ქაბე ემხრობა ფორპიუსს და ციტირებს იგი დაიცვას კორნელიუსის წინააღმდეგ. კორნელიუსი კათოლიკე იყო. კაუტკის აზრით, ფორპიუსის ყაიდა მან მაინც ვერ შესძლო, თუმცა, [illegible] ეკლესიაფოლ. წრომა ანაბაპტისტების საფლავებიდან შესახებ. [illegible] ეკლესიურ. მიაჩნია ერთ ერთ საუკეთესო ნაწარმოებად ბუნებრივი პერიოდიზაციისთვის რომ გამოიყენა.[1]

ფორპიუსმ განსაცვიფრებელი ნდობით ეპყრობოდა ლეოპოლდ რანკე. ოთკანე ლაიდენელმა თვითონვე დასაჯა ერთი უცხო ვინმე. აღბათ ანაბაპტისტ. [illegible] ბრეში შეპარული მსტოვარი. რომელიც საიდუმლო სერობაზე არ ყოფ გამიწვეული საქორწილო ტანსაცმელში /" der kein hochzeitliches Kleid anhatte"/. რანკეს აკვირვებს მორწმუნეობა წერეული განცხრომასთან [illegible] ყა სისხლის წყურვილთან. იგი საესებით ეწინააღმდეგება ფორპიუს იმაში, რომ ეს მკვლელობა მოსწონდა ოთკანე ლაიდენელს იმდენად, რომ იგი მიიპატიჟა.[3]

ამ ამბის ასეთი ძვალსეა ეპარებოდა. ოთკანე ლაიდენელი ქარგად იცნობდა თითოეულ თავის თანამებრძოლს. უცხო ვინმეს გამოჩენა, რომელსაც საზეიმო ტანსაცმელი არ ეცვა და თავის ვინაობის გამოცხადებაზე ეწინააღმდეგებოდა, ეჭვს გამოიწვევდა. მას ლაღად დასცინოდა. კიდევ

- - - - - - - - - - - - -

1/ კ. კაუტკი, დასახელებული წრომა, გვ. 353.

2/ ლ. რანკე, Leopold von Ranke/Deutsche geschichte im Zeitalter der Reformation, Dritte Band. 1881.
„Von allen Erscheinungen einer so ungeheueren Verirrung ist diese Vermischung von Frömmigkeit, Genußsucht und Beutdurft die wiederwärtigste." gg. 390

3/ ლ. რანკე. იქვე

Dorpius: „und gefiel im selbst so wol über diesen word, das er sein noch lachet."

აღნიშნავ, რომ იგი იუდას მსგავსად მოეღალატა მათ. იოჰანეს მას თვითონ მოკვეთია თავი, გარეშოცელ ქალაქში ლაღალი სასტიკად უნდა დასჯილიყო სასჯელს თვით მეთაური, მეფე და მხედართმთავარი ანტორციელებს და კელაე ბეიმს უბრუნდება. საზეიმო განწყობილება არ ირღვევა. ვაინწლეიმ კიდევ ესაყვედურება რანკეს, რომ იგი მიუნსტერში ანაბაპტისტთა გადგრიალების შესახებ სარგებლობს ძველი და უმართებული წყაროებით მათდამი კრიტიკული მიდგომის გარეშე! ისტორიკოსმა მკვლევარმა ყოველგვარი პირველწყაროებით უნდა ისარგებლოს. რანკეს წეიძლო ესარგებლა ფრუსიუსით და განსაკუთრებით გრესტეთი, რადგან უკანასკნელი მოვლენის თანამხილველი და უშუალო მონაწილე იყო. ოლონდ კრიტიკულად მოეფიქრებინა თავი, შეედარებინა სხვა, დოკუმენტებთან, გეთავალისწინებინა მათი მიკერძოების საკითხი. მაგრამ რიგორც ანაბაპტისტების პირველ ისტორიკოსი ისე რანკეს კომუნიზმის აზრადილი ჩვრიდა თვალს და უბლუნველყოფა ისტორიული კრიტიკის ალღოს.

მიუნსტერის კომუნის ისტორიას გვაწვდის ადრეული ავტორი ჰერმან ჰერსენბრიხი /Hermann von Herssenbroch/ ლათინური დამწერლობით ჰერსენბროიკი /Herssenbroick/. იგი დაიბადა 1519 წ.[2] გარდაიცვალა 1585 წ. მიუნსტერში ანაბაპტისტების მმართველობის დამყარების დროს იგი ოცდაერთ წლიანი ბიჭი იყო. ოფიციალური ცნობა თვალსაზრისი მოვლენა თანამხილველის ბოლოობას და უშუალოდ განცდილის გადმოცემას წარმოადგენს. მაგალითად, იგი მოგვითხრობს, თუ როგორ ეკიდა თან ამსანგი. ძაძი ორნდა ფუნთუშები /"zwei kleine Weizenbröte"/. ყიბეჩის მცველებმა ალყრძალეს ფუნთუშების გაცვლა ულაქიდან. ამიტომ ძაძ, იქვე შესჭამეს ფუნთუშები და ამის შემდეგ ულაქიდან გასელის წინააღმდეგ ხმიელეს. თვითონ კი შემდეგ სხვა ყიბეჩრი ქალაქში დაბრუნებულა.[3]

შემდეგ იგი მარბელელი და სკოლის რექტორად მსახურობდა მიუნსტერში 1530-1575 წლებში, რაც მას საშუალებას აძლევდა საკუთარი

1/ ო. ა. ვაინწლეინი, Историография средних веков 1940, გვ. 167.

2/ ამ წელს აღნიშნავს ლოფლერი, ალბა კი 1520 წელს.

3/ ჰერსენბრიხი, 502 "Flucht der Bürger"

ბაპტისტების მოძღვრებისა გარდა. მრავალი ზეპირი ინფორმაციაც დაწერილ მოგვარია, ჩვენამდეა ასეთები უხვად გამოყენებული[1]. იგი ინფორმაციად ასახელებს, თუ [illegible] ჩვარიებით სარგებლობდა. კ. ლიფლერის /Klemens Löffler/ ინფორმაციით, მის მიერ დაწერილ 300 ნაკვეთიდან (2 ტომად) შესამედის [illegible] პოვნა ამჟამად შეუძლებელია[1].

მისი მრავალი დაწერილია ხელნაწერის სახით ლათინურ ენაზე "Anabaptistici furoris historica narratio[2]." რომელიც 1573 წ. სტრასბურგში მისი დაბეჭდეა, მიუნსტერის ქალაქის საბჭომ აკრძალა მისი გამოცემა 1771 წელს გამოიცა მისი გერმანული თარგმანი, რომლითაც სარგებლობს კ. კაუცკი[3], იგივე თარგმანი ხელმეორედ გამოიცა 1881 წელს. კლემენს ლიფლერი წერილობს, რომ ძველი გერმანული თარგმანი წარმოადგენს მრავალ უსენ შეცდომებს[4]. ლიფლერი სარგებლობდა ყველაზე კრიტიკული გამოცემით (მიუნსტერი, 1895-ში წელი)[5]. კერსენბროხი ეპისკოპოსის მომხრე და კათოლიკეა[5]. იგი თავის მოსაზრებებსა და შეხედულებებს არ მალავს. ბაგრამ იგი არც ცილისწამებ-ბას [illegible] ერიდება. საგანგებოდ, "ცეცხლის ნათლობის" /"Die Feuertaufe"/ აღწერილი: "მეამბოხე იოანე მატიას" /"der Prophet Johann Matthys"/

1/ კლემენს ლიფლერი, Die Wiedertäufer zu Münster 1534-35 Jena 1923, გვ. 6.

2/ ამ ნაშრომის სათაური ასეა: „Anabaptistici furoris Monasterium evertentis historica narratio."

3/ კ. კაუცკი, დასახელებული ნაშრომი, გვ. 354 /"1771 წ. გამოვიდა თარგმანი, რომლითაც ჩვენ ახლა ვსარგებლობთ"/.

4/ კლემენს ლიფლერი, დასახელებული ნაშრომი, გვ. 6.

5/ Als der Bischof davon erfuhr, schmerzte ihn das Schicksal der sinkenden Stadt, die er weder durch heilsame Ermahnungen noch freundliche Schreiben, noch Arreste und andere Rechtsmittel von ihrem gottlosen Beginnen abbringen konnte.

Kerssenbroch, 474 Edikt des Bischofs

მეუკრებია ორივე სეესის გაყანაძლული კნიპპერდოლინგის კარგად მორჯ-
ილებული. როდესაც ისინი მეიკრიბენ, მეაყაგებელი დაუდგარა ქალის ტანს
და უყაყაგნია. როდესაც უთქვამს სიტყვები: "იყავით ნაყოფიერი, გამ-
რავლეთ, აავსეთ მიწა". /"Seid fruchtbar und mehrt euch und
erfüllt die Erde"/[1] ჩაუდერია სანთელი. თუ როგორ უსინდისობას ქმნიდა ადგ-
ილი ფაფინ, ეს თვით მეაყაგებელია დაინახავ. ამას გამოუწვევია მიოლმა-
ფოლება. ფიოლის თვით მეაყაგებელი ქალიშვილის მუცლებზე უპოვნია.
ამას ისინი ცვილით ნაოლოვას უწოდებენ. ეს ამბავი გაუგია ბას მიც-
ალის პატრონ[2]ან ვესლინგ[3]ან, რომელსაც სოფლის პერის ფასად დაკ-
ეთებულია ყოფაქალი. ეკანასკნელს გაუგია გაყანაძლულთა ლოზუნგი სი-
ტყვეთით დასწერია ფაფ კრებას[4]. ეს ამბავი კაუტკისაც აქვს მოგანილი.
რომ ნაოლევის კერსენბროხის ფალსიფიკაცია და მიკერძოება რასაკვირვ-
ელია ავტორის სიბანია გაყანაძლულთა გარეშენილების ყაყანსტრება. ეთოფ
ამ ერეკი "ფაქტის" ყაყვენია, რაც ფისი ტენდენციურობის გამამტყუ-
�aა. ფაგრამ თვით ამ ამბის ტენდენციური წესწავლა გვანმუნებს, რომ
ფარეველად ამის გადმოცემული გაყანაძლულთა ეაყაგებანი, მეაყაგებელ-
ი და ის ფალიერი ალტენბერგა, ფინაგანი ფალსი, რომელსაც ფაეი სიტ-
ყვეთ იმეორებენ მიმდევარნა ფორის.

„Belehrte die im Kreise herumstehende Menge und entfachte mit seinem prophetischen Geiste bei vielen von den Umstehenden das verborgene Feuer, und ließ es entbrennen"[3]

აგრეთვე, ალსანიშნავია, რომ ფნიმენელოვანი ინოლეს გვაძვალის, ნა-
ბალითად, ინოლეს ეპისკოპოსის ფიერ ფიუნსტერის გარეფოცვასთვის ყა-
ყოფილებული ლაფერის ყაყოფილების პირობაა წესად[4].

აგრეთვე მოელენაფა თანამონილეული და ფინაბილია ლეგალი ქენრის
ბრესბეკი /"Heinrich Gresbeck"/. ბარსოლობით მიუნსტერელი იგი 1534ს.
ყაფრენდა ალმენიტლეფში, რომელიც ოთი ფლით ადრე დასტოვა და წეუერდა

- - - - - - - - - - - -

1/ კერსენბროხი, 511, Die Feuertaufe

2/ კერსენბროხი, იქვე.

3/ კერსენბროხი, იქვე.

4/ კერსენბროხი, 537, Kriegsartikel

ანაბაპტისტებს თითქოს სელბეთრე ნათლობის მიღებლად. მან გარემოიყვ ქალაქში ყაკვი 1535 წლის 23 მაისამდე, შემდეგ მოვირდაპირე მიარეს ძეუეთოდა და ეპისკოპოსის ლანდსკნეხტებს გზა უჩვენა ქალაქისაკენ. იგი მოლაღეა. იგი აღწერს მნიშვნელოვან მოვლენებს, რომელთა თანამონაწილეი თვით იყო. მაგრამ, რადგან იგი მიუნსტერის კომუნის რიგითი მებრძოლი იყო, გადანათლულია ადეური თანამოაზრეც არ ყოფილა, სწერდა რამოდენიმე წლის შემდეგ. ამიტომ მოვალეობად ჩავთვალეთ ნამოწმალი მოვლენა, ოფიციალური ყოფა ბელადების მოლაპარაკება, მათი ურთიერთობა, ანაბაპტისტთა ამაღლების ყველაზეს ადგილი მისთვის მიუკვდომელი იყო. ამიტომ მისი აღწერილობა ამ მასალებს მიეკუთვნება. მისი წიგნი "Bericht von der Wiedertaufe in Münster" პირველად დაბეჭდა კორნელიუსმა / G. A. Cornelius / თავის წიგნში "Berichte der Augenzeugen über die münsterische Wiedertäuferreich, Münster 1853.

კ. კაუცკი შენიშვნაში სიუჟეტზეს, რომ "კორნელიუსი პირველი მიხვდა გრესბეკის ბრალად, რომელმაც ნამოწმენილ სელნაწერის სახით მიაღწია, შენიშვნელობას და დაბეჭდა თავის /ზემოდასახელებულ/ წიგნში, რომლის შინაარსში ის მეტ ჭეშმარიტად წარმოადგენს."[2]

მაგრამ უფრო ზუსტი იგი /კ. კაუცკი/ აღნიშნავს: "ლატინური წიგნი კორნელიუსისა მიუნსტერის აჯანყების შესახებ საკმაოდ დაუმთავრებელი დარჩა"[3]. ცხადია, რომ მისთვის კორნელიუსის წიგნი მიუნსტერელ ანაბაპტისტების შესახებ მთლიან წინოგრაფიას წარმოადგენს.

- - - - - - - - - - -

1/ გრესბეკის წიგნის სათაური სრულად "Summerische ortzelunge und bericht der Wiederdope und wat sich binnen der stat Münster in Westphalen zugetragen im jar MDXXXV

2/ კ. კაუცკი. დასახელებული წიგნი გვ. 355.

3/ კ. კაუცკი დასახელებული წიგნი გვ. 353.

ბელერ-ბი

ეკუთვნია მოცემულს 1534 წლის ოქტომბერში. მისი სათაური: „Eine Restitution oder eine Wiederhrstellung rechter und gesunder christlicher Lehre, Glaubens und Lebens, aut Gottes gnaden durch die Gemeinde Christi zu Münster an den Tag gegeben."

აღნიშნული წიგნი წარმოადგენს მიუნსტერის ანაბაპტისტების მსოფლმხედველობის დასაბუთებას. და ამიტომ კიდევ გრესბეკის მოწმობით. სავ ეიყოთ მისი გავრცელება.

აგრეთვე ძვირფას მასალას, ეპიზოდურ-ხასიათის, წარმოადგენენ დაკითხვის ოქმები. მიუნსტერელების ფურცლები და მიწანდერიელთა წერილები. საგულისხმოა, 1536 წლის ივნისში კელნელი მეადგილეები ანგრევ კოლეგიუმი და ბიბლიოთეკა გაუგზავნიათ, რათა ყველაფერი გაეფანტათ დაცვლილებულ ძველთან ერთად ლიდენელთან. კოლეგიუმს ეს საკუთრები ჩაუბარია სიცოცხლე სიცოცხლეში და კიდევ დაუბეჭდია ეიდენბერგში. ამ ამბავს ეგი ოცდა-ცხრის წლის ასაკიანი.

ამგვარად მიუნსტერელ ანაბაპტისტების წესახასიათოდ წარმოდგენ ხელოვნებს გამოვიყენეთ: კერესენბროხის, გრესბეკის და კოლნელიანის ნაწერებს ნიკოლეტისა და ლოფლერის მიერ გამოქვეყნებულ საარქივო მასალასა და ანაბაპტისტების მიერ წერილი მასალებისაგან. ნიგნიც ალენიშნეთ კლემენს ლოფლერის /Klemens Löffler/ მიერ შეკრებილი და ნაბეჭდი მასალები ანაბაპტისტების მიერ გამოცემული ნიგნი: „Die Wiedertäufer zu Münster 1534-35 Berichte, Aussagen und Aktenstucke von Augenzogen und Zeitgenossen" (Ausgewählt und übersetzt von Klemens Löffler. Verlegt bei Eugen Diederichs in Jena 1923). ასასელებული ნიგნი დაბეჭდილია ფოტოკოპიური წესით. შეიცავს 270 გვერდს და ყარიული აქვს შემდეგი ათი თავი: ლაბერტის ეკლესიისა. ოიანენ ლეიდენელისა. ოიანენ ლეიდენელის ბეჭედის ასეთი ნაბეჭდი ფორმისა. გაფანატიკოსებული ძველი ბერების აღნიშვნა /1534 წ./ და ბერნ-ჰარტ ნიკოლეტიანგისა. აგრეთვე ერთი ნაწილი XVII საუკუნის მიუნსტერისა. წიგნს ყარიული აქვს კლემენს ლოფლერის წესაკეთი. მასალა დალაგებულია ასეთად: Ausbreitung der Wiedertaufe, Beginn

der Unruhen, Belagerung (Vertreibung der gottlosen), Das neue Zion /gütergemeinschaft/, Vielweiberei, der Sturm, Das Königtum Johanns von Leiden, Aussendung der Apostel, Rothmanns Restution, Das Warten auf Erlösung, Der Hunger, Der Untergang.'

ამ ნაბეჭდი ფურცელი თავისებურად ლიდენელის ქარიზ'ბარიგება. იგი ნარ-
ეკვლევნ პროკლამაციას /Flugblatt /. ფურცელი პირველად ეკუთვნ-
ის კ. ლოფლერის ფონ. ფონ ფურცელია: "Die Münsterischen Königs Johann von Leiden Hofordnung im Jahre 1534 und 1535 wsyal
ალბინელი ფურცელი ძალიან ბარბაროსულია. რადგან ფონ ფონ ფონ-
ვარკვევა ფიუნსტერის გადანაფლეთია ალბინელი ბიბლია. და ამრიგად
ეხებულია. რომ ქრისტიანობა და ბრესლეკი თავიანთ ნაწერებში ფონ-
ფონ გადმოგვიტანეს მაო დანიელებას. ანაბეგზებს და ნაბეჭდებს
მაო ხელმოწერას.

ამრიგად ფონ ფონ ფონ ალბინელი ყველა გამოკვლევები
ყველაზეს ოსტეი. ბაგელეთან, Bekenntnis des Syb-
beken Frese ფონ გამოკვლევები ბოლოს ბაგელეთან
1535 წლის ალბინელის ფონ ფონ ფონ ალბინელი
ყველი „Neue Zeitung von einem westfälischen Edelmann so kurz verschiener Zeit in Münster gewesen."

ბ. ბეარი ფონ ალბინელი. რომ გადანაფლეთს ეროვნულად
ეროვნული ფონ ფონ ფონ /გამოსაცემი/ და ჩვენ შეგვიძლია
ეროვნული ვიცოდეთ. რომ ფონ ფონ ფონ ეს ბეჭდურად ფონ-
ვერ. ეფუძნ ბიბლიო.

- - - - - - - - - - -

1/ Klemens Löffler, Die Wiedertäufer zu Münster 1534/35, Verlegt bei Eugen Diederichs in Jena 1923.

2/ ბ. ბეარი /Ch. Beard /. ფეოდალიზმი XVI საუკუნეში /Реформация XVI века/ Спб. 1897 გვ. 418.

ბერძის წერილში ეშინოდეთ ერთ-ერთ მკვლევარის მოსაზრებას ციტირებას, რომ ისტორია გაბარჯვებულმა დაწერა და დამარცხებული დაეთანხმებულ იქნა. ამიტომ გაღიანობილია /ხელმეორეთ მოწაღლულია/ საქმიანობის წესჩვენისას მხედველობიდან არ უნდა გაგვისხლდეს, რომ წარსული თავ თავად ყაბულები იქმნა ესაბარლობა.

. . .

ანაბაპტისტების ომიანობა და მსოფლმხედველობის წარმოქმნა დაკავშირებულია გერმანიაში რეფორმაციულ მოძრაობასა და გლეხთა ყველ ომებთან. ამიტომ ამ მოვლენების წესჩვენისათვის ფრიად მნიშვნელოვან წრეს წარმოადგენს ვილჰელმ ციმერმანის "ისტორია გლეხთა ომისა გერმანიაში"[1] თარგმნილი რუსულად /"История крестьянской войны в Германии"/ ტ. I და II. 1937. 3. ციმერმანი /Wilhelm Zimmermann 1807-1878/ ძველსერის მოწაფეა და ჰაიდელბერგის ისტორიკოსთა სკოლას ეკუთვნის. მისი წიგნი გერმანიაში გლეხთა ომის წესახებ ძირითადია საარქივო მასალით და მამასადამე მის მიერ უმეტესად პირველ წყაროებიდან მოტანილი მასალები რეფორმაციის რადიკალურ მიმდინარეობათა, თომას მიუნცერისა და ანაბაპტისტების წესახებ წარმოადგენს ჩვენ მიერ ვამოყენებულ იქმნეს. მით უმეტეს, რომ ციმერმანის ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

ოული კლასის მსარეზე გადასულიყო". იგი ასევე აკიდებული მეშარიტ-
ნელების საკუთარეთ წარმომადგენლად გაუწია ფინანსურები".[1]

[redacted] ძინოგრაფიებიდან ალსანიშნავია ბეზოლდის /Bezold/
გერმანიის რეფორმაციის ისტორია "Geschichte der deutschen Reformation"
1890 წ. ორტომიანი წიგნი /რუსულად თარგმნილი/, უხვი ფაქტიური მა-
სალით. მაგრამ მიუნსტერში ანაბაპტისტთა მმართველობისადმი იგი,
ცალსახივობას აანალიზებს. მისი აზრით "მაკიაველის ბედია აქ ბედ-
ცვალა ახალი და საკვლევი თავისებური ნაირსახეობა უკანონო მმარ-
თველობისა".[2] ეიპანე ლაიდენელს იგი თვლის "ტირანად", მიუნსტერში
ანაბაპტისტთა მმართველობას კი "კომუნისტურ რევოლუციად"[3] რუსი ბელე-
ტრისტის ბელერ-მიხაილოვს ეკუთვნის ძინოგრაფია "რევოლუციური ანა-
ბაპტიზმი" /"Революционный анабаптизм"/ 1905. ოდგან ეს წიგნი
ამ საკითხზე პირველია და თითქმის ერთად-ერთი უკანასკნელ დროამდე
/ბოგენბეზეგის წიგნის "Монастерская коммуна" გამოსვლამდე/,
ამიტომ ალვნიშნავ მას. მარალია იგი მიუნსტერის კომუნის შესახებ
წყაროს ასასელებს. მაგრამ წყაროსა და ლიტერატურას თანაბრად
უკრიტიკოდ იყენებს. ანაბაპტისტებს კომუნისტებად ალიარებს. მისი
მაგალითა მიუნსტერის ამბებისა, რაც მას უმარტივესად კომუნიზმისთვის
ბრძოლად მოაჩვენა, და ამის მიერ კლასობრივი ბრძოლის გაგება მიცემა.
იგი წარმოიგზავნა ეკლესიურ და მაბასადამე რეაქციულ თვალსაზრისს
ამყარებს.[4]

1/ ფრიდრიხ ენგელსი, "გერმანიაში", სახ.გამ.ანტიკი 1932. გვ. 1.

2/ ფრ. ბეზოლდი, დასახ. წიგნი, ტ. II, 1890, გვ. 213.

3/ ფრ. ბეზოლდი, იგივე წიგნი, გვ. 214.

4/ მისი აზრით: "კომუნიზმის ისტორია, ეს არის ისტორია სიყვარულის ძმობისა და თანასწორობის მწვალებლიანი ქადაგებისა-მეოცნებეთა ქადაგებისა". "მწვალებლიანი კომუნისტები ჩაცმულნ მაინც აღწევენენ თანსაგლეზული დროით, -ებრძოლნი კი ვერას ვერ აღწევენენ."

ბელერ-მიხაილოვი, რევოლუციური ანაბაპტიზმი, 1905 /Полное собрание сочинений т IV/ გვ. 670.

F-20631

ანარქიზმისადმი და მიუნცერი მათ მემკვიდრეობას იკვლევს კ. კაუცკი თავის წიგნში "უახლესი სოციალიზმის წინამორბედნი" ნაწილი პირველი /"Предшественники новейшего социализма" ч. I/ 1907.

კაუცკი თანამგზავრობით ეპყრობა თომას მიუნცერს. ამ მხრივ მას ყავდა წინამორბედი ე. ციმერმანის სახით. იგი სარგებლობს წყაროებით და ფართო ლიტერატურით. განსაკუთრებით ჩვენთვის მნიშვნელოვანია მუსაძე განთავსებული /ალბომი გამოცემის მეორე ტომში/, რომელიც მიძღვნილია ანაბაპტისტებისა და მიუნცერის კომუნის შესახებ. ესაა ალბომი იგი აღნიშნავს, რომ თანასწორობის კომუნიზმი აღმოცენდა მდაბიო კლასებს შორის, მის წინამორბედად ჩაითვლება ერესიანული სექტების სარწმუნოებრივი კომუნიზმი, რომლის ქვეშ იგი თავდაპირველად კიდევ აცარებდა. ამიტომ იგი ცდილობს ბაარკეიის ამ იდეის განთავსება წეს საკუთრებში და ეძრძვის ბურჟუაზიული ისტორიკოსების ტენდენციას სავსებით დაეთანხმონ მიძღვნისადმი მტრულად წაწყობილ პირველ მიმდინარეობას. მაგრამ /თვითონ აღიარებს ლენდენციულ აზრს, რომ "მიუნცერის წაკითხვა სასიცოცხლოდ საჭიროა ეპირველეს ლოგიკა ფინელის განსაზღვრებით კი ამ განსაკუთრებულია, არაფერი გარემოების გავლენით".

ჩვენ ამ ვნახეთ ცნობილ ბოგად ავტორებს, რომელიც არიან, მაგალითად, ფლოსერიც, ვებერიც და კარეევიც ნაბრძოლები. ოღონდ საჭიროდ ვიგულისხმეთ, რომ ბედარეთი ასალა და საკუთარ ეროვნულ ეროვნ-ანარქიზმის კოლექტივ ბრიფში ("ისტორია" VI, ტომი III, ნაწ. II) ძალიან ბრიფი ყალბი ხასიათის გამოკვლევა "ბეგეზიანიზმ". ამ ნარკვევში ავტორი თომას მიუნცერს მარალია ესაა, მაგრამ გადანაცვლებულია ესაა ძალიან ცნობებს გვაწვდის და ისიც გაკვეთილი. მიუნცერია ანაბაპტისტების შესახებ კი ცუდს.

- - - - - - - -

1/ ალბომის ორიგინალი გამოცემა, რომელიც ძველი ანა ალბომი, ძველი გამოცემის სათაური: Из истории общественных отношений. С. Петербург 1905. I

2/ კ. კაუცკი, ფასადელეული წიგნი 1907. გვ. I. "თანასწორობის კომუნიზმი" /" Gleichheites Kommunismus "/ ეკუთვნის პირველად

- - - - - - - - - - - - -

3/ [illegible] стр. 365.

4/ [illegible] стр. 475-756.

Бригер, Реформация,
Пфлуг-Гартунг, Всемирная история
/VI/ том III, часть II, От эпохи великих
открытий до Вестфальско мира.
/1500-1600/ Бронгауз-Ефрон, 1912.

7I რევოლუცია გერმანიაში.

XV საუკუნის დასასრულს ახალი კონსტიტუციისა /1495 წ./ და ინდიელების საბოლოო გაძევების /1497 წ./ გამოიწვია საქონლის გზებისა და მათთან დაკავშირებით ეკონომიკური ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

ბის ეფექტურობის გამო გაფანტულნიყვნენ ჩრდილოეთ იტალიიდან. სამხრეთ გერმანიის ქალაქები ნიურნბერგი, კიელი, სტრასბურგი, ვრანკფურტი და ჩრდილოეთ გერმანიის ქალაქები, ანუ ის კავშირი გაერთიანებული[1], წარმოადგენდნენ ეპოქის ორ ფიქრ განსხვავებულ რაობას.

ქალაქებში ეხვეწებით ძალიან ეფრეს, მაგალითად XIV ს. ბამბურგში ალსანიშნავია ეტაპი ბიღლერსონი, წან�ბოგენსეფერი 1527 წ. გაკეთდა ნახევარი ბილეთი ქალების ანსიი, 1548 წელს გარდაიცვალა ანტიუან ფუგერმა ყველა, გარდა ბამბისა, მეტაკეიდრეობა ფული და [illegible] ექვსი ბილეთი ქალაქში.[2] "პორტუგალიელების ინდოეთის მეწვიალ საეფრო ექსპედიციებში მონაწილეობდნენ კუბისტების ყოფილნაწერების საეფრო ნახელები ფუგერისა,[3] ფელზერისა, გესტეტერისა, ჰოსტერბერგისა, ინგოლშტადისა, ფელინისა-ექვსი გემიდან მაი-ექვსენიდან ნამენ".[4]

აგრეთვე. იწოდილია სამხრეთ გერმანიის ეფრების ნაკრები ოფენბაქეი XVI ს. ისინი ამეტებენ ლესს ინფერალურს, ნაფრანგეთის მეფეს, ესპანეთის, ინგლისის და ნიდერლანდების მოაზრობას, ქალაქ ანტვერპენს. ამ ფასივ ისინი ჩრდილო იტალიელების გაფუჭებულობისა და ფლორენციელების, მაცალეზად. ოფენბაქეში და კიდევ ამა გვერდნი ამოჯ

- - - - - - - - - - -

1/ ანუ ის კავშირი XVI ს. 60-70 ელადეს ოფიციალურად და ის ბაიერნად წარმოადგენდა, ბიბლიოთეკის ფაილებში იყო ლიუბეკი, კიელი, ბრაუნშვაიგი და ფანიგი.

2/ ა. ლიპერსკი, ფასახელებული წიგნი, გვ. 41.

3/ ფრიდ. ბეიერლი ფუგერებს XVI ს. ზოგიერთს უწოდებს. 1546ნ. გამოფენის ანუ ეროვნული, ბისა ანრიი, წარმოადგენა გაფაქიზებული. 63 ბილეთზე არა ნაკლები ივ. ფრ. ბეიერლი. ფასახელებული წიგნი. ნაწ.I, გვ. 34.

4/ ვრიდ. ი.ა. კელინერი, История экономического быта Западной Европы, т. II, 1931, стр. 207.

ყველა. აღსანიშნავია ფუგერების[1] ო�d 15192. ქარხის V/ იმპერიალიზმად ამრეკვაში. მათ კურფიუსტრების მოსახსენებელ თანხის ლიდი ნაწილი დაეარეს /543 ათასი სარკა 850 ათასი სარკიდან/.

აგრეთვე. სამხრეთ-გერმანიის ვაჭრები ასევე ფიქრობენ ოპერაციების გარდა, სამთო საქმესთანაც ფლობენ ყაყაბურებელი. აღსანიშნავია, რომ სამი საქმე საწარმო გერმანიაში ადრე განვითარდა მადნის აღმოჩენის გამო: "ჯერ კიდევ XIII საუკუნეში ვერცხლი გაეთლდათ წაბლანისა და ინგლისის ბაბრეზე. XIV და XV საუკუნეებში მათ ვაჭრობენ დანიგის ბიუროთ მოვაჭრენი და ლიუბეკის საბალ ვაჭრები. ~~ეს~~ ვაჭრობენ ხდება გერმანიისა და იტალიის ვაჭრობის უფრო და უფრო ფოკუსირებელ ობიექტად".

ფუგერების ხელში ეფ ლითონის მოპოვება და მათ ვაჭრობა კარინთიასა, ტიროლსა, ტიურინგიაში, ~~ა~~ ინგლისში და ესპანეთში.[3] ცირიდ "XV საუკუნის კაპიტალისტ[4]" წარმოადგენდა ტიურინგიაში ალსანიშნავია მანსფელდის მაღარო, ფრეიბერგი ოქროთ, ოქრო და ვერცხლი. მაღაროების დაბუმავებამ ადრე წარმოქმნა მაღაროს ბუნები. ეგზია პირველ ხანებში მათი დაბუმავება ~~ა~~ ადვილად ~~ა~~ ~~ა~~ ~~ა~~. საგრამ ასევე მათ ექსპლოატაციის სამხრეთ-გერმანიის საკაჭრო ფირმებმა ჩაიგდეს ხელში. საქონლისა ~~და~~, ფინანსიერა და ფერადი სამეტალურგიული წარმოების ოლქებში ვაჭრობა კიდევ გაგრძელდა.

- - - - - - - - - - - -

1/ "ერუნგბერგმა XVI ს. ევროპიული ბანკირების ფეოდალური წრის". "ფუგერების საუკუნე ეწოდა, რადგან ეს ნიშნავს მათი განსაკუთრებული ოქროს.

ციტ. ი.ფ. კელბერი, "ფასანელები", გვ. 208.

2/ ვერნერ ზომბარტი, Современный капитализм, т I. М.Л. 1931. стр 38.

3/ ფრ. ენგელსი, ფ. ფან. ფრიდა ტ.1. გვ. 34.

4/ ციტ. კელბერი, ფასან. ფრიდა II, 1931, გვ. 208.

[illegible] გერმანიაში ეთაიდენა საამქრო ორგანოლობა. იცვლება მი-
ნი ხასიათი. უკვე XIV ს. გვხვდებიან დოკუმენტიანი ოსტატები, რომელნი
ყიდულობენ თავი [illegible] ამერიკის წესებზე ბეგარებს. ზოგიერთი ამქ[illegible]
[illegible] დანაბული კორპორაციის ხასიათის ლებულობენ ოსტატები ადიდებენ ქარ-
გლებისა და მიბაძვენია რეიდენბურგისა ლაბერესტი აღნიშნავს, რომ ქარგლე-
ბი ფელისანია თანანაშეფეების დანაბული ბიჭებად გარდაიქმნენ.[1] ამგვარად
ფარდაიქმნა ბინა პროლეტარიატი[illegible], რომელსაც კ. ლაბერესტი პროლეტარი-
ატის [illegible] ბინა [illegible] ასაბუდებად ფელის. აგრეთვე ქალაქებში გაიზარდა
მდგომარეობა ბიცივი, რომელიც წესდებოდა შეგირდებისაგან, მიბის მფარ-
ველებისაგან, მეფინანსეებისაგან, თავისუფალი მუშებისაგან. ამქრული ქარ-
გლებიან ერთად ბინი ქალაქის ფეოდალურ ფენას წინააღმდეგობენ და ეპი-
ბისკოპიზებოდნენ ქალაქის შეძლებულ ფენებს: ბიურგერებსა და პატრიციატს.

კ. ლაბერესტი ქალაქების განთავისუფლებაში ფიქრობს კარგადაა ნაბი-
ლენიშვილ ფიფინიბაგირეულ ნაბეჭდში გვაწვდის. "ფეოდალი ბიჭების გადი-
ლებაში, ფიქრობენ ბანაკის ბიოდენიის ბრძოლაში ეფრი ნაღლად გამოე-
ლინდა ასალი ხალხის ბანაკები".

- - - - - - - - - - - -

1/ კ. ლაბერესტი. ფანასიელებული ბრიტა, ტ. III, ნაწ. V, 1896
გვ. 47.

2/ კ. ლაბერესტი აღნიშნავს, რომ "XIII-XIV საუკუნეების ქალაქებ-
ში თავისუფალი მუშები საკმაო მნიშვნელობას იძენენ". თა-
ვისუფალ მუშებს ის გულისხმობს ბა[illegible]ებს. ასეთების არსებობა 12075
ეროსკოპი აღნიშნა. ესენი საკუთარი კორპორაციები, ამქრული ქონია
ცალკეთავებია, მშენებელ მუშებისა და სხვა. ესენი [illegible]
მუშებად ჩამოყალიბა უფარგებულია. ისინი ქალაქის მდგომარეობა ამქარ გა-
ნეწე მდგომ ბა[illegible]ია ბიბლიოგ ვკუთვნიან.
კ. ლაბერესტი, ფასანელებული ბრიტა, ტ. III, ნ. V 1896 გვ. 48.

"მეცალკეობისად ფასეული არსებითად ერთგვარ ფიქრთა პირობებში იბადებოდნენ. ეს აძლევდა ახალ საბაბს მარქსიზმის გასაფიქრებლად და საკვლევ-სპეკულაციისათვის, ეკონომიკური საქმიანობა, ამის გარეშე დაჩქარებული ეფექტის გამო" ეფექტი ენერგიული ხდებოდა. შუა საუკუნეების დასასრულს ევროპის მოსახლეობას ეძინა ორმაგი ხიბლარე, რომელიც ანალფაბეტურ ეპოქის, ბინადარი ფრიის უსაქმურობას ფიჩვეული, ამავეროვნად გაიაზვიერად ეჩვენებოდა, ოდესღაც ჩვენ გვეჩვენება გასაოცარი საფრენველი ენერგია ჩვენი ფლეეტისა; წარმოიქმნა ინვესტიცია ფრიის ფიზიკურების ხელახლა, ნიურნბერგში XVI საუკუნეში ევროპის ოთხი საათი რეკავდა უკვე ბეთხუდ საათს. ეკლესიები უკვე მოუხერხებლად ფიქრობდა და ხელახლიანი ფრაწკმა პირველმა უბიდა ფრიის ძვირფასი ეფექტი, რომელიც ჩვენ ენდა ყველაფერი და არასოდეს არ უნდა მოვკიოთ ხელი უსარგებლოს.

ამგვარად გერმანია XV ს. ძველური ეფექტისა და მალარიების გამოკიდებულ წარსულებაში იმყოფებოდა. ამ გარემოებას მარტივად აღნიშნავენ და ერთი სიღრმე პიკოლომინი /მეფეებში ვაპი პიუს II/[1] ფარგნ მაიერის ფიერ ფიცოლი მიბერილ ბერილის ხაპასუხად გერმანიის ეკონომიკური მარცხებისათვის XV ს. ფნიანენელივან ფალსაფრელ პირობას წარმოადგენდა ის კარებიდან, ოთ 1519 წლის 48 ივნისს მაინის ფრანკფურტში გერმანიის იმპერატორად აირჩიეს ესპანეთის მეფე კარლოსი /ანბასურგ კარლოს V სახელწოდებით. ამით გერმანია მეფეს, (ფარლოს V ინგლისი) ოდ ოდ ნაწილი ფიდ მსოფლიო პოლიტიკურ გაერთიანებისა წარმოდგა. კარლოს V სამფლობელოთა შესახებ აღნიშნავენენ, რომ ფრა სამეფოში "ფზე არაოდეს არ ჩადის". ეს ეკუთვნოდა ესპანეთს, ნიდერლანდებს, ახალი კონტინენტის ახლად დაპყრობილ ტერიტორიებს, გერმანიასა და ჩრდილოეთ იტალიას; მანინდელი ევროპის ფაფარი და ფულადი ურთიერთობაა ფენტრი ანტვერპენის მის ხელში იყო, ბუნებრივია, რომ ამით გერმანიის ეკონომიკური წარმატებისათვის ხელსაყრელი პოლიტიკური სიტუაცია იქმნებოდა.

1/ 1405–1464 წ. /1458 წ. ივნ./

საფრანგეთის, ინგლისის და ესპანეთის ეკლესიას მოპოვებული ქონდა ძალიან დიდი უფლებები რომის კურიისგან და ხელისუფლება და გაბატონებული პოზიციები. ამ ქვეყნებში თანაბარი იყვნენ ხალხის ექსპლოატაციაში. გერმანიის დაქვემდებარებული სარგებლობდა რომის პაპი და განაგრძობდა მის ექსპლოატაციას რომის კურიისა, უცხოელ სამღვდელოებისა, კერძოდ იტალიელ პრელატების სასარგებლოდ. გერმანიიდან რომში დიდი თანხები მიედინებოდა. რომის პაპები განცხრომაში ცხოვრობდნენ და რომში დიდ მშენებლობას ეწეოდნენ. პაპი იული II /1503-1513/ დაიწყო წმ. პეტრეს დიდი ტაძრის აგება. გერმანიაში ამბობდნენ, რომ რომი "გერმანიის ციყვეთად წენდებათ".[1]

XV ს. საკმაოდ მკვეთრად გამოვლინდა სოციალური კონტრასტები. საზოგადოების სხვადასხვა ფენა ურიერთს ებრძვის. ფრ. ენგელსის აზრით, სოციალური რევოლუციის აზრდილი ისახებოდა და მოძრაობის თავად ასხვეპლად თავრებს, ებრაელებსა და მღვიღებს ასახელებდნენ.[2]

XVI საუკუნეში დასავლეთ ევროპაში ადგილი ქონდა ორიად მნიშვნელოვან სოციალურ-რევოლუციურსა და პოლიტიკურ მოვლენას, რომელიც ცნობილია რეფორმაციის სახელწოდებით. ამ მოვლენამ იმდენად ცენტრალური ადგილი მოიპოვა და საზოგადოების სხვადასხვა კლასებს შორის გავრცელება და გამოხატულება პოვა, რომ თვით ეს საუკუნე XVI საუკუნე-ცნობილია რეფორმაციის საუკუნედ. რეფორმაციის ეპოქად. პროფ. ო. ოვერი ამ პერიოდს დასავლეთ ევროპის სახლია ცხოვრების "არაჩვეულებრივად მდიდარ და მრავალმხრივი განვითარების პერიოდად თვლის".[3]

- - - - - - -

1/ პაპი ლევ X წმ. პეტრეს ტაძრის ასაგებად გამოიცადა ფიდელების ყიდი საიუბელეო პატიება. გერმანიის ყიდ ნაწილში ინდულგენციების გასაღება კურფიუსტრმა ალბერტ მაინცელმა იკისრა. კ. ლამპრეხტი, დასახ. წრომა, ტ.III, ნაწ. V, 1896 გვ. 172.

2/ ფრიდ. ენგელსი, დასახელებული წრომა, ტომი I, 1900 გვ. 51.

3/ პროფ.ო.ოვერი, Общество, государство, культура Запада в XVI веке журнал „Мир Божий", 1897г. № 2. стр. 9.

სპეციფიკური წინარე საბიგადოებრივ-ეკონომიკური განვითარებიდან გამომდინარე პირობათა გამო განსაკუთრებით მწვავე და მკვეთრი კლასობრივი ბრძოლის სასიათი რეფორმაციამ გერმანიაში მიიღო.

"მეთექვსმეტე საუკუნის ეგრეწოდებული რელიგიურ ომების საკითხი უპირველეს ყოვლისა მეცხრამეტედ პოზიციურ მატერიალურ კლასობრივ ინტერესებს ეხებოდა და ეს ომები კლასობრივი ბრძოლები იყო. ისევე როგორც წმინდა დროის წინაგანი წარმოსებანი ინგლისსა და საფრანგეთში"[1].

რეფორმაციას გერმანიაში დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა. "თავისი მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობით გერმანიის რეფორმაციულმა მოძრაობამ გაყალბა ყველა ამგვარი წინამორბედი მოძრაობა და იგი წარმოადგენა "რეფორმაციად" სიტყვის ფართო მნიშვნელობით"[2].

რეფორმაცია, კათოლიკური ეკლესიის წინააღმდეგ მიმართული, მის გადასალისებას, გარდაქმნას ითხოვდა.

ფრ. ენგელსი თავის წიგნის "სოციალიზმის განვითარება უტოპიიდან მეცნიერებისაკენ" ინგლისური გამოცემის წინასიტყვაობაში აღნიშნავდა:

"რიდესაც ევროპა გამოვიდა წუასაუკუნეებიდან, მაშინ განვითარებაში მყოფი ბურჟუაზია მისი რევოლუციური ელემენტი იყო. აღიარებული მყოფობა, რომელიც მან მოიპოვა თავისი წუასაუკუნეებისეული ფეოდალური წყობილების წიგნით, უკვე ფრიად ვიწრო წარმოდგენა მისი განვითარებისაკენ მიმართულებისათვის. ბურჟუაზიის თავისუფალი განვითარება ფეოდალურ წყობილებასთან უკვე წინააღმდეგობაში იყო, ფეოდალური სისტემა უნდა დამხობილიყო".

"ფეოდალური სისტემის უყოყმანესი ინტერნაციონალური ცენტრი იყო რომის კათოლიკური ეკლესია. მიუხედავად ყველა საშინაო ომებისა, იგი მთელ ფეოდალურ ყასაბლეთ ევროპას აერთიანებდა ერთ უდიდეს პოლიტიკურ მთელში, რომელიც ერთგვარად წინააღმდეგობაში იმყოფებოდა ბერძნულ-მართლმადიდებელ და მაჰმადიანთა სამყაროსთან. მან გარეშოიცვა ფეოდალური წყობილება ლეგიტიმაციის საფუძველი. თვით საკუთარი იერარქია მან

1/ ფრ. ენგელსი. გერმანია ომის წინაშეზე, გვ. 44.

2/ კ. კაუცკი, Предшественники новейшего социализма, т.I СПб.1907, 13216.

დაიწყო ფეოდალური წიაღების მსგავსად, და დაბოლოს იგი ყველაზე უფრო მსხვილი ფეოდალური მფლობელი იყო, რადგან მას ეკუთვნოდა არა ნაკლები მეასედზეა ძველი კათოლიკური მიწათმფლობელობისა, სანამ გაიღაბერებდნენ სოციალიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად ბიბლიოთეკა ქვეყანაში ცალკე, აუცილებელი იყო მისი ამ ინტერესულ, ნაკუთვნ ირგანიზაციის გაუქმება".

და იქვე დასძენს: "კათოლიკური ეკლესიის ძლიერების წინააღმდეგ ბრძოლაში უდიდეს მონაწილეობას ღებულობდა განსაკუთრებით ქალაქის ბურჟუაზიის ეს კლასი". "ფეოდალიზმის წინააღმდეგ ყოველივეს ბრძოლას სარწმუნოებრივი სამოსელი უნდა მიეცა, პირველ რიგში ეკლესიის წინააღმდეგ უნდა მიმართულიყო".[1]

რეფორმაცია კათოლიკური ეკლესიის წინააღმდეგ გაღაბერებით დაიწყო. ვიტენბერგელმა ავგუსტინელმა ბერმა მარტინ ლუთერმა 1517 წლის 31 ოქტომბერს ვიტენბერგის სასახლის ეკლესიის კარებზე გამოაკრა 95 თეზისი ინდულგენციის ვაჭრობის წინააღმდეგ მიმართული.[2] ამ მოვლენამ ფართო გამოხმაურება პოვა გერმანიის საზოგადოების სხვადასხვა ფენაში.[3] რ. ვიპერი აღნიშნავს, რომ "ყოველმხრივი რეფორმის ამოცანა ღრმად აინტერესებდა საზოგადოების სხვადასხვა ფენას, აინტერესებს სასულიერო ხელისუფლებას და თვით საეკლესიო იერარქიის წარმომადგენლებს". იგი ამ ამოცანაზე "საეკლესიის ინტერესულ სასულიერო ბრძოლად თვლის. ამით დაიწყო გერმანიაში რეფორმაციული მოძრაობა რომელსაც სათავეში მარტინ ლუთერი / 5./

მაუდგა . . . . . .

- - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, Развитие социализма от утопии к науке, 1931. გვ. 20-21

2/ ლუთერმა გამოაკრა 95 თეზისი იმ 94 განსაზღვრის საპასუხოდ, რომელიც მოიტანა ქონდა არქიეპისკოპოსს ალბრეხტს მაინს კომისარებისათვის. "აგრეთვე მან დაგზავნა ამ თეზისების მოკლეული ეგზემპლიარი რომელიც მოწვევა დისპუტზე. ასეთი ისტ მაწინდელი ჩვეულებისა". ქ. ლაბორესტი, დასახელებული წიგნი, ტ. III, ნაწ. V, 1886. გვ. 172.

3/ რ. ვიპერი, დასახელებული წიგნი, ჟურნ. Мифологии 1937 № 5 გვ. 212.

"ლუთერის მიერ გამოცემული ბიბლია გავარდა. მაღალი გერმანული ენა ამოძრავდა. ერთი მხრივ გლეხობამ და პლებეებმა ახალგვების ნიშანი დაინახეს მის მიმდინარეობაში ხელების ბინაობისადმი, მის ყოველებაში ერწყვიანელ მაესტეზლობის წესათვის, მეორე მხრივ მას ერთი გზიერი მოელოდებოდა და ყველაზე მაკვალიანობის დიდი ნაწილი მიეცემოდა, ეს ეს მაინც ამ-გაიცალა ნიჯ ეარსა. ბოგიერის ეგონა-დადგა ფილ. რომ ბეგვიძლია ანგარიში გაკეთებინა ყველა მაგალითებზე, ბოგიერის მოლოდ ხელების ბაგინობის, ომისაგან დამოკიდებულების კათოლიკური ეკლესიის განადგურება და საეკლესიო ქონების კონფისკაციით გამდიდრება უნდოდა."[1]

აღსანიშნავია, რომ გერმანიაში რეფორმაციის განვითარების პროცესში გამოიხატა სამი ბანაკი. "პარტიები გაითიშენ და ოთხთანი წარმოადგენ-ლები ერთ-ერთ". რეფორმაციის სამი მიმდინარეობა ნეიტრალ: კონსერვატიულ-კათოლიკური, ბურჟუაზიულ-რეფორმაციული და პლებეურ-რევოლუციური.

კონსერვატიულ-კათოლიკური ბანაკის სათავეში იმპერატორი იდგა. იგი წარმოადგენდა ეკლესიის რეფორმის მოთხოვნას გაბატონებული კლასების მხრივ ყველაზე ინტენსიურად ევროპაში XV საუკუნის საეკლესიო კრებების მიერ. მას ემხრობოდნენ სასულიერო და ნაწილი საერო მთავრების, მეძლებული თავადაზნაურობა, სამღვდელოების არისტოკრატიული ფენა და ეპისკოპატი. ფ. ენგელსი მიუთითებს, რომ "რეფორმაციას ეკუთვნოდა, რომელსაც კრიტიკა მოიმარჯვა არა მხოლოდ საეკლესიო წყობილების მიმართ, არამედ თვით ყოფის მიმართაც, არ წარმოადგენდა მარადიულ-ფეოდალ კათოლიკეს აღმოფხვრა, რომელიც ოდესღაც ერთ-ერთ ეროვნული თავისებური ძალა ყოფილ ყველაზე ადრეული ბურჟუაზიული

1/ ფრ. ენგელსი გლეხთა ომი გერმანიაში, 1932 გვ.53,54.

2/ იქვე, 53.54.

3/ ფრიდრიხ ენგელსი, ფილოსოფიისადმი, ტომი I, 1900, გვ.337.

რეფორმაციული ან და რეფორმაციის ევანგელურ მიმდინარეობას გერმანიაში მარტინ ლუთერი ხელმძღვანელობდა. მას მხარს უჭერდნენ იპოლიტის მესაკუთრე ელემენტები, ყმათა აზნაურობა, ამქრული მოქალაქენი და ხალხი მთავარია ნაწილი. პლებეურ-რევოლუციური ანუ ენგელსეულ-სეტანტური ხალხი იდგა თომას მუნცერი. იგი მიმდინარეობდა ანაბაპტისტების ექსპლიკაციის ~~[illegible]~~ ნაწილიდან. მას ეწინააღმდეგებოდნენ გლეხები და ყალაქის მდაბიები, პლებეები. რომელიც ენგელსის თქმით "რევოლუციურ პარტიაში" მონაწილეობდნენ!

"ევროპის ბურჟუაზიის ყოველმა რეაქციამ ფეოდალიზმის წინააღმდეგ ებრძოლეს სიმძაფრეზე მიაღწია ხან დიდ წვეულებაში".

"პირველი ფაზა ის, რასაც ჩვენ ვიხილავთ რეფორმაციას გერმანიაში, ლეონის მოწოდებამ ~~[illegible]~~ გამოიწვია ორი პოლიტიკური ალიანსი. პირველად ყმათა აზნაურობის ფრანც ფონ ზიკინგენის მეთაურობით 1522ჯ. მეორეც კი (ყველა გლეხთა) ომი 1525 წელს. ორივე ბაერობლიუნა უმთავრესად ყალაქის ბურჟუაზიის ფრთად ფანატერესებული პარტიის გაუბედაობის გამო".

ფრ. ენგელსი აღნიშნავს, რომ ~~[illegible]~~ საღია მოძრაობა ~~[illegible]~~ ეს ~~[illegible]~~ (ყველა ეს ~~[illegible]~~) რომელიც კი აღნიშნა გერმანიის ხალხის ისტორიაში, გამონაკლისი იყო არა სარწმუნოებრივი, არამედ სოციალური მიზეზებით.[3]

ომიანობა გლეხთა მოძრაობა გაძლიერდა. ღვაფილი გაეპიჭნა მას. "ძან ბერგი აქვს მოძრაობის ხალხურ ელემენტებს და მოქალაქეების, ალეგორიზაციაა და ძალაუფლების ამაღლის მიეკუთვნა. მოწოდებანი, რომ ეიშეს ეწინააღმდეგ გაფანატიკურებული ომი ეაბარმოთი, ყალიბდნენ;

- - - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, გლეხთა ომი გერმანიაში 1932 წ. გვ. 52. ფრანც მერინგი (История Германии с конца средних веков, 1932. гг 52) და ლაბრინი და ვარგანეანი (История средних веков т II, Москва 1939 гг 77) სარგებლობენ ენგელსის მიერ მოცემული დახასიათებით.

2/ ფრ. ენგელსი, Развитие социализма от утопии к науке 1931. гг. 21

3/ ფრ. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, ტ. I, 1910. გვ. 462.

ლუთერი ახლა უკვე მწვალიანებს განეთავრებას და პასიურ წინააღმდეგობას ეადგებოდა"[1]. ასგვარად ლუთერი ბიმბერი რეფორმაციის მეთაური წელმწიფემ ეკლესია მთავრებს დაუმორჩილა და თვით "ლუთერი თანდათანობით მთავრების მიწაედა გახდა."[2] მაგრამ მიუხედავად ლუთერის ჩამოყალიბებისა, რეფორმაციის რადიკალური მიმდინარეობა, პლებეურ-რევოლუციური ეტაპზე-ბა. იგი დაეკავშირდა გლეხურ-პლებეურ ბანაკს და გლეხთა ომი ომის მესამე ეტაპი მკვეთრად გამოვლინდა.

"მაგრამ ლუთერანობა და ცვინგლიანობა ახლა [illegible] მოვლენები. მათთან ერთად განეთავრა [illegible] უფრო რადიკალური სარწმუნოებრივი მიმართულებანი, რომელთაც ჩვეულებრივად აღნიშნავენ სახელწოდებით ანაბაპტისტთა მოძრაობისა და გადანათლულთა მოძრაობისა."[3]

რადიკალურ-პლებეურ ჯგუფების გაერთიანებას ფრ. ენგელსი რევოლუციურ დაჯგუფებად თვლის. მისი ხელმძღვანელი თომას მიუნცერი [illegible], რომელსაც ფრ. ენგელსი, როგორც პლებეი რევოლუციონერს უპირისპირებს ბიურგერულ რეფორმატორს მარტინ ლუთერს.

"ლუთერი და მიუნცერი როგორც თავიანთი მოძღვრებით, ისე თავიანთი ხასიათით და ყოფაქცევით გამოხატავენენ თავიანთ პარტიებს.[4] ვიდრე ციმერმანი ძან /მიუნცერს/ რეფორმაციულ ეპოქის ერთერთ უმაღლეს და სიმპატიურ ადამიანად თვლის[5]

ჯონ ლაუცკი აღნიშნავს, რომ "სოციალიზმის კარიბჭესთან ორი მძლავრი მებრძოლი ყვავ-თომას ძორი და თომას მუნცერი. ერთი მათგან საბელმწიფო ძალაზე და ცბიერია... მეორე აგიტატორი და ორატორი."[6]

- - - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, გლეხთა ომი გერმანიაში 1932, გვ. 54.
2/ იგივე, იქვე, გვ. 56.
3/ კ. ლამპრეხტი, ფასახელებული წრეები ტ. III, ნაწ.V, 1896 გვ.422
4/ ფრ. ენგელსი, გლეხთა ომი გერმანიაში 1932. გვ. 52.
5/ ვიდრე ციმერმანი, История крестьянской войны в Германии, т. I. Москва 1937. гг. 134.
6/ ჯონ ლაუცკი, Томас Мор и его утопия, Москва 1934, гг. 9.

ზელერ-მისაილოვი თომას მიუნცერის ფელის ფიდ ისტორიულ პირიფნებად და აღიარებს, რომ იგი წარმოადგენ ანაბაპტისტების!

აგრეთვე არ შეიძლება არ აღვნიშნოთ თომას მიუნცერის უმარადებული ფენომენალური დასასიათება კარლ ლამპრეხტისა, რაც პირველს /თომას მიუნცერის/ რევოლუციური საქმიანობის მიზეზად ეროვნული სულიერი ინსტინქტი და ეკონომიკური /კ. ლამპრეხტის/ საერთო კონცეფციის წესაბამისად. ვიდრე მოვლენის რეალური მდგომარეობის ამსახველი. "მქადაგებელი გარდა მოცულობა ნიკოლოზ სტორხისა, თომას მიუნცერი, 1520 წლიდან მქადაგებლად რომ ივლიკაუში. ფანატიკოსი ადამიანი, ავადმყოფური მოუსვენრობით აღსავსე, (ფანატიზმი) თავშეკავებული. ფანატიკური. მეფიდური და ლაბარი, მაგრამ ენერგიული მოქმედების უნარის მქონე, რომელსაც სინდისის არავითარი მოსაზრება არ აკავებდა და ამიტომ ბუნებით ხან დაღრეჯილ ჩაფიქრებული, ხან პირველი ენერგიული".[3] თომას მიუნცერის ამგვარ სურათს გვაწვდის კ. ლამპრეხტი. მაღალ წოდებას აძლევს თომას მიუნცერს ერნსტ ბლოხი, რომ ადარებს მას ლიბკნეხტსა და ლენინს.[4]

- - - - - - - - - - - -

1/ ზელერ-მისაილოვი: Революционный анабаптизм, 33.551. ამისი ასრი მიუნცერის სექტანტებთან შეერთების წესახებ არ არის მარადებული, ხან /მიუნცერმა/ ისინი /სექტანტები/ თავისი მიზნისათვის გამოიყენა.

2/ ავიკაუ საქსონიის ზნიწელოვანი ქალაქი იყო, მასში 1000 ოდ სახლი ითვლებოდა. ძლიერსებული ბდეგარეობა საქსონიის მიდამოებიდან ყველის დაბეჭდვა და ხალხთა ძლეულობის ოფლის ბაზა ავიკაუში ხალხმრავალი პერიოდ ეაქრობისა და ხელოსნობის განვითარებას. ვ. ვრიცკერიანელი, Томас Мюнцер, 1937 გვ. 39.

3/ კ. ლამპრეხტი, დასახელებული ნაშრომ ტ.III, ნაწ.V, 1896, გვ. 423.

4/ "[illegible] ბრძენი ვალენ [illegible] ბარბიდგენა ჩვენს ბინადან თომას მიუნცერი ნიჭიერი ორგანიზატორის -ლიბკნეხტის სახით და ექსტაზიზმის ნაპოლეონის-ლენინისა და მისი თანამებრძოლების. რეფორმაციის ქარბარიცი სული აღორძინდა და ბრძის ბინადებული ალი ბუსეის სასიცოცხლო ბოლოფებებსა და ოცნებებში".

ერნსტ ბლოხი /Ernst Bloch, Thomas Münzer als Theologe de Revolution

"ციტირებულია რიზენფელის, Томас Мюнцер-ის ბიოგრ.

თომას მიუნცერი / Thomas Münzer / დაიბადა ქალაქ შტოლ-ბერგში პარიზის სამხრეთის ფერდობთან დაახლოებით 1490-1493 წლებს შუა. მისი დაბადების წელი ან არის დადგენილი ფრ. ენგელსი და კ.ვეი-ლი 1498 წ. აღნიშნავენ. მაგრამ პირველი იქვე დასძენს "ალბათ უფრო ადრე 1493წ. ან 1490წ."[1] ე. ციმერმანი აღნიშნავს, რომ თომას მიუნცე-რის ოიოგრაფიას ბეიდმანს ეხებენ ეული აქვს მისი დაბადების წლად 1490წ. ძალ საყლარი უპოვნია დამადასტურებელი ცნობა, რომ იგი 1493წ. დაბადებულა. მაგრამ მეტდენ ვერც წყარო ვერ უპოვნია და ვერც ამინა-ბერი. ასევე თითონ ასეთ, 1490 და 1493 წლებს შუა. დასკვნა უმარ-თებული, უნდა იყოს 1490 ან 1493 წ., როგორც ენგელსი აღნიშნავს ადასტურებენ რიპანიელი,[3] კაუცკი,[4] პროტესტიანელი[5], რიზენალი.[6] ~~[illegible]~~ მიუნცერი 1525 წლის 27 მაისს პარასკევს მიულჰაუზენში სიკ-ვდილით (ყელის) დასჯილი, ძალ წლებს ან 16 მაისს ამბიციური გლეხთა რაზ-მები, რომელთაც მიუნცერი ხელმძღვანელობდა. მოეარეთა ხარებმა ფრან-კენჰაუზენთან გარემოიცვეს, დაამარცხეს და დაარბიეს, მიუნცერი კი დაატყვევეს.

მიუნცერმა თეოლოგიური განათლება მიიღო. მაგრამ მან რეფორმაციის ხანა ხელმძღვანელობა (ეს) დამოუკიდებლივ და მაინც ადრე გაიცანა კათო-ლიკური ეკლესიის წინააღმდეგ. "იგი უკვე ადრეული ათეისტურებით ეპყრობოდა ეკლესიის დოგმებსა და წესებს. პირვის დროს სრულიად სტოვებდა სიტყვებს გარეშეობაზე და, როგორც ლუთერი მოგვითხრობს, ღვთის სიტყვა უკვირდებოდა."[7]

- - - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, გლეხთა ომი გერმანიაში, გვ. 59.

2/ ე. ციმერმანი, Крестьянские войны в Германии, 1937, ტ. I, გვ. 134.

3/ ემილ რიზენიელი, Томас Мюнцер, СПб. 1905

4/ კ. კაუცკი ყანაობელების ომი, გვ. 236.

5/ ე. პროტესტიანელი, Томас Мюнцер, 1937

6/ ე. რიზენალი, Томас Мюнцер, 1925

7/ ფრ. ენგელსი, იქვე გვ. 59.

იგი გულმხურვალედ გამოეხმაურა ლუთერის საქმიანობას. მაგრამ მალე დარწმუნდა, რომ ლუთერი სახელმწიფოსა და ეკლესიის სრული გარდაქმნისათვის არ იბრძოდა. იგი გაიტაცა საწყალი ანაბაპტისტების მოძღვრების წარმოდგენამ. განსაკუთრებით XII საუკუნის მოაზროვნეს ამბავ ეთან ერთად კალვინელობა და საერთოდ ძველისტურ წარმოდგენებთან. აგრეთვე გერმანელ მოსტიკოსების წარმოდგენასაც მძაფრად ებეჭდა. გერმანიის მოსტიკის ულიდეს წარმომადგენლად ითვლებოდა ეკგარტი! რომელმაც მეფეს უჩივა წარმოდგენება, რომ "ადამიანის უწყალო მდგომარეობა ღმერთთან, რომელიც სასულიერო, ისე საერო პირთაგვის წესდებულებია ეკლესიის წესალიბის გარეშე".[2]

აგრეთვე ეცნობოდა ითანე ტაულერის[3] ბრძოლას, რომელიც XIV საუკუნეში ანაბაპტიზმი. ითანემ კალვინელი ილაშქრებდა სამღვდელოების ბოროტმოქმედებათა წინააღმდეგ. ქადაგებდა ქრისტეს სამსჯავროს მოახლოებას, რომ მოვა ქრისტე და გარეკავს ცოდვიდგან გაწყვეტილსა და მდიდარს, რომ მარადიულია ზეციდ სიცოცხლის სული და არა მხოლ ასო. ფ. ბეიზელი ამბობს: მან, ლუთერის მსგავსად, ისარგებლა ტაულერის მოსტიკით და მათთან ერთად გაეცნო ამბავ ითანეს ავტორიტეტს, წინასაუკუნეების დამლეველს ფანტაზიის წყარო. "მაგრამ

- - - - - - - - - - - - -

1/ მეისტერ ეკკარტი /1260-1372 წ.წ./ კელნელი დომინიკანელია. იგი დაკავებულია იყო ბოგომილებისა და "თავისუფალი სულის ძმების" რელიგიური სექტებით. ალიარებული იყო ერეტიკოსად.
История философии, т. I. 1940 гг. 481.

2/ ფრ. ბეიზელი, დასახელებული წიგნი, ტ. I, გვ. 12.

მოსტიკოსები ნაბარძიელის კითხვისას კიდევ მკვეთრად გამოიცინენ: "გერმანიაში ისინი სარგებლობენ გერმანული ენით. მათი ნაწერები სარწმუნოებრივი სიბოროტისა და სიძვის გამო გერმანიის ლიტერატურის საუკეთესო ნაწერთა რიცხვს ეკუთვნიან. მათივის დამახასიათებელი იყო გამოიყენის სილამაზე და სიმარტივე.

ლიტერატურა, რეფერატები: Порир-Гартуна, Всемирная история, том 14, часть II Брокгауз-Ефрон 1912

3/ ითანე ტაულერი /1300-1364 წ.წ./ და ჰენრიხ სუზი /1300-1365 წ.წ./ ეკუთვნის თვალსაჩინო მიმდევრები იყვნენ.

1940. ტ. I, გვ. 481.

ჩენი მოძღვრება ჩვეულებან არის", ჩვარიზენენს იგი, "მისგან კი ამ ვისესულობ, არავინ ღვთის პარმონაფლეანდენ". ცოუნებია და შეუსარებია ეარიბსლის ბაკლი ბან მიალბია ღვთის წინაგან ბეგრნენია."[1]

ესენი ბელს თუნიერი ბაკლა [3] ბიკაკელი, სადაც ბაბინ მიკვანენენ ბადიკალური ბეგლის ბარმიბადგენლები, რომელთაგ ბემბგრ ბეკვანს ფენ ნაციონალური ბრძოლ /ცხელებანი/ აკ თუნელნი პირველად ბეხვდა ანაბაპტისტებს. მათ ბაბაკელი იყვნენ ბეკაკულ ნიკლას შტორხი,[2] ეკლენიერნი ბრალა მიკელელი ელსტლიერბელი ბარკ ნიბნენი /მელანხტონის ეფილი მსმენელი/ და ბარკ ლიბე.

"ეს ადამიანები ნაბინელი ნაძალვრის და ანასტლიური ბეფეის ძარალიკვიბას ქადაგებენენ; მათ პეონდა ხილვანი, ექსტაზი და წინასწარ მეცნიერების ბული."[3]

ივიკელი თუნიერი მეადგენელად იგი ბმ. მარიამის ნახელიბის ეკლესიაში, ბეგლეგ კი გადაკიდა ბმ. ეკატერინეს ნახელიბის ეკლესიაში. აკ ყაკალლოვა იგი ნიკლას შტორხს, რომელსაც ერიად აქებდა. ბეკვანენ აბლობენენ "ყაიყულლი" ეადგენებს. შტორხს მრავალი თიმსრე

- - - - - - - - - - - -

1/ ფ. ენგელსი და ნარკვევები ბრიბა გვ. 473.

4/ Cette secte eut pour chef Nicolas Stork, disciple direct de Luther, qui, vers 1520, prétendit compléter la reforme du maître en réclamant, outre l'indépendance absolue en matière religieuse et l'abolition de la hierarchie et de la liturgse, l'établissemment des principes de l'Evangile sur la terre en d'autre termes la detruction de la feodaliste, de tout pouvoir fondé sur le droit de l'épee et l'organisation de la société bassée sur l'egalité civile et politique."

Bossuet, Anabaptiste

Pierre Larousse, grand Dictionnaire universal, Paris, tome prémier, p. 308.

3/ ფ. ენგელსი. ნარკვევები ბრიბა. გვ. 60.

ყველა მეფეებსა, ფეიქრებსა, ხელოსნებსა და საერთოდ ქალაქის მცხოვრებთა შორის. ამაზე ნამდვილი ორგანიზაციის ჩამოყალიბდა, რომლის სათავეში თორმეტი მოციქული და ათორმეტეული ეპიფანე იდგა. მათ მკურნალობას ეწოდებოდნენ. ციმერმანი აღნიშნავს, რომ მელანსტონი და კარლშტადტი ანაბაპტისტები იყვნენ ვეიკერეს მეადგილეები სელიანი.[1] ლუთერი ამბობდა, რომ მარცხენა ფანი ბუნებრივ ძალებს ფლობენ, მაგრამ არა ღვთაებრივს. ანაბაპტისტები, მიუნცერი ფ. უარსლოვდა ვეიკერეს მეადგილეებს, მაგრამ იმ მიზნით, რომ დაეფუძნებინა ქალაქის მცხოვრებთა პლებეელებს, რომელთაც ისინი ეფუძნებოდნენ. "მიუნცერი იცავდა მათ, თუმცა საკუთარი კი არ ეფუძნებოდა, არამედ პირიქით, უფრო თავის გავლენას ავრცელებდა"[2], ამ რადიკალური ტენდენციის საქმიანობა ვეიკერეს ეპოქაში ძალიან წარმოდგა. 1524-25. დასასრულს მაგისტრატმა ისინი გაძევა ვეიკერეს, რადგან ეარგენების მღელვარეობას ქმნიდა ადგილი.

მათ წინააღმდეგ ლუთერიც იბრძოდა.[3] ამის შესახებ ფრ. ენგელსი მოგვითხრობს ასეთ: "ვეიკერეს მეადგილეებმა რომელთა მოსენება ეკლესიის ეპიფანეებანი მან არ ჩათვალა ღირსად, კიდევ რამდენიმეჯერ ცდილა მასთან ყოფილიყვნენ, მაგრამ მათ ვეიკერეს პოზიციებსა, ვერც ეკლესიურსა თუ სეკულარულ მიმართულებას [illegible] მოიყვანა მასზე საბურველი გავლენა, [illegible] ბეიბლიის ფანზე, იმდენად ვითომ ლუთერის ფარული ამბოხებაში მათ მიმდევრებისადმი ბიბლიოკლასტია ალბათ აჩინა, უკანასკნელნი ფრიად ზეკეთე ეკუთვნა თვითონ."[4]

- - - - - - - - - - - -

1/ ვ. ციმერმანი, დასახელებული ნაშრომი, ტ. I, 1937, გვ. 139.

2/ ფრ. ენგელსი, იქვე, გვ. 60.

3/ "ეროხელ მან /ლუთერმან/ კიდევ მეტი წარმოდგა, რომ მას ხანი ხანი ბევრი ტვერი ეყოფა: მიუნცერი, კარლშტადტი და ზემოგვერმანელი გადაგვარებული კ. ლამბერტი, დასახელებული ნაშრომი, ტ. III, ნაწ. V, 1896, გვ. 250.

4/ ფრ. ენგელსი, დასახელებული ნაშრომი, ტ. I, გვ. 381.

მსოფლიო ბელოსლეი ფიერენის თიეფის ცვლაკეული ლეადაგებლებს სურდათ ლუთერთან დაახლოებება და კიდევ უფრო მეტი იგი რაც ამ ანის (ზანტელეული).

ლუთერის ეარბეულ ბრ ფოფნის დროს, სადაც იგი ბიბლიას თარგმნიდა, ვიტენბერგში გაგარდა მთელი რიგი ლინისტებებისა, მაგალითად, ხალებისა, თავვანისცემის, მარხვის მინაბნევის გაუქმება. ამ საეკლესიანოების ხელმძღვანელი ერთ კარლსტადტი, ხალ ერთ ძალზე ოფანატიკოსები. მათი გავლენის ბრალად ამიტომ ლუთერი ეარბეულიგი დაეფუძნებია და გაქცეულა მათ ბინაკიდან.[1]

მიენდეთ ვერ ეფიგდებოდა ლუთერის ანგარიშიანი. ზიმერ ბიუგერული მიაჩნია ყაბირბილეტისაკენ ბარბარული საეკლესიანოებას. იგი ამბობდა: ვინც ფიქრობდა და პატივისაკენ მიიღებს, ის ღმერთს ვერ ემსახურება. ლუთერს "ძმა ბანფლეტებს" /"მიბრბილ" და "ძმა ლიბერტინებს /"ერთგულად მიდევნილ"/ ეწოდებოდა[2]. აგრეთვე მუნიერი ამბობდა, რომ "ადამიანები, რომელნიც ეადაგებენ ფეხნებას მხოლოდ ოფლენი-ნაკეთი ლორები არიანი". ლუთერს იგი ყოვლად ლიუგნერს /მაცდუარეს/, M-lle Martin-l, ირიბეარიმარტს, ირიბეარეულებს, ვიტენბერგის პაპს, ბაბილონის ეკლესიის ბოლოს ეწოდებოდა.[3]

- - - - - - - - - - - -

1/ "1522 წლის გაზაფხულზე იგი გაემგზავრა ვიტენბერგში და გარეკა საწინააღმდეგო ადამიანები".

კ. კაუცკი, ფასადელეული ბრიტა, ნაწ. I, 1907. გვ. 243. ამ ფაქტს ფრ. ბელოლიც ადასტურებს. იგი აღნიშნავს, რომ ლუთერის მიერ ჩაგარებული ქარიზეამ ვიტენბერგში მხოლოდ ერთეული გაიზარდა ლეკეაეს ბინადარეულებისა ხანგრძლივ ბრძოლა.

ბელოლი, ფასადელეული ბრიტა, ტ. I, გვ. 469.

2/ კ. კაუცკი, ფასადელეული ბრიტა, ნაწ. I, გვ. 246.

3/ ფრ. ბელოლი, ფასადელეული ბრიტა, ტ. I, გვ. 474.

ჩვენთვის განსაკუთრებული საინტერესოა მიუნცერის სიცოცხლის მიჯაჭვულობანი. სადაც იგი მიეფარა მას ბედნიერ, ნაცნობ-ნაცადნი და აღფრთოვანებული. აღფრთოვანებულ მან, ოდესღაც მეფადგებელმა, გაიხსენა მოიპოვა ძველ ფანებები. ეს იგი კიდევ ფაქტობრივად, მან 1523 წლის წლიურ მონაცემებიდან გამოსული მონაბრძოლი ოცდაოთხი ფინ-გერსენი.[1] ავტორმა მან შემოიტანა ლეთის ძალისხმევა გერმანული ენაზე და ნებადართული გარდა ასაკი. ალბათობა ქალაქების ყოფის მიერ მოსმენილ ბიბლიის ფურცელი ბიგნისა, ბაბილონიდან, ძველი ებრაულისა.

ბეიოლი ამბობს, რომ, მიუნცერი წარმოადგენდა ის მეადგილეობელი აღფრთოვანებული, ლუთერისგან ჰაგარი ეკლესიელი. არა ძალიან წარმოიდგენ ბავშვობა გერმანული ლეთის მოსაზრება. ამასთან ერთად ბევრია წარმოდგენა ეროვნული ბაზრის, ზოგადი ეკონომიკური ეფექტები, ამის ბაფუძველი მდგომარე კომუნიზმის ფიქრთან ერთად. ეროვნულად გათვალისწინებული ეს ამოცანები გადალახვისთვის.[2]

აღფრთოვანებულ მიუნცერი გაეგზავნა ალბერტ ფიულენ ქალაქ ფიულენში. ფიულენელი /Mühlhausen/ ლუთერანული ადგილი ფიგურა ფიგ 5.000 /ზოგიერთი 10.000/ ფეოდალური გარეშეა ბატონი ბარონები და ვაჭრობა. ეს ბაფუძველი ოქმნა 220 კვადრატული კილომეტრი ფართობი და ოთხი ეკლესია. ქ. ლაპერტი აღნიშნავს, რომ ფიულენელ ჰანზის ქალაქი იყო, ყოფილა ადამ ფინანსური და ... ეკლესია. ეს ... ეკლესიის ჩვენ ... ... ლუთერანული ... ...

ბეჭდავდა მიძრაობამ აქ მიღებულება და სასტიკი ბრძოლა გაბმულა. მიულაქენი ქალაქის პატრიციატის წინააღმდეგ იბრძოდნენ და მათ სასარგებლოდ ჩაუდგა მასლობელ რაინდენწყაროების პრეფექტების ორდენის ამხელილის მეთაურის ბერი პენრიხ ფაიფერი /Heinrich Pfeifer /. აგრეთვე წვერ-ულვაშიანად წოდებული. იგი მიუბერეს მიბაფე იგ. ფრ. ენგელსი მას წვრილ-ბურჟუაზიულ დემოკრატიულ მქადაგებლად თვლის.[1] მას ემხრობოდნენ წეძლებული გლეხები, ამბრ[illegible] ხელოსნები და ვაჭრები. ფაიფერის ხგუფმა გაიმარჯ-ვა ქალაქში 1524 წლის და იმავე წლის 25 სექტემბრამდე ქალაქი მათ ხელში იყო. მიუნცერმა ჩადიკალური პროპაგანდა გააჩაღა ქალაქში. ბრძოლაში ჩა-ებნენ გარე უბნები და მასლობელი სოფლის გლეხები, საერთოდ პლებეური მა-სები.

1525 წლის 12 მარტს ფიულკაუზენში პირველი გაძევების წინდეგ ყაბრ-ნელეულმა მიუნცერმა ფაიფერთან ერთად კვლავ გააჩაღა პროპაგანდისტული მუშაობა და ბრძოლა.

"უკვე 17 მარტს 1525 წელს, ჯერ კიდევ სამხრეთ გერმანიის ფეოდალ-თან ომამდე ერთ თვეზე ადრე ყაბწყვეტილა, ფულკაუზენში თავისი რევოლუციური მოსდინა. ძველი პატრიციული საბჭო ყარსობილ იქნა და ძალაუფლება გადაეცა ახალ "არჩეულ საბჭოს".[2]

ომამდე ერთ კვლავ ჩაიგდეს ხელში ქალაქები და 21 მაისამდე იგი მათ ეპყრათ. ფრ. ენგელსი ამის შესახებ ამბობს: "მრავალგზისი/ ეუჩური მცდელობებიდან/ და ხანგრძლივი ბრძოლებიდან წინდეგ 1525 წლის მარტში მან მოახერ-ხეს წინანდელი ქალაქის საბჭოს ყარსობა და ახალი მმართველობის საშუა-ლებით, რომელიც უმრავლესობა [illegible] ლიბერალებისგან და გაიძულებულ-ნი იყვნენ, მოეხდინა კომუნისტური ლეგიონის მეუფეობა ქალაქზე. რაც ომამდე კვესტენბერგის ეპიზოდის მეოცნებე ეფლიანტების ბარბაროსობაში ისაგებოდა, შემდე-გ ხანინელ სინამდვილად უნდა გამხდარიყო მიუნცერის ანაბაპტისტების წინეთ."[3]

გაბარჯვებისთანავე გამოიყენეს "ფულკაუზენის ფსალმუნები" რომელნიც ეკანონიკონ ყოფილ ყაბარგულად ითვლება. ბაგრამ წეიკითხავენ ეფუძ იმ

- - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, გლეხთა ომი გერმანიაში, გვ. 138.

2/ იქვე.

3/ ფრ. ენგელსი, ფასაულებელი შრომა ტ. 1, 1900, გვ. 514.

[illegible] ,, [illegible] [illegible] [illegible]

უფრო მარტივებულად და ითქვა ეს ალეგორიულად მიგვაჩნია მიუღებელად ბალიკალური ხვეულების ალეგორია და თვით მიუღებლობის კოშკზე მიუნცელის კიბეზე ამოვიდა. ~~ეს~~ მაგ მაინც მაცდაცვლებასაც ვპოულობთ, რადგან ორივე ბემბალეკალი ალეგორიულ ტექსტურ რეალიზაციულ ალეგორიებისაკენ, რომელიც პრიცესტანტული ალეგორიის ბემდგომ განვითარების გამოიადგენს და სარწმუნოებრივ-მორალური დასაბუთებით თანასწორობისა და განსაკუთრებულ ალეგორიის მაგალითია. მაგ ორივეს მიმართ შეიძლება გამოვიყენოთ ენგელსის ცნობილი მიუღებელი მიუღებლობის კოშკის შესახებ; ~~[illegible]~~ "სამოგადოების გადაგვარება, რომელიც პროტესტანტ ალეგორიულ თანასწორობაზე ეფუძნებოდა, წარმოადგენდა ძველად ცუნგი და ბალბალი ბრძა იგი, რომ მოსალოდნელი ბურჟუაზიული სამოგადოების დამყარება დაჩქარებულიყო"[1].

ჯ. ლაპრენტი მიუღებლობის ფორმების დამარცხებიდან გამოიტანა უმარტივესი დასკვნა. ითქვა მაგ ალეგორიული ფორმულირება ან ალეგორია, რომ იგი გამოსული იყო. "მიუღებლობის ფილოსოფია"-ამბობს იგი -" "ფალმტკიცა, რომ ეროვნულისტურ ალეგორიას ან ალეგორია ფილოსოფია, იგი ეროვნულიყო ალეგორიულ ალეგორიებში"[2].

ეს ფილოსოფია ალეგორიულ ფიგურას წარმოადგენდა მიუღებელი, რომელიც ასევე "ბალბალი ალეგორიული ალეგორიული ფანატიზმი, მტკიცე წინააღმდეგობა, სამოგადო ენერგია და, რაც მთავარია, პოლიტიკური გამჭრიახობა" მისი სარწმუნოებრივ-პოლიტიკური მიმართულება ცხადად ეფუძნებოდა. იგი გაიცალეთ უფრო ბალბალიანია, ვიდრე ლუთერისა და კალვინის. ფილოსოფია კოდევ აღნიშნავს, რომ გალეფა იგი უფრო ფილოსოფია, ვიდრე ლუთერიანობა ან კალვინიანობა[4]. "მისი თეოლოგიურ-ფილოსოფიური ფილოსოფია თავის ყველა ალეგორია არა, ფაქტი ალეგორიული, არამედ სამოგადოდ ფილოსოფიის ერისკაცობრივ ალეგორიულ ტერმინად ეუბნება"[5]. იგი ეფუძნებოდა „ფილოსოფიურ თანასწორობასა და

- - - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, გვ. 140.
2/ ჯ. ლაპრენტი, დასახელებული წიგნი, გვ. 436.
3/ ჯ. ალეგი, დასახელებული წიგნი, გვ. 236.
4/ ე. ფილერბანი, დასახელებული წიგნი, გვ. 184.
5/ ფრ. ენგელსი, იქვე, გვ. 64.

ევანგელიონ ქრისტეს გადმოცემულია".[1]

" ოდესღაც მიუნცერის რელიგიის ფილოსოფია, ალბათ, ისევ მისი პოლიტიკური პოზიციაა კომუნიზმს" ფასიც დებოდა".[2]

მიუნცერის რევოლუციური საქმიანობისა და მიულაუნების აზრებისა და მიუნცერის ანაბაპტისტთა მსაზღვრელობის მაცალეებისა, ყველაზე კარგად ფასდასტურებელად ჩეიძლება რამოდენიმე ციტატა მოვიყვანოთ. მიულაუნი მიუნცერისა გამოიქვეყნა თავის ცალი წერილი "ლუთერისა ცამეტრიდ ფიცარი ცარცულიების გამომეტყველება". ამ ნაწერში იგი მოიხსენიებს ცალიერ ლეტილებებს. ოდესღაც ფეოდალმა მიუნცერი გადანაღლილი ხელმძღვანელი, იგი თავს თავს ბინასპარეზეველად აცხადებს. ძველებს, ომობენ, ფერეულებს ეპირისპირებს ხალხს. პირველ "ძალან, ლუთერთან ბრძანებს" ეუბნებოდა. "ისინი ხალხები და საფეხურის დანახები არიან, - აბაკია მათი ერთადერთი ხელობაა".[3]

მიუნცერი მიმართავდა ბანაფელის მეფეებისაკენ: მოკვდეთ "ხელი ხალხს, ჩვენა გაკვირვებულია: ნეფეთ იგი! ეს თქვენ ხელებს ნუ წვაბრეთ თავი ცისკენ. ხანამ ბერიტომელები ოიბალ არიან, თქვენ ვერ განაგრძეთ ადამიანური ბიბლიგან; თქვენთვის არ შეიძლება ღმერთზე ლაპარაკი, ხანამ თქვენ გსურთ. ამგვარად, თუკიდეთ ხელი ხალხს, ხანამ ჯერ კიდევ გვიან არ არის ღმერთი, მიგიძღვით თქვენ, გაკეთეთ ასე".[4]

მიუნცერის ფილოსოფია მიულაუნების გამოიხატება თანადგომის ხალხისადმი ნაწილის ძველი ოფიციალურ ყაბილისპირებაში, ბანაფელებზე ალეგორიის ე.ბ. "ლუთერისადმი" წინააღმდეგ ბრძოლაში, ეროვნული განსაკუთრებულობის აღიარებაში, ფაქტობრივ მოვლენებში. ოდესღაც გაიერთიანეს თავიანთი ქონება და რაც თავისია, ქალაქის მსარველობის აქტიური ბრძოლა ეროს ეკლესიებზე ხელი ჩაგდებაში.

- - - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი, იქვე გვ. 140.

2/ იგივე. იქვე. გვ. 63, 64

3/ ციტირებულია ე. პროსკურიაკოვის ყანახელეწელი მრიმის მიხედვით გვ.103.

4/ ციტირებულია ე. ეიდგენის, История социалистических идей, часть первая, 1928 წლის მიხედვით. გვ. 114, 115.

ამის გამო შეუძლებელად მიგვაჩნია მოცვლენების 1524-25 წ.წ. მიმოქცევასა და 1534-35 წ.წ. მიუნცერის მოღვაწეობა წარის. შეიძლება პირველი წინამორბედობაც მოეიბინოთ. მიუნცერის ეიღეოლოგიური წარმოდგენანი, აქტიურ რევოლუციური საქმიანობა და ევანგელური კომუნიზმი კიდევ ნათელყოფს მის იმავე სიახლოვეს მიუნცერი ანაბაპტისტებთან.

ა.მიუნცერი[1] ყოველთვის ანაბაპტისტია. მართალია მას ხელმეორე ნათლობა არ მოუღია, მაგრამ მაინც მსოფლმხედველობა ყველაზე მეტ ხვევა მაო /გაიაზზოვლელია/ მსოფლგაგებას. კ. კაუცკის აზრით, ექსტაზიების ასეთი ჩვენებანი მას ძალიან ადრეულ ასაკში ენდა სიზმრებებიდან.[2] ციმერმანი აღნიშნავს, რომ "1524 წლის ნოემბიდან მიუნცერი, თუმცა თვითონ არ ნათლავდა, მაგრამ ძალიან ხელმეორე ნათლობას, ოფიციალურად ატარებდა."[3] ამას ფ. ენგელსი ადასტურებს მაგ. რომ მიაკუთვნებდა მას გაბედულებას "ჩვენ და ძველი ქრისტე კომუნიზმ ამბავ"[4]. ა. ბებელის აზრით, ანაბაპტისტების "წინააღმდეგობებმა ვერ მიახერხეს მიუნცერის ჩაფრენა, მაგრამ ეკანონაკლელი ესენი გაბრიელნა, ოფიციალურ ბრძენიერი ბარალი გაბედულები და მაბალი ადამიანები, თანაც ტრადიციული ეუნეტი ძალი შეძლებლობა წეესაბამებ ოფიციალის ძალან ადამიანებად კოოპერაციაში."[5]

- - - - - - - - - - - - - -

1/ „Munzer surtout joua un grand rôle dans la mouvement révolutionnaire de l'anabaptisme.
Bossuet, Anabaptiste. Pierre Larousse, Grand Dictionnaire universal. Paris, tome premiere, gg. 308.

2/ კ. კაუცკი, დასახელებული წიგნი, გვ. 34.

3/ ციმერმანი, ყოფილ ადელებული წიგნი, ტ. II. გვ. 183.

4/ ფ. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, გვ. 474.

5/ ა. ბებელი, Крестьянские войны в Германии, გვ. 91.

ეკლესიის:

3. ციმეონიანი მიუნცერს, მიუსედავად იმისა, რომ [redacted] იგი ხელმეორე ნათლისას მოითხოვდა და მათთან მრავალი ხანერი ქონდა, [illegible] მიუმხედველობის გამო [illegible] ანაბაპტისტებისა და "მიუნცერის მეგობრები არ აცარებენ ანაბაპტისტების მეადგილეთეს ჩვეულებრივ ცანისამისას."[1]

"მიუნცერი ხანგრძლივად მიაკერებენ ანაბაპტისტებს და [illegible] ამ ადგილის ყაბალობისადმი [illegible]

. ხანგრძლივი ნდობის ფირი და მეფეზე თანამედროვის ეჭვმიტანილ სტუდენტი, მიუნცერი არასოდეს არ ყოფილა გადანათლული და თვითონაც ხელმეორედ არასოდეს არ მოუნათლია."[2] ლუთერანელ ფრანკის ამას ადასტურებს. კ. კაუცკი მას თვლის ძველის ბინადარმოციქულად, [illegible] [illegible] [illegible]

ამგვარად. კაუცკი წინააღმდეგობაში ეყოფილა ამ საკითხ, რის მიუხედავად ლუთერმა გადაწყვიტა მიმდევრად ალიარებს და თან ხელმძღვანელობა ბაპტისტებს მაინდამაინც თავ ძალიან ფაბრიკატურებულად აცხადებდა. ამაზე ბეიზლეი ამბობს. "[illegible] ერთი კაცი წყალზე ბიბლია თითოეულ მკვლელობ ეკლეს გაანგარიშა, ფეიერაბენდი ეგონა ეს ყველა ფანტა მოიმა ფერადგვარეული [illegible] [illegible] [illegible]

აგრეთვე ბეიზლი აღნიშნავს: ლუთერისეული ხასიათისა ადგილებს გამოვლინდებოდა უფრო ნაციონალური მიმართულებანი: ასე ჩვენ ვხედავთ მეორე მონაკვეთის თავსაც წარმოდგენილს"[1]

ნაციონალურია, როგორც სამართლიანად შენიშნავს კ. კაუცკი, ნაღლობა ამ იდეა ბრძოლის ნამდვილი სიტყვები. იგი აღარ ებრძვის ამ მორიგ ჟესტებს, რომელთა მიმდევრებიც ეროვნულ-ეკონომიურ ინტერესებს ორივე სახის ზიარება მსგავლი ნიღაბ ამოუფარავდა[2]. ლუთერი აღნიშნავდა რა ანაბაპტისტებს ბრძოლის სიმტკიცეს, ყოფილა, რომ მათთან ბრძოლისგან გაწეული ტანჯვა-ტანჯვა, ნაკლებ ადამიანურ ეკონომიურ ინტერესებს, ამავდროულად ახალგაზრდობის, ქრისტეს და ხელისუფლების მიმართ ერთგულებით[3].

ასე მაგ. ყოფილა ალბერტ, გაბედულად ნახევრად წიგნად მეფეობა, აგრეთვე ძალაში მათი მსოფლმხედველობაც ეფუძნება გამოხატულებას, რომ ყოველ-ნაირ მათი ეროვნულობის სიმბოლოს, ლიტურგია და ეროვნულ ბარბაროსობა.

კ. ლამპრეხტი აზრით, გაფანატიზებული ყველაფერი და ამ ძალაუფლებისა ერთა ერთად ეკუთვნოდა მოსაზრებანი შეფასებულებრივი ხასიათისა. "ეფასებულებისა მიზეზად შეეფინა სრულიად ორი იდეალი: კეთილური და ეროვნულობა. კეთილური იდეალის შეფასებისად ასევე მოძრაობაში ბარბაროსობა ანრი, რომ ბიბლიის გაგებისათვის საფუძველი ყველა ეროვნული ბარი, ეროვნული, ლეგიტიმური გამოიყენება; ამასთან ერთად ბარბაროსობა ეროვნულ ცხოვრების ორივე ნიმუშებს, ანუ ეწოდა გამოხატვა საბუნებრივი ნაშთისა და საბუნებრივი თანამშრომლობისა ადამიანისა და ბუნებისა გაუკეთებლობაში ანუ ებრძოლა ყველა ებრძოლებისათვის. ეროვნული ეფასებულობა ეროვნულ ბარბაროსობა შეფასებულია ძალადობა, ბრძოლის საფუძველზე ბიბლიის გაგების ეროვნული მდგომარეობდა ინტელექტუალური ხასიათის ალეგორიაში, ნაკლებ ყველა /ეფასებულ/ მდგომარეობაში. ინტერესი და ხასიათისა ფანატიზმ

- - - - - - - - - - -

1/ ბეიზლი. История реформации в Германии, том I, СПб. 1900 г. 129.
2/ კაუცკი. [illegible] Штут, б. 1 1907 г. 296
3/ [illegible] 296.

ში; ასეთი წესესულება გამოიხატებოდა ენერგიული ფანატიკურ ზემოქმედებაში გარეგნულ ცხოვრებაზე, რომელიც უნდა იყნეს ფაქვემდებარებული მორწმუნის აზროვნების სისტემაზე"[1].

XVI საუკუნეში ანაბაპტისტთა ან გადანაოლილია ჯგუფები ერთ-ერთ[illegible] წვეიცარიაში, გერმანიაში-საქსონიის, ვესტფალიისა და სხვა მხარეებში და ნიდერლანდებში. მაგრამ მათ არ ახასიათებს ერთიანი ჩამოყალიბებული მსოფლმხედველობა. მკვლევარები მრავალ დაჯგუფებას აღნიშნავენ და [illegible] მათი რაოდენობა [illegible] ორმოცდ, ზოგი კი ორმოცდათორმეტ მიმდინარეობას. "ანაბაპტისტების სექტა, რომელიც წარმოშობის დღის განსხვავდებოდა, ბმინდა სარწმუნოებრივი მიმართულებით, მაღე დაიყოფა მრავალ მიმდევრებად."[2].

"რამდენადაც უკვირდებით საქმეს," ამბობს ლ. ჩანკე, "ვპოულობთ მიმდევრების მხრივ ორს, თუმცა ერთ პუნქტიდან გამომდინარე, სრულიად სხვადასხვა გვარ მიმართულებას აზრების მხრივ."[3] ლებასტიანე ფრანკიც აღნიშნავს ამ გარემოებას. ბულიგერიც მიუთითებს, რომ წუძლებელია ბოლომდე ვიცოდეთ მათი ყველა დაჯგუფება, [illegible] მიერ [illegible] ურთიერთ წინააღმდეგული რაოდენობა, თითოეულს საკუთარი საიდუმლოება და ფანტაზია აქვთ. აქედან კ. კაუცკის გამოაქვს დასკვნა, რომ ანაბაპტისტების მიმდევრების მკვლევარისათვის განსაკუთრებით წესაღნიშნავია მათ შორის ამოთა სხვაობანი.[4] მაგრამ, მიუხედავად ასეთი მრავალფეროვნებისა, მათ მსოფლმხედველობაში, წესაძლებელია გამოიყოს ანაბაპტისტთა ყველა დაჯგუფებისათვის საერთო დამახასიათებელ ნიშნები: ა. ყოფიერების ეროვნული ერთობა,

ბ. [illegible] ბაპტისტთა [illegible],

1/ კ. ლამპრეხტი, დასახელებული შრომა, ტ. III, ნაწ. V, გვ. 223.

2/ ვ. ციმერმანი, დასახელებული შრომა, გვ. 180.

3/ ლეიპზიდ ჩანკე, „Soweit ich die Sache über sehen kann, finde ich in Hinsicht der Lehre zwei, obwohl von demselben Punkte ausgehende, doch ganz verschiedene Richtungen Meinung [illegible], 1884 [illegible]

4/ კ. კაუცკი, დასახელებული შრომა, გვ. 287.

გ. მიზნდილია მინაკელის ალიარება,

დ. "მინაგანი სიცოცხლის" უმუალო ბეწოგინების მაღლა დაყენება, ვიდრე სალვთო წერილის;

ე. განსაკუთრებული წმინდანთა ეკლესიის ალიარება,

ვ. ზეციური სამეფოს მაღლ დამყარების მოლოდინი /ქილიასტური იდეალი/,

ზ. ფარული ქვეყნიერებისა და

თ. [illegible] ცხოვრების ალიარება.

მაგრამ ანაბაპტისტებში "ჩვენ ვხედავთ ორ მიმართულებას, ისეთ, რომელიც ცალკეულებსა და ბოროტმყოფელ ძალთა მორის /და პირველ ერისტიანებთან/ [1] ერთი მიმართულება მოითხოვდა კერძო საკუთრების გაუქმებას და კომუნიზმის განხორციელებას. მეორე კი, ზომიერი, ალიარებდა კერძო საკუთრებას და კმაყოფილდებოდა ფარულ ქვეყნიერებით.

"ზოგიერთნი ალიარებენ ერნების განსაზოგადოებას, სხვები კი კმაყოფილდებიან მით, რომ მიაღწიონ აუცილებლად გაჭირვების დროს ურთიერთ დახმარება და საერთოდ კრძალავენ ფულების დამაღვას, ამიტომ კარები მუდამ ღია უნდა ყოფილიყო." ამას მოგვითხრობს სებასტიანე ფრანკი, რომელსაც ციზერმანი ნდობის ლირს თანამედროვედ თვლის და კიდევ წარმოსნავს, რომ მრავალს ეჭვი, ეჭვნდა მასზე, რომ იგი ანაბაპტისტი არისო. ერეტიკოსების საკითხში ადგილი ეჭვნდა ამრთა სხვათობას. ალსანიშნავია, რომ ანაბაპტისტები ბრეთბრივ ცხოვრებას ეწეოდნენ, ადრეულ დაუღალავად აერცელებდნენ თავის მოძღვრებას. მათი მქადაგებელნი, "ახალი წინასწარმეტყველნი", "მეოცნებენი" /„Schwärmer"/ და "ნათელმყოფელნი" ფარული პროპაგანდისტულ საქმიანობას ეწეოდნენ. თავდაპირველად მათ საქმიანობას მშვიდობიანი სასიათი ჰქონდა, მაგრამ მალე მათი საქმიანობა რევოლუციურ სასიათს ღებულობს. მათი მოწოდება "მიმართულია და განკითხვის დღეზე, თანა ბრალობისა და ძმობის შესახებ აღელვებდა ხალხს: ანაბაპტისტებმა ... [illegible] ... ეკლესიანი ... [illegible] ...]

1/ კ.ქაქუცაძე- დასახელებული შრომა, გვ. 290.

2/ [illegible], [illegible], გვ. 289

ოდენობის დროსაც. ციმერმანი განსაკუთრებით აღნიშნავდა, "რომ გადანათლული იმდენად უმეტესი მონაწილეობას კი არ ღებულობდნენ ომში, რამდენადაც მას თავისი გაჯერებით აღზრდიდნენ".[1]

ანაბაპტისტთა განსაკუთრებით სწრაფად გავრცელდა გერმანიაში გლეხთა ომის შემდეგ.[2] ამიტომ ამბობს კაუცკი, რომ "არა უმეტესი გამოთქმა აზრი თითქოს იგი აღმოცენებულიყოს გლეხთა ომის დროს ან მის შემდეგ".[3] ეს აზრი თითქოს ხელსაყრელი იყო თვით ანაბაპტისტებისათვისაც, რათა აეცილებინათ ყოფნა და ბრალდება გლეხთა ომის მოთავეობაში. მიყვარია ბულინგერის აზრი თითქოს მიუღებელი იყოს ანაბაპტისტთა სექტის დაბადებელი.

საინტერესო ცნობებს გვაძლევს ანაბაპტისტების შესახებ თავის "ქრონიკაში" სებასტიანე ფრანკი:

"გლეხთა ამბოხების დროს და უმაღლეს მას შემდეგ წარმოიშვა ახალი სექტა და ახალი ერესი, დაფუძნებული საღვთო წერილის ასოზე. ზოგიერთები მათ /სექტის მევრეებს/ ანაბაპტისტებს, სხვანი კი ბაპტისტებს უწოდებდნენ. ითვნი სასულიერო განსხვავებიდნენ განსაკუთრებული მონათლვით და ბიბლიით ეპყრობოდნენ ყველა დანარჩენ სექტას, რომელიც არა ქრისტიანული. უფროსნელოვანესი მათი წინამძღვრები და ეპისკოპოსები იყვნენ ბალტაზარ კუბმეიერი, მელხიორ რინგი /პოფმანი/, ოთხანი ქეტი, ოთხანი ფენკი და ლიუდეგ ჰეგერი. ეს სექტა იმდენად სწრაფად გავრცელდა, რომ ანაბაპტისტების მოძღვრება მიედინა ფრანკონეთამდე და ძალა სწრაფად მოიპოვეს შოთლანდია ყველა ადგილი,

- - - - - - - - - - - -

1/ ე. ციმერმანი, დასახელებული შრომა, ტ. I, გვ. 182.

2/ ე. დენი /E. Denis / ანაბაპტისტებს ყველას სექტას შორის უფრო გავრცელებულად სთვლის და აღნიშნავს, რომ ისინი მიმდევრებს კრებენ ბატარი მოდების ადამიანთა შორის, სრულიად გაუნათლებელ და ღარიბთა შორის. /ლავისი და რამბო, დასახელებული შრომა, გვ. 424/ "Exterminés et proscrits par milliers, les sectaires se dispèrsèrent de tout côtes, repandant leurs doctrines le long du Rhin et dans les Pays-Bas, et se multipliant malgré les supplices et les persécutions" Bossuet, Anabaptiste, Pierre Larousse, Grand Dictionnaire universal, Paris, tome premier, p. 308.

3/ კ. კაუცკი, დასახელებული შრომა, ნაწ. I, 1907ნ. გვ. 301.

მინაოლეს მრავალი ათასი ადამიანი და მიიწიდეს მრავალი კეთილი გულ-
ალიანი ისინი აცხადებენ მხოლოდ სიყვარულს, რწმენასა და ტანჯ-
ვას; ტანჯვაში ისინი ალმოჩნდნენ მიმზიდველი და თავმდაბალები, ანხ�i-
ბისა და სიყვარულის წიაწილად ურიერთთან გარდაქმნიდნენ ჟურნ. გადა-
ნაოლენი ხალისით ეხმარებოდნენ ერთმანეთს, აძლევდნენ საჭმელს და
ასუქებდნენ წიალებსა და ფულს. ისინი აცხადებენ, რომ ყველა ნივთი
საერთო უნდა იყოს და ერთმანეთს ძმებს უწოდებენ. მაგრამ იმ
ადამიანებს, რომელნიც მათ სექტას არ ეკუთვნოდნენ ითვლის ხალამსაც
ძლივს აძლევდნენ. ისინი მკვიცედ ეხმარებოდნენ ურიერთს და ისე ცხ-
ოვრობდნენ, რომ ყველა მათი ახალგაზრდის ერთნიდა, ფუფა
რიგორც ფესმის, მათ ათასი ყველგან ულანამაგოდ სავლიდნენ."[1]

ანაბაპტისტებზე ფრანკი ფრიად საინტერესო პირობებს გაბმიდ-
გენს. იგი ქარიდად იცნობდა ანაბაპტისტების სექტას და მის მიმართაც
ითვლებოდა:[2]

სებასტიანე ფრანკი დაბადა 1500 წ. ფონაუერში /შვაბიაში/,
გარდაიცვალა 1542 წელს ბაზელში. იგი თავის წუნებით და ხაფანგებიდ
ბუკიდებიანი ბევრი იყო ისტორიკოსი, ლუთერანელი და ლიბერალი.[3]
1528 წლამდე იგი ლუთერანი იყო, ამ წლის კი უარყო ლუთერანობა. ნაწ-
�ან ლიტერატურული ნაშრომი მაშინ წარმოადგენდა ხალხურ ენაზე არ გარდ-
ამოდგენდა, იგი თავს ფლობდა 1542 წელს იგი ფესტამენტ
ყოფ ბაზელში. ეფლინი მის რეფორმატორის ეპოქის გამოჩენილ გერმანელ
მეცნიერად თვლიდა.[4] ფოილდ ფლეურ-ფიზაილოვი მის უმარტივესად ხალხის
გადამაბლილია ფიზიკოსებად.[5]

1/ სებ. ფრანკი, Chronik, გვ. 444. ციტირებულია კ. კაუ-
ცკის წიგნის მიხედვით, გვ. 302.

2/ ლ. ოანკე, დასახელებული წიგნი, გვ. 365.
ვ. ციმერმანი, დასახელებული წიგნი, გვ. 182

3/ მაქს ბეერი, Всеобщая история социализма и социаль-
ной борьбы. 1927. ტ. 262–266

4/ ვ. ეფლინი, [illegible], [illegible] 7, 1928. ტ. 131.

5/ ფლეურ-ფიზაილოვი, დასახელებული წიგნი, გვ. 610.

ბერდი აღნიშნავს, რომ მას შეეძლო ხელისუფალ გადანაღლილებს აღიარებენ. ძაგრამ აღიარებს, რომ პაპებისადმი სიძულვილი რეფორმატორებს გადაჭარბებულ, რაშიც გამოხატულება პოვა მის ისტორიულ წრიზებში. ლუთერანების მიმართაც არ მოქცეულა უფრო ზნილად და წესაგრეულად. ძაგრამ მისი /ბერდის/ აზრით იგი არ ყოფილა ანაბაპტისტი, რადგან ნაღლობას უცხერიდა, რეგორც ზალიან განურჩეველს, რომ იგი არ ეთ გარკვეული განწყობილი გადანაღლულია სექტანტური სულისადმი.[1]

ზალიან ეკერვლია, ბელურ-მიხაილოვის აზრი კაცეგორიულად უნდა უარ-ვყოთ. ბერდის მოსაზრება პაპისა და ლუთერის მოძღვრებისადმი მისი უარ-ყოფით დამოკიდებულების წესასებ ეწინააღმდეგება მის მიერ გამოთქმულ აზრს, რომ იგი სექტანტობისადმი არ ყოფ განწყობილი. იგი /სებასტიან ფრანკი/ ყარგად იცნობდა ანაბაპტისტებს, ალბათ ადგა მათთან და დადასტურებულად უნდა ზავთვალოთ, რომ იგი კიდეც ესმარებოდა მათ მწვალებლობაში დაჯგუფებას. რეფორმაციის დასიდენტებს მორის თავის ორგი-ნალური აზროვნებით და ნასიათით გამოჩენილ პიროვნებად ჩ. ბერდი თვლის ოიკან ფრანკს. კასპარ შვენფელდს და სებასტიან ფრანკს.[2] ოიკან ფენკი გერმანიის ანაბაპტისტთა თვალსაჩინო წარმომადგენელია. სებას-ტიან ფრანკი მას "წყნარ, ღვთისმოსავ ადამიანს, მორიდებულ ანაბაპ-ტისტების წარმომადგენელს და არ[illegible] ეროდებს."[3] იგი 1527 წელს წე-ყარებით ასაღგაზრდა გარდაიცვალა, ამბობენ, რომ იგი XV საუ-კუნის უკანასკნელ წლებში დაბადებულ.[3] მეცნიერული ნარკვევი ბაზელში მოუპოვებია, შემდეგ იგი ალ სკოლის მასწავლებლად მუ. სებალდის ეკლესიასთან[4] ნიურნბერგში. თავისი ერეტიკული შეხედულებათა გამო-ულავნების გამო იგი განდევნეს ნიურნბერგიდან და ამის შემდეგ იწყე-ბა მისი მოხეტიალე ცხოვრება.

- - - - - - - - - - -

1/ ჩ. ბერდი /Ch. Beard/. Реформация XVI века. 1897, გვ. 214-216.

2/ იგივე, იქვე, გვ. 199.

3/ იგივე, იქვე, [illegible]

4/ ფრ. შეფოლდი, ყასახელებული წიგნი, ტ. I, გვ. 503.

ფენკი ანაბეჭდისცუ თვალსაბრისაზე იდგა და ხელმეორე ნაილობის საკითხში თავისი სექტის წევრებისათვის იხიარებდა.

"ჭანა ფენკი ბავარიიდან,-ადამიანი, რომელსაც თანამედროვენი ხან ანაბაპტისტად, ხან კი ანაბაპტისტების პაპად ადამიანი გამქერელი ჭკვიანია, რომელსაც საოჯახიანად ჰქონდა წესგადადები ენები, ფენკი გაიმცდელია გერმანელ მისტიკოსების თხზულებებით და გარკვეული იდეალისტის სიმაღლეთი მიაღწია უკანასკნელ უკიდურეს დასკვნებამდე. იესო ერისტენი ღმერთის ეარეგოჟამდა /სულიერად/ ალორძინებულია უცოდვილობის ალეგორიათა".[2]

ფენკი ანსაკუთრებდა წინაგან და გარეგან სიცოცხლეს, სადეთ წერილის განსაკუთრებულ ავტორიტეტს უპირისპირდება უბრალო წეუწყვეტელ ბეჭთაგონებას. მაღალ ადენებდა სარწმუნოებრივ გრძნობას, "წინაგან სიცოცხლეს" იგი დარწმუნებული იყო ადამიანის ნების თავისუფლებაში და მის უნარში ღმერთისაკენ ამაღლებულიყო. მაგალითის ერთ-ერთ ადამიანი იყო მასწავლებელი და მაგალითის მიმცემი. ამით ისინი კიდევ ხანების წინაღმდეგაც იღაწრებდნენ.[3]

ადრეთვე, ალსანიშნავია ქასპარ ფენკი /გარდაიცვალა 1561 წ./, რომელსაც ბერდის აზრით ნაკლესი ისტორიული ფრიად დიდი მნიშვნელობა აქვს, იადგან მისი სახელი ერთ-ერთ სექტას ეწოდა.[5] ჩვენ ფენკის ეს ეს ალბ ნაგელისგან, რომ ფერანკსა და ოიკან

- - - - - - - - - - - - - - - -

1/ ჩ. ბერდი, დასახელებული წიგნი, გვ. 202. ალსანიშნავია, რომ ლამპრეხტი მის შესახებ მიგვითითებს "ნიურნბერგში, შემდეგ კი აუგსბურგში, ყოფილ მასწავლებელ ბ. ფენკის სახით, გაყანაგლელების ამოფინის, ანაბაპტისტ მიძღვნილ გაუჩდა ადამიანი, რომელმაც თან მიტანა ფანატიკური დასაბუთება". ვ. ლამპრეხტი, დასახელ. წიგნი, ტ. III, ნაწ. V, გვ. 226.

2/ ფ. ბეტოლდი, დასახელ. წიგნი, ტ. I, გვ. 503.

3/ იგივე, იქვე, ტ. II, გვ. 199.

4/ ჩ. ბერდი, დასახელ. წიგნი, გვ. 218-219.

5/ ჩ. ბერდი, იქვე, გვ. 206-209.

[illegible] ფუნქციად ეროვნული მო

ჩრდილოეთ გერმანიაში რეფორმაციული მოძრაობა წელთაღრიცხვა ადგილზე, რაც ოდესღაც ჩრდილოეთ გერმანიის ეკლესიებში ჩამოჩენილობით ასახულა, ისე აბსოლუტიზმის ნიღაბქვეშ ასახვა. საიდანაც კარლოს მეოთხეს მეორე ძმა გაეგზავნა მოსადინა მახლობელ წელთაღრიცხვა ეკლესიებში[1] სტენიანურებულ ჩრდილო-დასავლეთ გერმანიის ოლქებზე.

ჩრდილოეთ გერმანიაში ალბინგიენზენ მთელ რიგ სასულიერო საფეხურებს: კელნის, მაინცისა, კიოლნისა, ოსნაბრიუკის, მიუნსტერსა და სხვას. რეფორმაციული მოძრაობა მეექვსე ფრთების გაბატონებულ ლიუბეკსა და ბრუნსვიკი. ბარლეიც 1533. ლიუბეკში გაბატონდა ლუთერანობამ, ანტერეის ქალაქის პოლიციურ მასებზე დაფუძნებით ეკლესიის ლიუბეკის ბიურგერობისადმი ყოფნა; მმართველობამ დემოკრატიული სასიცოცხლო მიიღო და ანაბაპტისტებისადმი ნიმფაციები გაბიაწყარავდა.[2] მიუნსტერში მოგვიანებით პოლიტიკა ადგილი. მიუნსტერი IX საუკუნის სასულიერო ქალაქად ითვლებოდა. იგი მდებარეობს ვესტფალიის პროვინციის ვესტფალიაში მდინარე აააზე, ემსის წყალზე. ქალაქი ინიბილია კარლოს ყოფილი ციხესიმაგრე, ახლა მიმტვერებულია სახელმწიფოთ.[2] ფიქრობენ, რომ თვით სახელწოდება მიუნსტერი წარმოიშვა სიტყვა მონასტერიდან /monasterium/, „Munster en latin Monasterium"! ოდესღაც მონასტრის იოგელი წარმოიშვა პირველადი ადგილი მოსახლეობა.[3]

- - - - - - - - - - - - - -

1/ ა. კალანდია, დასახელებული თხზ., ტომ. I. 1907, გვ. 334.

2/ „Munster existait deja du temps de Charlemagne, qui y institua, en 791, un évêché dont la sécularisation n'a eu lieu qu'en 1802. Ses anciens évêques, qui s'étaient élevés au rang de princes independents, avaient acquis une grande puissance temporalle."

Pierre Larousse, Grand Dictionnaire universel. Paris, tome onzième, p. 629 Munster

3/ ბროკჰაუზ-ეფრონის ენციკლოპედია, "Münster" ტ. 30, გვ. 364.

ლეოპოლდ რანკე ამის შესახებ აცხადებს: "იქ სადაც წარმოდგენილი იქნება ერისტიანობა ადგილობრივ ადრე, სადაც დაარსებული იქნა მონასტრები ადგილისა და ტყის ძველი სახელწოდება განდევნილ იქნა სახელმწიფოსა და ქვეყნის სახელად მიუნსტერი წოდებულ".[1]

ეპისკოპოსის ადგილის უფლება მიუნსტერში 1032 წლიდან ტაძრის კაპიტულმა მიიღო, ეკლესიასთან ადგილები კი აბაზანურია პრივილეგიას წარმოადგენდა. აგრეთვე ყველა მაღალი და წმინდანები ანანმოებობა მათ ეკუთვნოდა. აბაზანობა და საფლავეულება მაღალ იყო სასულიერო სამართალი ~~ქალაქურ~~ ~~საზოგადოებრივ~~ ~~ეკლესიის~~ ~~ეპისკოპოსი~~ ~~ეკლესიის~~ ~~ეპისკოპოსი~~ ~~ეკლესიის~~ ~~ეპისკოპოსი~~ ~~ეკლესიის~~ ~~ეპისკოპოსი~~ ~~ეკლესიის~~ ~~ეპისკოპოსი~~ ~~ეკლ~~ ~~ეპ~~ ~~ეკ~~ ~~ეპ~~ ~~ეკ~~ ~~ეპ~~ ~~ეკ

"ხედავს, თუ რიგორი ძალები ებრძოლნენ ერთიერთს აქ ვესტფალიაში: ერთ მხარეზე სასულიერო მთავრები, ქალაქის წინამძღოლები, რაინდობა და ქალაქის თავკაცები მჭიდროდ იყვნენ ერთიერთთან ყაკაფირებული. მათ უპირველ პირველობდა თავადაზნაურობა გამოცოცხლებული და აღგზნებული ერთგული მეფადგებლებით. პირველნი ისევე მძლავრნი არიან ბუნებრივად, რიგორც მეორენი".[1] რეფორმაციულმა მოძრაობამ ინდოეთად ფართო გავრცელება და თავისი საზოგადოების [illegible] ფენაში მსურველი გამოძახილი და გათხზაურება კვლავ, [illegible], რომ თავადაზნაურობა ვესტფალიის ბოლოდან [illegible] მთავარეპისკოპოსი ქალაქი [illegible], ე.ი. სასულიერო სათავეების, [illegible] ყარიბეზოდა მის გარშე. მით უმეტეს, რომ სასულიერო სამთავრებში ეფრო მკვეთრად იგრძნობოდა რომის პაპის მძლავრობა გერმანიის მიწაზე, კათოლიკური ეკლესიის ექსპლოატაციური საქმიანობა და ხარჯვეულობის ბარები. მთავარეპისკოპოსის ირგვლივ მეომარებული უბალესი სამღვდელობა და არისტოკრატიული რაინდობა ფეოდალები იმყოფებოდნენ. ადგილობრივ და მხიარულ ცხოვრებას ეწეოდნენ.

რეფორმაციული იდეები მიუნსტერში ერიცხებიან. ფ. ბეციოლდი აღნიშნავს, რომ "1525 წელს გამოიცვალა მღვდარება მიუნსტერსა და ოსნაბრიუკში და ამ დროიდან ევანგელურ ქადაგებას თანდათანობით დემოკრატიული მიმდინარეობამ გაძლიერება ვესტფალიის ქალაქებში."[2] რეფორმაცია მიიღეს /ალბათ/ ადგილობრივ მღვდლებმა. ამავე დროს ბევრია-იმით გამოწვეული მღვდარება მეზობელ სოფლებშიც გავრცელდა. ბერებმა კიდევ სცადეს ქალაქის მახლობელი მონასტრის გაძარცვა მათ სასტიკ სასჯელი მოელოდა, მაგრამ ქალაქის გლეხებმა ყაბულნენ ისინი სასჯელისაგან. ამხედრებულმა ეპისკოპოსმა თავის წარმომადგენლები აიყარა და ქალაქის საბჭოს ეს ბუნდოვანი მოთხოვნა წარუგზავნა.

- - - - - - - - - - -

1/ ლეიფილდ რანკე, დასახელებული წიგნი, ტ. III, გვ. 355.
„Man sihet, welche Kräfte hier in Westphalen miteinander Kämpfen auf der einen seite geistliche Fürsten, Domcapitel Ritterchaften, Stadtobrigkeiten eng verbündet; ihnen gegenüber lebhaft aufgeregte, durch eifrige Prädicanten angefeurte Bürgerschaften: die Einen so gewaltsamer Natur wie die Andern."

2/ ფრ. ბეციოლდი, დასახელ. წიგნი, ტ.II, გვ. 288.

მიუნსტერის საბჭის წარმომადგენლებმა აღნიშნული პუნქტები მიიღეს. მაგრამ უნდა აღვნიშნოთ, რომ ბუმდგომ იყოლაიმად ბლეების ეკონომიური მდგომარეობა გერმანიაში საერთოდ გაუმჯობესდა და ამ კარნეთელებმ უფრო ყველაკრატული პოზიციისკენ მიმართება გაიძიერა. კ. კაუცკი აღნიშნავს, რომ მაშინ საბინელი სიძვირე იყო, რასაც ხელისუფალნი ფრანკის ნრონეკიდან მოტანილ ცნობებით ადასტურებდა. აგრეთვე აღნიშნავს საბინელი ეპიდემიის "ინგლისის ოფლის" /„der englische Schweiss" / გავრცელებას და დასძენს, "რომ ყველა ამ გარემოებამ ფრიად გაამწვავა სოციალური პინაალმდეგობანი, განსაკუთრებით ანტაგონიზმი დემოკრატიასა და მდიდარ საზოგადოებას შორის, რომელსაც ითვალ წინეძო თავის დაცვა გადასახადებიდან და თავი სიბერისა და ანგარების გამო ვერ მიმხვდარიყო ნებაყოფლობით მსხვერპლის გაღებას".[1] "აღსანიშნავია, რომ რეფორმაციის დროს ჩვეულებრივი ამბოხების ბუნი იურიდიული კი არ იყო, არამედ თეოლოგიური; ამიტომ სოციალური მოძრაობა თავის გარეშე გამოხატულებაში მთა უფრო სარწმუნოებრივი სდებოდა, რამდენადაც ღვთის ნებით და ეროსტეს სიტყვებით მოქმედებდა თავი, მთა უფრო იგი რადიკალური იყო".[2]

ფ. ენგელსი აღნიშნავს, რომ "მსოფლიოებიდან არ უნდა გაუკვირდეთ ის გარემოება, რომ იმ ბლეების, 1525 ბლიდან დაწყებული, როდესაც ეს მოძრაობა წარმოებდა, ადგილი ქონდა ეკონომიურ გარდატეხას".[3]

ნასაკვირველია, სარწმუნოებრივი მოტივი არ შეიძლება წარმოადგენდეს მამოძრავებელ ფაქტორს ადამიანთა საზოგადოების განვითარებაში. ამის წესასებ მარქსი ამბობს შემდეგს: "თუ რომელიმე ეპოქა წარმოიდგენს, რომ იგი იყენებდა "პოლიტიკური" ან "სარწმუნოებრივი" მოტივებით, - თუნდა "რელიგია" "პოლიტიკა" [illegible] მისი ნამდვილი მოტივის ფორმა, - მაშინ მისი ისტორიკოსი ამ ილუზიას (illegible) [illegible]".[4]

1/ კ. კაუცკი, დასახელებული წიგნი, გვ. 338.

2/ იქვე, გვ. 337.

3/ ფრ. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, ტ. 11, 1960, გვ. 288.

4/ კ. მარქსი და ფრ. ენგელსი, Немецкая идеология, 1955ბ. გვ. 29.

ამგვარად ჩადიკალური რელიგიური პროპაგანდა სრულიად წინააღმდეგობას
გამოიცაცხელებდა და ეარსებ გამოსაურეველია პეტლიურა მიუსტერის მიქალა-
ელია მირის. ოდესაც ბიუროკრატულ ინ განსაკუთრებული ეტაპებულ ნაწილში. გან-
საკუთრებული ნაბიჯი ეგო ბერიოსანს ნოდარბის ქალაქებანი. თავდაპირველად
ეგი ქალაქები -ბმ. ბორიის ტაძარი. მეორედ მან ძალა /ეპისკოპოსი/
აკურთხა ქალაქები და ეს გადაეცა ბმ. ლაძერეს ტაძარში. ოდესაც ეკლესიის
ყველაზეს ეკლესია. მაგრამ მან ავი სასაფლაოზე ბანაგრძი ქალაქები. ეგი
მიუსტერი ოფიციალურად ბელადად ეწოდა.

მიაჩნია /-ეპისკოპოსი/ გადაბრალა მიქალაელია წინააღმდეგ გალაბე-
ნა. ძალადობა ყარაბაღებ პატარა გაცვლაზე: ყველაზეს 200 მილაბე-
ნ /ლანყაბეზი/. ქირის ბაღები და ბეღარეს 600 მიქალაელ.

ამ ფრის ეპისკოპოსი მიუსტერიან ერთი მილის მანძილზე მდებარე ქალაქ
ლეკაში მოგზაურობდა. მიუსტერელმა მიქალაელებმა წეიარაღებულებმა თავ-
ი და ორი პაგანა ქვეშეცხი გაიტაცეს ტალაბე. მან დახვდა მარნარე-
ქალაქი, წინააღმდეგობა ან გაეწიეთ და ბარბარეული მიქალაელები დაცემ-
ულს და მძეულებად გამოიყვანეს. ეპისკოპოსს გაესწრო მაგალის. დაგვეუ-
ბული მიქალაელია ნათესავებმა ეპისკოპოსი ამიტანეს, რომ იგი მიუსტერე-
ლებს დანაკლებოდა. ძარცვა ასე მოხდა 14 ოქტომბერს 1533 წელს. ბაეი დაიდ-
ო ეპისკოპოსისა და მიუსტერელ მიქალაელია ბორის.

ოფიციალური ისტორია გაძარცვებას /მოგზაურ/ ეპისკოპოსის წინააღმდეგ
ეუოდ ხელი წეუყრეს. პირველ ხანებში ეპისკოპოსად ეგო ფრიდრიხი. ოდესაც
ალბილებელი მეფეობა დაიკავა ალაბა და ინიციაციის გამოჩენა.
მოლენაია განვითარებად ყარაბეთა ისეთი მტკიცე ოფიციალ, მან ამბოხებინა
ალის ყაბეზეა ნესაფერი ანაბალურებით. მან კიდევ მეორეული ხელოვნურ
მაგალითა ალეპისკოპოსი ალეგანინისა და ინანაბიუკის ეპისკოპოსს ერიხ
ინ (ალბალეზეა) 1534 წლის ძარცვი. ეკანაცვლი მაღე წესდეალი ტაძრის
ალბალეზის ძალ ალჩეულია ფრანგ ფინ-ალიდეალა და მან მოუხდა სასულიერ
სამალეზის ძალჩალა ფრიად მალალ ფრის.

ა. ძარცვი ალეს ეროვნულ ამონაბერებში ალნიშნავს, რომ "1524-
1530 წლებში ეგო გერმანელ ქალაქებში, ეპისკოპოსების ოფიციალებში მე-
ფად ან ნაკლებად ეგო მიდესიგალული კონფლიქტები /ერთის ფრიგ/. ეპისკო-
ალებსა ქალაქებს ორის ფენა ერთ ქალაქის ალაბა და მიქალაელია

ფირის მდგომარეობაში მოსპობილიყოს გაში".

"1544 წელს ეს კოშკი ბოლოს ერეკლე გადმოვიდა, რადგან ფილიპე ჰესელი-ის ბიჯ მიუნსტერი გაგზავნილი იყო ჰესენელი მეადგილეები ბერძენ რიცხვანი, ეკანა ცნელ მხარეზე იყვნენ ხალხი და ბიურგერები, მის წინააღმდეგ ციხის კოშკი, ნანგრევი კედლის მეშვეობით დადებულ იყო 1533 წლის ოქტომბერში ხელმეორეთ ციხის კოშკიდან; ეკანა ცნელს მიეცა ციხე, ორიცხანაც მეადგილეების ეშვა ნება ეცოცხა".[1]

აგრეთვე კოშიოლიკების ხელში მონასტრები დაიწყო. ამიტომ მიუნსტერში ანაბაპტისტებმა გაიმარჯვა და იგი კიდევ ერთი ფანატიკ ეპიტროპად. მიე ეფუ-ოს. რომ ეპიტროპანი მიმდინარეობისაგან ლეიერულმა ერთ ნაწილმა ვინმეს მიმდინარეობისაკენ გადაიხარა მეადგილეები ბერძენ რიცხვანი, ოთხელი ამ ფრის განსაკუთრებით ოთხი ასრულებს. ოთხიც ოთ-ხმანიანი გაერთიანებისაკენ ენერგიულად მეორეხარ მეადგილეები. ინვენ-ის ოფოლია ოთხმანიანი ბერძენ ნაციონალ ადგილია. ოთხმანის მიერ გადაწყვეტილ-ი ოთხიანებია ციხის განსაკუთრებით ალანიანობა ოთ ოთხანიანია. ოთ-ოთ ოთხანიანებმა ციხეს ძველი და ახალი ალიანის შეალეხალად, რაც მან-ქიმბენა და ალანა-განმარტებაში გამოიხატება. აგრეთვე ლიბია ფანა-ოფეს ოთხანიანებ, ოქროს ბეჭედი-განმარტების ციხეში, ფიაკენების ციხეა. აგრეთვე ცრემლიანი მეადგილეთა ციხეა. ასევე ნარეუნიანებ-ოთ ოთხანიანებ ხელი ოქროს ციხეში ოფოლიანი ნაკადი ციხეში ანაბაპ-ტისტებია ბერძენ ფანატიკოსებმა ფაგოლოგებს. განსაკუთრებით ციხეში ოქროს ბერძენ გადაბანილი. "1535-ს. ციხეში ფაიფეს ფაგოლოგია გადა-ნაბეჭდია ციხეში ციხეანდენეიდან /და აგრეთვე გადანაბეჭდებმა ბერძენ ქალაქებიდან განდევნილები/". "ბაბი ბელადები იყვნენ მეფუნიელ ანაბაპტისტი და ძალიან ბან ლიდენელი. ციხეში ოთხანიანი ფაიფეს ციხე ბინაობდა ფანატიკოსებ, ბაგრან წმიდანი გადავიდა ბაბ ციხეზე".[2]

- - - - - - - - - - - -

1/ Архив Маркса и Энгельса, том VII, 1940. К. Маркс Хронологические выписки III. 7. Беспорядки в Мюнстерском епископстве, ст. 230-233.

2/ იგივე. იქვე. გვ. 231.

ოიდანაც ცხადს ეჭვისგან ბილდიანი და აგრეთვე ადგილობრივი ზეიდანი ბიუროკრატიული კანონმდებლობა. იგი მაუდი ეაქრობდა. ოიდანი გაიანალიზა წინააღმდეგ ქალაქისა. ამგვარად საკე იგი ოვიდან წეოერიდა ცხა. ამ ზეკეთე ყოფა ოიდანის ბიუროკრატია გაბინაკრიას ან ბანზიადგენდა ამ ზონიკ ანიადეგ ჩვეულებრივ თვალებას, მაგალითად, ალეფეო სიბრალ ოიკალდენ აგ-ილებს ოსიბილი გეზმაიები და ქარცლადი. ოიდანმა ანაბიზეობა გამოიტანა ამ ზონიკ, ოიდ ლიუბეიის ბიძეოეიდან ავინგლია ბიძეოება ალიანა, წეზდეგ კი გადანალილია ოიგეები ბადგა და მაოთან ერთად ქალაქ ბრძალაში ყალიკეა. ფ. ბეოიდი მის პატიეთვალრე და წინაგანი ოიბილის ბალანებლად ითვლება, ოიბლისაგვის ბრა ბიოლიდ ბაგის ბალონიის წეანარეუნებაში ბეგიბანებდა.[1] კ.ლაბრეზი ალინიშნავს, ოიდ "ბან /ოიდანმა/ ყალიბი ლუბერანიზმი, წეზდეგ გადაკეიდა ინვინგლიანიზმზე და ყალბალა ოადიკალიზმითა".[2]

ანალეზენიკ ბიბლიოგრაფიდეგვეს, ოიდ ფაენდიერეგია ბერნკარი ოიდანი და ანან ბრა ოადიკალური ბიბლიოგრაფიებისადმი გადანალილების ბიბლიოგრა ალინგა, ბეთანგეს ბეზდეგი ალბალ ბრა ეკეთიანი გაგალებისა და ბიბლიო ბრა გალიბეული ბალალებისა, ბიუნდერ ნინდიკ ლიტერატურე ეიგეს პატიეთეგეგ ალგალიანს ბილად ალეალ ბალეგი ქალაქის ეალი, ოიბეიდ ბრა ჩვეულებისა და ბრა ალიანობას ან ეკეალ ანგარიშს და ქმარს ლალეგიბ-ალ. ბრა გალალებეგ ბალეგანიბალალ ბრა ბერნკარ ოიდანი გაბალ. ამ ალალ ალალებრა ბალგალ ხალრა იგი. ბრა ქმალ ოიდ გალალიბალალ, ოიდ-ლის ბიბალალალ ამ ქალს ბალალალ ბრალ, ოიდანალ ბალალ ბალალ ოიგი. ბიბალ ამის გალ ოიდანის გალენა ბალიბალალ, ბალიბალ და ბალიბ-ალ ბალალ ბალალალ ბალ ბალალალ. ბალალ ბალალალ გალენის ალ-ალ-ბალ ოიდანალ ალალ ბალალ ქალალ, ქალალ ბალალ ბალალალ ალალ-ალ და ბალალ ბალალ ქალალ. ბალალალ ბალალ ალალ ოიგი ალ-ბალ ბალალ ბალ ბალ ბ

III ანაბაპტისტების მმართველობის ყაბულობა თუნსტერში.

გადანაბეჭდია მეფადგებელია ოიეზი თუნსტერში ფუნჯერელად მაცელობს. ევანგელური ქადაგების ალეფსუფლება მოპოვებული მოქალაქეთა მიერ მაერის-ეპისკოპოსის წინააღმდეგ ბრძოლის წედეგად ქმნიდა საშუალებას ქადაგების ალეფსუფლების წესაძლებლობას. ფრ. ენგელსი აღნიშნავს, რომ "როტმანია ყველა თუნსტერში ეკლესიის გარდაქმნა იკუნგლის მოძღვრების წესაბამისად. წედეგ კი იკლისიდან გაწყვეტილ რამოდენიმე საეკლესიო მეფადგებელია ე.წ. ანაბაპტისტების გავლენით, გადავიდა ევანგელურ რადიკალიზმის მხარეზე."[1]

გადანაბეჭდია მეფადგებელი ენერგიულად მოქმედებენ. განსაკუთრებით აღსანიშნავია როტმანის წემცველი ანაბაპტისტი კლოპრისი, რომელ. წერილები, მოხსენები. ოთხი ოხვენია, მეექვსეა, დარეფუნებია ყველიბენ მოსრულების გამოსაკვლევად. კლოპენბურგი განსაკუთრებით ანგიადებს, რომ მაფუძველი ოთეზის ფიდეალი ქალების ოთხსრულია, რადგან მან ფეოლაფერი გაეყიდა და მეფადგებელია ცალში მოეფანა. ბევრეული მაგალითს კიდევ მოუტანია როტმანის ცალში ბეჭდები, ფარფლები ოქროს ფილეებია, ბალიები და სხვა ფაფალი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ მან მოსრულები ანა ბალიდ ფალად ფიდებანი ოთადეს ბეოსიფელია ოიოს[1] ეფოვდა.

1/ „nicht nur Leute niedern Standes, sondern auch Vornehme"

ბაბალაფაბე, ფალი ფალეფ ბალეფ ~~[illegible]~~ ხალხი, ქალაქის ბალებული ფალა ფალ ოთხსრულია. ქალაქები გაისმოდა მეფადგებელია ოიეზეფა: „Wehe, wehe, dem hochmütigen Munster! Wehe, wehe euch, die ihr Gold Silber, Steine und kostbare Kleider zum Schmucke traget! Verflucht seid ihr, weil ihr den Schmuck des Lebens höher schatzet als den der Seele! Ziehet also den alten Menschen mit allen Regieriden auch und leget die neue Rüstung an."[2]

1/ ფრიდრიხ ენგელსი, ფასაბლეფელი ოიოსა ტ. II, 1900, გვ. 209.

2/ კლოპენბურგი, 471.

[illegible] ეპისკოპოსი [illegible] ეკრძალა [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

ჯერ კიდევ მიუნსტერის საბჭომ 15 იანვარს გადაწყვიტა განკარგულება მეფადგენლების კერპობისა, წმიდანების და ფიფის გაძარცვების შესახებ. მაგრამ მეფადგენელთა [illegible] ეთქვა ერთი ქალაქი და კელავ მიბრუნდა ქალაქში მეორე ქალაქია. გადანაალეული გადმოიტანეს ადამის ძალა. კერსენბროხი დასძენს, რომ ამ დაბრკოლებამ გამოიწვია საშინელი უბედურება და ქალაქზე წესრიგი დაირღვა! მიუხედავად ეპისკოპოსის ედიქტისა რომლითაც 25 იანვარს სურვილია ქალაქის დასასრული [illegible] „man solle die Perlen nicht vor die Säue werfen, sondern nur den Auserwählten". გადანაალეულია ნადგურობა [illegible]; ერთი სახელი ქადაგებისაგან ან ვინ საკმარისია, ამიტომ [illegible] მიუღია ბიბლიური [illegible] სახელი ქადაგებისაგან და ეს კიდევ [illegible] ბელმეორედ მინაგალა. გადანაალეულია ყველა ალბომი [illegible] ერთი [illegible] ეს ვინმე ეხსნა გაიგეთ და გასხეთ, [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible]. ამავე 28 იანვარს დამატებული მდგომარეობა შეიქმნა. მიუნსტერში [illegible] [illegible] [illegible]

ამიტომ ასევე ბიბლიის დაკარგულია ფეოდორეტეული.

მიუხედავად ასეთი ძლიერ წინააღმდეგობისა. ეს ბევრებს მკვლელობამ
ამრღვევი ესახელებოდა. ამიტომ ასევე [illegible] სელიუნებთან მოლაპარაკებებ
და [illegible] ეკლესიისა [illegible] ეროვნული [illegible] ნაციონალიზმის [illegible],
ნაციონალურ რიგებიანის სიმბოლოა განყენებისა. მიღებულ ეს ის დეკანოზი
ალიმპიეჯ იყო ასორტეულიანი ფავლუსელმა „Der glaube sollte frei und für jeden nach seinem gewissen wählbar sein, bis gott die Einheit der Religion und des glaubens durch seinem heiligen Geist verleichen würde."

ამის გადანაღლეულმა გაიმარჯვეს, რადგან "მეაბზეხე," "ბაგეარა" მქადაგებლებმა ითხოვეს ქალაქების მაუსოფლებმა. ქადაგებანი ან დამცხრალან, ვითიქმა აღგილი აუვა ასორტეულიანე აღტყინებას და სიძაფრეს. ალანიბნაცია ასევე მქადაგებლებთან ერთად ქუჩები მოსიარულნენ კრიკერიტიკებმა და რიგებანმა. ისინი მოიასოდნენ ცხოვრების გაუმჯობესებას და ცოდვების მონანიებას. „Buße! Busße! Buße! ეძახდნენ ისინი, „Wehe, wehe, wehe euch, die ihr uns, die vom göttlichen Geiste getrieben sind, verlachet, die ihr der Stimme der heilsamen Buße kein Gehör schenkt, die ihr unsern Bund verachtet; tut Buße und bekehrt euch damit ihr euch nicht die Strafe des himmlischen Vaters zuzieht."

ამგვარი მოწოდებანი მონანიებისა ღრმა წინააღმდეგობას ალაღებდა ეკლესიის მდგომარეობა ოემებზე. რომელია სოციალურ-ეკონომიური ბაგეარა არსებული ტყვეობილები ეკმაყოფილებას იჩენდა და მძვინვარ ნიყიერ ნიადაგს ქმნიდა ოფიციალურ ძალადობისთვის ასათვისებლად. ამი უფრო რომ ეს ეს ეკლესიაც ნანიდელ ადამიანისაგან მისაწვდომ ასორტეულებრივ სამოსელსა ეგო გახდელი და ასორტეულიერი ერთგულებისა მიმართავდა. ბაგეარელი ადამიანის სამართლიანობის გრძნობასა და აღშფოთებას აკმაყოფილებდა წერილი ეკლესიისა: „Wehe, wehe euch Gottlosen. Tut Buße, tut Buße! Jener große und schreckliche Tag des Herrn ist da. Bekehrt euch, bekehrt euch." 3.

- - - - - - - - - - -

4/ wolle den Tan des Herrn der nahe bevorstehe, abwarten; er wurde seine Tenne von aller Gottlosigkeit reinigen."
ეკლესიასტი, 477
1/ კონსტანტინი, 479
2/ კონსტანტინი, 486
3/ იგივე. იქვე.

ფ იუნერვალის ნაბეჭდებიდან ჩ სააბან 500-ზე მეტია წეიანიანებული ფაი-
ქალი ბაბაბი ფა მის ბახლობლად მდებარე საბქოს სახელი, რომელშიაც ინა-
ხებოდა ბაბალი. ამაი მიზნად პუნდაი ქალაქის ხელში ჩაგდება. საბქოს
ციხეს კაბოლიკეები ეკუთვნოდა, ეკუთვნოდა ეკლესიები ბოლოხანების მიმხრენი ბუნერვალსერის
საეკლესიო ეზოში. გადაწყვეტილება გაბაბგეს ბაბაბი ფაიკალეს ბახლო-
ბელი ხახლები ფა ქვეშეხლეები კი ყოფილიყვნენ ბაბრის ~~[illegible]~~ ეკუთვნილი.
ამაი ამაი ეპირალესობა ბოლოვეს, ოდგან "ჩვენიანებს არ აქვნდაი მი-
ხერხებული ადგილი, ოაიაი ბაბალბსა აღლილებაი ან ბაბი წეიანებაიო"
ამბობს ქრონიკაბრობა. ბაგრაი ბოლალეები წეიანიანენ, ეპისკოპოსს
ყაბბაბება ითხოვა. ბოლალი პირი ხიხლის ლეგის ბინაალმდეგი ბეი-
ქალეი ~~ის~~ ბაბაბალ გაბეი ქალაქის ბბარბალელია, ბიხი ხაბქი, კიბეა
ბაბის ბიბლიოთეკა ფა ~~ახანგებული~~ ბალაბალელი ბაბეხი ბქაყაგებლებიბ.
პირველია ოიგალი ბეგნენ ქალაქის ბალიბიბალი: ბხალეი ბაგრეი, ქა-
ლაქი ბიბიერეი ოაიბყალი, ბაგიხლბალი ფა ხბალელი. ბეორე ბაბალ
ქალაქის ბლებლეი ~~ბაბ~~ შეაყენებდნ: ხელოსნები, ალეიანები ოიბალები. ეკ-
ლესია ფა ბაერთიდ ქალაქის ბალაბიბი. აგრეთვე, ხალხელოვნების ყაბალი
ფენებიდან გამოსული ფა ოეფორმალიას ბიბსრ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ყაბალი ხალხელოვნე-
ბა. აგრეთვე ბყალიბდა ბაბ ბიბის ბაბანგრალები. ~~ბაწინ~~ გაერთიანებული
ეკლ ბაბანგრალია?

- - - - - - - - - -

1/ ქრონიკონი, 127.

2/ "ქალაქია ეკუთვნოდა ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ეკალესია წეიანებულია ეპარ-
ყიაია. ეგი ბბყენაი ეპარესდებოდა, ოიაყენაი ბრიალეგრიალი ფა არაა
ბეგბია. ბიბალალი ბოლალეია ბაბა ბიბრყენია. ფიანკეურბი ~~ბაბ~~ ~~[illegible]~~
ბალი ბეკრების ყრის 1357 ბელი ფიანკეურბი წეიკრიბნენ 500 ბერილ
ყაბალეულელი. 600 ბეიბალი, ქრბის ბხალბიბი ფა ახალაბხა ბიხალია-
ლ ფა 1357 ბალაი ეალ; XVI ს. ბოლალია ფა ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
ბიბალ გაბიარა, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
ბალალეია ფა ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
ალალეიბის 20%-ბი ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
ალალეია ე.ი. ~~[illegible]~~ 12-15%-ბი". კ. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
ალალეია ~~[illegible]~~. ტ. III, ~~[illegible]~~ V, ~~[illegible]~~ 52.

"ეპარქიალური ცხოვრების ორგანიზაციის დაწყებულ XIII ს. იგი მხოლოდ მაბრალებლის ფუნქციას ასრულებდა, მაგრამ სულ ცოტა ხანგრძლივ მოკლებულ იგი შეიქმნა მხოლოდ XV ს. დასასრულსა და XVI-ს. დასაწყისში."[1] ამ მოსაზრებიდან დიდ ინტერესს იქვე ადგილი მიუნხენში. ამაზე გარდა ქალაქში ანაბაპტისტთა მანიფესტებიც და ეხეჭილ მიხედვით ჩიხეთში ანაბაპტისტთა ერი. გაყალბებული ქალაქის საბჭოში ივნენ და ბევრი კეთილგონივრულ ადამიანს ეჭვი ეპარებოდა მიტანილი საბჭოს ბოლოები ბოლოზე მაფიანი მანიფესტებისა.[2] ეპისკოპოსად მიმართეს დახმარებისთვის. ეკანონიზებულია დახმარება ალბერტი და ამის წესებზე ბიურგერმეისტრს კერსენ ტიროლელ, ულიხიბელ პატრიციელს ბოლოს, აღნიშნა. კერსენ ტიროლელს ამ მოსაზრება ეპისკოპოსისა ქალაქის მიმართ საქმეებში ჩარევა. იგი ფლობა ბოლოს ხასლის ყალეოლა. თუ გადანაწყვეტილებელ ისევ წესებზე ბის ხელი ამ ფრაზა ამ აღრეულს და წესიერებელ ძალაზე ამ ადამიანს ეპისკოპოსის და ფაქტ ფაქტეის წესებზე. რაზა ბოლოდ ახალგაზრა ჩაქეთ. საჭიროა ალბერტს, რომ კერსენბრუხი ამ ფაქტს თავის ანაბაპტისტობას ქალაქის პატრიციატისაგან. მაგ "ჩვენებს უწოდებს" და მაგ ფიზიკურებსაც კეთილგონივრულ მოქალაქე. ანაბაპტისტების გაფარჩხვება ბის წესისეულად ფიზიკა. ლაგერსა და ყაბნელოვის მეფეგან. ორივე ბურგომასტერი კერსენ ტიროლელ და კასპარ იუდეველი ახალგაზრდებთან დაბაველას ეფარებიდნენ. მათ ამრი კერსენბრუხის ფიზიკა ბრალეს ამ ფიფინელია, მაგრამ ბევრი ირკვევა, რომ ეს ამრი ფლიდა ქალაქის პატრიციატისაგან იგი ფიზიკელი. გაიბითა ფიფალაბა ორივე ფიზიკ ბრალ ბარიალგინა ფიფალი, გაანალიზეს ფაქტები და კიდეი დაბალეს. ალბერტ იქნა ხარბუნიერი ფალეტელა: "das in Sachen des Glaubens auf beiden Seiten Freiheit und gutdünken herrschen sollte; jeder möge glauben, was und wieviell er wollte; wenn es durfe niemand in seinem Glauben und Besitz werden; im übrigen müsse

---

1/ ა. ფარესი და ფრ. ენგელსი " " 1935, გვ.46

2/ კერსენბრუხი. 437.

man der Obrigkeit gehorchen."[1]

ეპისკოპოსი, რომელიც თავის მეფეებთან ქალაქის მახლობლად იყო, ასევე გაბრუნდა. სარწმუნოების თავისუფლების აღიარება ანაბაპტისტების გაბარჯვების მარცხად გვეჩვენება, რადგან ისინი ყველანი იყვნენ. მაგრამ სხვა შემთხვევაში ასე არ აღმოჩენილან. ამიტომ გადანაცვლებული სიმარცხე, სარწმუნოებრივი ექსტაზის შეცვლა ამ ამბავს. ამის შემდეგ ბიურგერმეისტრის ციხეში მიელი თავის ოჯახით ხელმეორედ მოინახულა. იგი მონაღირეობდა. ფერადი მონასტრები, რომლითაც ბნელეთი ფეი მიეფარები ყოფილა, მონგრეულია და მოავალი მოელოდენ ხელმეორე წამოდგა მიიღეს. წეძლეული ნაწილი ოსანელებისაგან ქალაქიდან გასული იყო და საგანძურს და ეკლესიის მიეტანა. გადანაცვლებულ ციხეებიან ყარაულები ყოფილნეს. რომელნიც ბრძოლაში გამარჯვული და ირთვევენ ხელისათვის ქალაქიდან გამოსვლაზე. ეპიგრამიანი ცხელია მეორე ადგილი ქალაქისაკენ რომ მოედნებიდან-ეპიგრამები. ქალაქელებიდან, ფრანციელებიდან, ბრაბანტიდან, ბასლიელ პროვინციელებიდან, ქალაქელებიდან და ოფლელებიდან მეფეებისაკენ. ახალი იერუსალიმისაკენ მიმეფეთანან გადანაცვლებულ მეფადგილები, ოსტანები და ანაბაპტისტები. "Hierher eilten also Männern mit Weibern und Kindern, Witwen, Jungfrauen, Weiber, die ihre Männer zu Hause zurückgelassen hatten, und Männer ohne ihre Weiber; hierher wanderten Adlige und Nichtadlige hier versammelten sich Soldaten und Bauern"[2]. ასე ბოლოს იყვნენ ჟენევა ქრისტიანები /Heinrich Krechting/ მეფეები, ბაბილონი და ძველი თანამგზავრები.

მეფეები ანაბაპტისტების ეკლეს ფანატიკოსებმა ძალა მეფეებენ და ეს ეკლესიები ეპირისპირებულნენ ყველანი ოსანელებს. თავის ეპირისტესობას ბრძოლენენ. სურვილი ისინი ფეოდალური, ბალაკიანი ეპიტალეთიენენ ეპიტალეთ "Lieber Bruder, Gottes Friede sei mit euch" ჭეშმარიტ აუსლუბეენ „Amen."

1/ კრისტიანსენი, 196

2/ იგივე, 208.

[illegible] [illegible] [illegible] [

ისინ მას ულიის აღმოჩენებად მიიღებენ, რისელიც [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

[illegible] 24 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

პოლიტიკის ძალთმოქმედი გაფანატიკოსებული ბიბლიური იოანე ბაგისული ალბათ გაელვებია ჩვენ ასევე საბერნის. იგი ეფუძნება პლატონურ ძასას, პოლიტიკოსებს ბინადრობენ, ოთხი ელისეულებს პლანეტებად, ფრისლანდიელად, საერთოდ ნიურლანდიელად.

ალბინელი ჯვეელი შეშფოთებულ იოანე ლიუდერის მტკიცე ცვლილების დასაცავად წამოიაზვლეულ. ბეთლეერი კი, რომელიც ბიბლიის სიბილეული ანაი ეს გაგვიკეთ, ცალმხრივად ვლინდებოდა პლანეტების ყალიბისაგან ცალკეულ ასაბან ოფიციალური ბრძოლა, ისე იოანე ლიუდერის ხელისუფლების ოფიციალურ.

იოანე ბაგისული პირველ ფლეგმატიკ მოითხოვა ქალიფატებისა და ლუიერანების სიკეთილი ფასად.[1] ანაბეპტისტებმა კი ალბანა, რომ ძალიან ალბერტიანების ბეჭრ ყველა ადამიანი ხელმეორე გაფანატიკოსებულ და ქალაქი ოფიციალურ ალბანეთა. ბინადრობენ წეროსანებში ისინი გაიგეს ნეიანქალაქელებად.[2]

- - - - - - - - - - - -

1/ „Da dieser durch Gottes gnade glücklich angefangene Staat zwischen veelen Sekten, Schismen und Meinungen ohne Streitigkeiten und bestandige Unruhen nicht lange bestehen könne, wolle der Vater, daß dies neue Jerusalem mit dem Heiligtum von Unsauberkeit gereinigt werde."

Zyhlyßhlen/Kerssebroch/532, Johann Mattys versalgt der Tod der Katoliken und Lutheraner.

2/ „Er schlagt also vor, die gottlosen am nächsten Tage, wenn sie sich nicht wiedertaufenließen und dieselbe Religion bekennten wie sie, aus der Stadt zu vertreiben. So könne die Tenne das Hern und das Haus Vaters und das neue Jerusalem von der gottlosigkeit gereinigt werden."

Zyhlyßhlen/Kerssenbroch/533, Knipperdolling widerspricht.

დათიღის ცოცხალი იყონა კანიკულოსიანობა ბინადრობა, რომელიც საუფლოდან აძლევდა ძალას მოვალეობა მეფეთმოძღვარ ადამ ცოცხალთა, მიელი ხელმეორე ნაბიჯია და გაძლიერებენ თანამიმავალი ახალი მეფესალიმისა.

ამ დადგენილების წინააღმდეგ 47 მეფეთმოძღვარს ქალაქიდან განდევნეს უღმერთონი /der Gottlosen/. ეს ღონისძიებანი [illegible] [illegible] [illegible]

ამას მიყვა მოელოდეთ ბიბლიოთეკა, მაგრამ მიელები მოწყალე. ეს ან მოსურვა სელეზნიე ნაციონალ ბიბლიოთეკა. ეს ან ხუთი ეფექტია ადგილ ეს. ბიბლიონ და ბარბარეზელი მოელოდენი განდევნილ იყვნენ ქალაქიდან ბევრ წელზე. რაც ითვალ ეს ეს კაცი გაუკვირდა. „Wie groß die Tyrannei und Unmenschlichkeit war, geht, meine ich, am klarsten daraus hervor, daß sie bei so schrecklichen Wetter ohne Unterschied die unzählige Menge von Männern, Jungfraen und Knaben, geistlichen und Laien, Jungen und Alten hinaustrieben."[2]

კონსულთა ბრძოლებიდან ნაადრევი. ბუნდოვან ბინადარ ბიბლიოთეკა-ეპისკოპოსი ლანდეი აგზავნიდა, ეკლესიის ხანა. ლანდენი-ცა ბიბლიონ ეროვნული, გონებიერებისაგან ეზიზღებოდა. ამ ორის ბრძოლა ქალაქიდან განდევნა". ბოლოდროინდელი ფარმაცევტები იყვნენ რომ გა-ბედვა ხანმოკლე იყვნენ. ბევრ ტიროვნად და კეთილძღვენ მიაჩნია. მაგრამ ეროვნული, ლანდაბელია და ფული ჩამორჩენა კი ეფექტიან. კონსულთა კლასობრივი ბრძოლა და მიკერძოება ნაადრევია. ბუნდოვანი გაბრწყინდა ელვისებურად ეს. პატრიოტული ბურჟუაზიულ ბედოვნებიდან და ეს ბრძოლა ეკლესიას, რეფორმაციულ-პროტესტანტ ბასეთის ახალ ხანად ითვლა.

ოთხშაბათ ადგილი, ალბათ ალბათ ეროვნული ეროვნულად, ეს ბევრადაც ქალაქიდან. ეს ყველაფერი ბელიარ ბაგანა. ბელიარ ბაგანა ალბათ ქალები /ბუჩია/. ეს ბელიარი ეს სპეციალური ადგილი. ბალე ეს გაიგება ბევრადაც ბიბლიოთეკა ბევრადაც ფული ბან "ეფექტიანად ყველა ამ ბელიარია ბოლოს. ბიბლიონ ბევრადაც ბინადარი ყველაფერი და ბევრადაც გაყვანილია"[3]. ალბათ ბევრადაც ბევრი ლეონის ბიბლიოთეკა და ლიტერატურა ქალაქიდან ბან. "ბევრი ბელიარ ბაგანა, ყანაფიანი ქალაქი, გამოიყენა ბევრი

[2] „Rothmann erwaterte sich nämlich im Rathause und taufte die Angekommen wieder" ეკლესია, 534 Vertreibung der gottlosen

[2] ეროვნული, 534.

[3] ფ.ბეიერი, ყანაფიანი ბრძოლა, ტ. II, გვ.205.

ხალხმრავლობა"[1]. /ეს ბიბლია 1523 წელს/[2]. /მაღე იგი დაუკავშირდა ლუთერსა და მის თანამებრძოლებს, რაღაც მასში განმცხადა აზრი, რომ დანიელის წინასწარმეტყველებისა და აპოკალიპსის შესახებ გაგება მეიცავს სწორედ "ღვთიურ მოძღვრებას"[3]. /იგი ცვინგლის მოძღვრების მიმდევრებს შეუერთდა და მაღე დაეახლოვა გადანაღლელებს. ამ დროს იგი მოღვაწეობდა სტრასბურგში, სადაც 1524 და 1533 წლებში ჩავიდა პირველად. აქ მაღე მას გაუჩდა მრავალი აღზნებული მოძღვარ.

სტრასბურგში ეროვნულ ლუთერის, ისე ცვინგლის მოძღვრებათა წარმოებდა ბრძოლა ხალხთან მიმართულებათა შორის. ბოლოს მარცხებულად მოიაზრა კონფლიქტის აზრი, რომ წინასწარმეტყველებანი ვერ გადაარჩენენ ანაბაპტისტებს დაღუპვისაგან, რომ არ ეწინააღმდეგა ადგილი ჩრდილოეთ გერმანიის ზერ კიდევ დაუთურგნელი დემოკრატიული ძალების შეერთებას.[4]

ქოლანის ქალაქეთან მოვალი ამოდენა. სტრასბურგში გაჩნდნენ მქადაგებლები. ქოლანი. მისა მიმდევრებმა, ილიან გამოაცხადეს, სტრასბურგი კი ასევე იერუსალიმად უნდა გადაქცეულიყო. სტრასბურგში გრიგორეანან გადანაღლენი ისე ბოგორ წესებში მუნსტერში. ქოლანი მიღება სამყარის ფრასასრულს და ღვთის მეუფეობის დამყარებას. თუმცა მისი აზრი გადაგრიალება მეტეფიზიკურად ჩაფარდებოდა, მაგრამ წესრიგებს გაასამართლებდნენ. ფილიპსური იდეები ამ დროს ფარულად ეგ გავრცელებული. გადანაღლელთა /ჰანს ვეგი, ალბერტინ ბაიერი/ გარდა

1/ ფ. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, ტ. I, გვ. 345.

2/ იქ ვაი, ბერენ-ბიბლიოთეკის ინიციატორ, რაც მას მოცანილი აქვს Hast-ის წიგნიდან "Geschichte der Wiedertäufer" Zhamzpm ლეგ-ალეთის წიგნიდან გადმოღებულია.

3/ ფ. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, ტ. II, გვ. 465.

4/ "ეკონ. ისტ." ტ. 204.

[illegible] ეკლესიის [illegible] ეროვნული [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 1535 [illegible] 25 [illegible] [illegible] [illegible]

ძელისის პოზანის საეკლესიოზოლის ფიდი ინიციენელობა ჰქონდა. მისი მოძღვრება ფრიზელობა ბუნილო-ყასაკელი გერმანიაში XVI ს. ბიბლიათიან წლებში, როდესაც საბერძნეთ გერმანიაში რელიგიური ბრძოლა დაიწყო. ანაბაპტისტთა ყველა2 განაცხადა მაინ რწმენა ასევე მოშავალი ... ლეთის მეფეობის ყალბეობის შესახებ. პოზანის იდეები გავრცელდა ნიდერლანდ-ში 64mL იან მატისსა ბან ლეიდენელი ხასიათი მისცა. ფოლგინი ასეთ ეულად აღნიშნავს, რომ "პოზანის მოძღვრების საფუძველ ანგაბაპტისტური გაჯგერდა ბუნილო-ყასაკელ გერმანიაში. ასევე იგი ეი-იანი წლებ მეა. მიუნსტერის აჯანყების ხელმძღვანელი, ლეიდენელი მოძღვარის თეორიული დასაბუთებას წარმოადგენდა."[1], იან მატისსა პოზანის მოძღვრება გაიზარდა. იგი ისეთივე ადამიანი წლის ასეულის მიჯნაზეებს, "აღმოსავლეთ პოზანის მოძღვრება ფეიქრა ოცდაათ ეტაპად ხასიათი ლეიდენელი ანაბაპტისტური ლეიდენელისაგან."[2].

"Enoch und Elias gehalten wurden, von denen der eine, Johann Beckelson aus Leiden später die Herrschaft der Stadt übernahm, der andere aber, Johann Matthys, in Anfange der Belagerung um Osten herum vor dem Ludgeritor von den Feinden getot wurde seine Frau heiratete Johann von Leiden."
Schlyhiber, 477. Wiedertäufer rotten sich zusammen.

1/ ვ. ფოლგინი, დასახელებული ნაშრომი, ტომ. I, გვ. 123.

2/ იგივე, იქვე, გვ. 124.

IV იოჰანე ლეიდენელის ამბავი.

იოჰანე მატისის ბიძაშვილი ყველაზე მეტად მიუსაფარი ადამიანი, მოქმა იოჰანე ლეიდენელი და ეალიანის გარეშეიერის ფანატიკოსი ხელმძღვანელობდა, ზოგიერთ ეალიანის ყოფილა, ისე ეალიანის ბინადან ითხოვებოდა.

- მატისის ყველაზე ადრეული ბიოგრაფიებიდან კარსენბროიხი და გრეზბეკი ამბობენ, რომ ეალიანის ბიძაშვილი ერთი ადამიანი ყოფილა ხანგრძლივი ომ იმეფა. ისინ ლეიდენ ~~[illegible]~~ ის კიდეი გარეკა ფლეგმა და ფანატიკოსი ქალაქს გარეთ. მისი ერთადერთი შეცდომა ბრეგბეკი განადგურებულ 1534-ან ის მეგობრის ანაბაპტისტის ლანდარეტისგან ოცი მეგობრით ერთად ეალიანის ლანდარეტ ოცი ადამიანი ერთ ადამიანი. ზოგიერთ ეალიანის ლანდარეტ ოცი ადამიანი. ~~[illegible]~~ კარსენბროიხის ლანდარეტ ~~[illegible]~~ ლანდარეტ ~~[illegible]~~ ეალიანი ~~[illegible]~~ ბინაადგილ გაქცეულ იქნა ლეიდენელ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

მეფისნაცვლად ანაბაპტისტებმა მეფედ-მაცვალად აღიარეს ლეიდენელი იოანე ბოკელსონი /„Da ward Johann von Leiden der oberste Prophet "Gr.38./. მან შეუცვალა იოანე მატისი და ყველა მოხერხებულა. ხალხის ყველა მიგვარებულ საქმეს გამოიცვლიდა /"Ihm folgte Johannes Bockelson aus Leiden, der mit grosser Schauheit alles ausführche und seine Geschäfte klüger zu vollenden schein Kerssenbroch 570/. ბელგიელი ისტორიკოსი ლეიდის მოსახელეობაში ადიდებდა მას, რომ „ყველა ანგარიშ(ხელახლა) ლეიდის ბანკელი, რომელიც მას მოეყენა ანარეგისაგან, რადგან მან ძალა ადგილს ადგილ ცვალება და ანა

...

იოანე ლეიდენელმა ხანგრძლივ კრებებზე კანონიერებაზე გამოიცხადა ხელის ალაყად /Schwertführer / ითქმა ყველანაირად. რადგან ამა ლეიდის ცეცხლ ამბავად. ეგი ალიეცნა ჯალათი და ეიბნა ალეიდ ალაყი ანგაყალეთიანი ყანაცალად ოთხ მოკალი. /„ლეიდენელ"/.

ამის შემდეგ ირჩევენ ოცდაორ ძალაყალიანს; მან ოთხი ქალაქ ალეიდ მიეცა ხანგრძლივ და კრებ, ხალხი და ანგარიში ეაქცია მოსაწყობ-ალეიდ.[2]

- - - - - - - - - - - - - -

1/„Da nämlich alles Höhe erniedriegt werden müsse und er bisher Bürgermeister und Oberhaupt der Stadt gewesen sei, so wolle der Vater jetzt, das er das Amt des verachtetsten Schafrichters verwalte". Kerssenbroch, 573 Knipperdolling wird Schafrichter.

2/„Diese zwölf nannte er die Ältesten der Stämme Israels, denen die Entscherdung aller öffentlicher wie privaten, geistlichen wie weltliche Dinge und auch die Gewalt über Leben und Tod und die höchste Regierungsgewalt zustehen solle."

Kerssenbroch, 574 Einsetzung der zwölf Ältesten

[illegible] 1536 [illegible] 1535. [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible]. 1535 [illegible] 25 [illegible] /„sein Vater heisst Boekel" /. [illegible] /" Sorenhaven "/ [illegible] /"im Stift Münster bei Florstmar "/. [illegible] /" Alit "/. [illegible] /"nach dem Tode seine Frau führte er dieses Johanns Mutter zur Kirche "/.

[illegible] [illegible] [illegible] [

ლეიდენში სწავლობდა. აგრეთვე მას წარუმატებია მკერავის ხელობა /"und lernte derselbst das Schneiderhandwerk"/. შემდეგ ემიგრაციაში ყოფილა ლეიდენელების მიწვნილი, ოთხი წელი ყოფილა ლონდონში, შემდეგ ფლანდრიაში ეცხოვრა. დაბოლოს, დაბრუნებულა ლიდენში, სადაც დაქორწინებულა. მისი მეუღლე ქერივი იყო, მის წინანდელი ქმარი კი მეზღვაური /"eine Schiffer "/. დაქორწინების შემდეგ ცოლქმარ ცოლებმა გადაწყვიტეს ლისაბონში, შემდეგ ლიუბეკში, მაგრამ ცოლქმარ ცოლები ჩანს წარმატებისათვის ვერ მიუღწევია და განუზრახავს მიუნსტერში გადგომა მეუღლის ნაცვლის წინააღმდეგ.

აგრეთვე კერსენბროხი მოგვითხრობს, რომ მას ღვინი და ლუდი უყვარდა, მშობლიურ ენაზე ლეუდეი ~~ლეუთხავს~~, იგი პოეტი და ორატორი იყო. ცოლად ჰყვანია, მოსახიბლის და ორატორობის საერთაშორისოთვისაც მიუმორთავს. ~~[illegible]~~ ამგვარი საერთაშორისოა ფულის საშოვნელად მიღებული ყოფილა მათ მსარეში. /"um Geld zu verdienen, wie es dort zu Lande üblich ist "/[1] მიუნსტერი მას იზიდავდა, რადგან გაეგონა, რომ იქ ~~ეკლ~~ ცხარობდა ღვთის სიტყვის ქადაგება.[2] ამის შემდეგ იგი ლეიდენ ხელმორედ მოწვეულა და მატისის ბრძანება მიიღო მიუნსტერში გადგომისა წესებზე.[3] ალსანიშნავია, რომ მიუნსტერში გადასახლებულ ნაკადი ფიქიურად კი არ მოედინებოდა, არაშედ ორგანიზებულად. ფრიზები, ჰოლანდიელები, რომელთაც ოგზურ უფრო თანმიმდევარ და ნაშდვილ გადასახლებულ ბყარიებს მკვიდრი უპირისპირდებენ. [illegible] ესოდენ წარჩუნა მატისის სიკეთილმა მიუნსტერში თანდათანობით შემოკრებილნი-ყო ორგანიზებული ყოფნენ.

- - - - - - - - - -

1/ კერსენბროხი, 639.

2/ „Ist aber gegen ihren Willen dahin gereist, da er hörte, das dort das Wort Geottes am höchsten und besten gepredigt wurde. Aber damals wurde er noch nicht wiedergetauft."
Bekenntnis Johanns von Leiden, Corn. 369.

3/ „Und als sie so wieder~~um~~ zu nach Leiden kamen, wiegten sie beide, Gerist und Johann, von obgemeldtem Johann Matties Befehl, sich nach Münster mit etlichen Botschaften und Geschäften zu begeben (nfzg, c. 369)
Bekenntnis Johanns von Leiden

იოჰანე ლიიდენელი, მდაბიო ბარბაროსების ადამიანი, თავდაპირველად მკერავი ხელობისა. ხანგრძლივი მოგზაურობით ავსებს თავის ხელობაში გავარჯიშებას და საერთოდ განათლებას, იგი კიდევ ეაჭრობს. მაგრამ მისი ლტოლვა უფრო თანამოაზრეთა შესაკრები ადგილია. ვიდრე საჭირო. ამიტომ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

ძალე იოჰანე ლაიდენელი მეფედ იქნა გამოცხადებული. ერთმა ბინა-ცარმეცველმა იუველირმა ვარენდორფიდან იოჰანე დუზენშურმა /"Johannes Dusentschur, einen Goldschmied aus Warendorf"/1 მოიგონა ცალი ბაბალონე და გამოაცხადა, რომ იოჰანე ბოკელზონი ლაიდენიდან, მისთვის მოგონებული ღვთის სურვილით, როგორც ღვთის კაცი და წმინდა ბინაცარმეცველი მეფედ იქნა აღიარებული. „Aller christlichste Brüder der Vater hat mir vom Himmel offenbart und zur Verkündigen an euch aufgetragen, das Johann Bockelson aus Leiden, der Mann gottes und heilige Prophet, über den ganzen Erdkreiss König sein soll. Er wird über allen Obrigkeiten stellen, aber keine überichm. Er wird das Szepter und den Sthul Davids, seines Vaters, einnehmen, bis Got das Reich von ihm zürückfordern wird."
(Kessenbroch, 633 Königswahl).

ამის შემდეგ იოჰანე ლაიდენელს კიდევ გადასცეს ხმალი. „ცეცხლს სურნელოვანი ბალი და ბან მიიღო უბენალესი მმართველობა გარემოცულ ქალაქისა. იოჰანემ მიმართა ხალხს მოგონა ღვთის მცნებებიდან გამეფება და აღიარა, რომ ხელისუფლებას იგი მოიხმარს კარგი საქმის დასაცავად და ბოროტების დასაფერფლავად. „Jetzt ist mir also über alle Nationen des ganzen Erdkreises Gewalt gegeben und das Recht des Schwertes zum Strecken der Bösen und zur Vertheidigung der Guten. Deshalb bestecke sich in dieser heiligen Stadt keiner mit Freveltaten und widersterbe dem Willen Gottes, sonst wird er ohne Nachlass der Strafe mit dem Schwerte getötet wurde".

ამასთანავე ამ ერთგვარ საპროგრამო სიტყვაში მოიხსენიება გაფრთხილება, რომ ბოროტმოქმედება და ღვთის ნების წინააღმდეგობა ხელით გარეკილია. იოჰანე ლაიდენელი ამით აღიარებს, რომ მისი ხელისუფლება მცირე და მოწინააღმდეგეების მიმართ სასტიკი იქნება". ბუნებრივია, რომ გარემოცული ქალაქში საქმრო იყო მცირე წესრიგი. იგი ქალაქის სამხედრო გუბერნატორი იყო!, სამხედრო ძალა ხარდალი და სამინო საქმეების გამგე-ბელი.

1/ კესენბროხი, 633. Konigswahl
2/ კესენბროხი 633. Konigswal
3/ კ. კაუცკიც აღნიშნავს, რომ "როგორც ქალაქის კომენდანტი და სამ-ხედრო ძალის ბელადი, იგი ქალაქის ფაქტიურ მმართველად იქცა" /კაუცკი, ფანფარონოვი, გვ. 367/.

ასევე ბატისის დაფუძვნებულ 5 აპრილიდან 31 აგვისტომდე ფაქტიური მმართველი ანაბაპტისტთა ხელმძღვანელი ჯგუფთან ერთად, რომელსაც იგივე ეკუთვნოდა, იოანე ლეიდენელი იყო. ჩვენამდე მოღწეულია ფურცელი /Flugblatt/, რომელშიც მოცემულია იოანე ლეიდენელის თავისებური კანონის გაგება თვით სათაურიც ასეთია: "მუნსტერის მეფის იოანე ლეიდენელის კანონის გამოგება /Hofordnung /1534/1535 წ.! ამ სათაურში აღნიშნულია 135 სახელი კანონის სხვადასხვა თანამდებობის პირი, დედოფალი /die oberste Königin/ და მეფის ცოლები /die Frauen des Königs/ სულ დედოფლისურთ 16 და დედოფალთა კანონის მსახური ჩათვლითით 11. ამ სათაურში სულ ჩამოთვლილია 162 პირი მათი თანამდებობის აღნიშვნით. რომ მოცემული სიტყვის ცნობები სწორია ეს იმ გარემოებით დასტურდება, რომ იოანე ლეიდენელის მახლობელი პირნი, მმართველობის მონაწილენი, მუნსტერელ ანაბაპტისტთა წინასწარმეტყველნი და მქადაგებელნი აღნიშნული ყავთ აგრეთვე კონფლიქტებს, გრეხეკს, დასახელებულნი არიან დაცვევეული ანაბაპტისტთა ჩვენებებში. ამგვარად ამ ფურცლის ცნობები მართებულად წარმოადგენს მოვიხსენიოთ.

ამ სიაში აღნიშნული ორგანო მმართველობის სათავეში მყოფნი პირნი, ისე აგრეთვე სამეფო კარის მოსახელობისათვის საჭირო თანამდებობათა წევრებელნი და მცველნი. ჩვენთვის საინტერესოა მხოლოდ პირველნი:

1. Bernt Knipperdolling, Stathalter
2. Bernt Rothmann, Worthalter
3. Jert von Kloster
4. Bernt Krechting
5. Heinrich Redeker
6. Gerhard Reinink

} Räte

- - - - - - - - - - - - - - - -

1/ „Die Münsterschen Königs Johann von Leiden Hofordnung im Ihre 1534 und 1535 /Flugblatt/. ციტირებულია, Die Wiedertaufe zu Münster 1934/35 Jena 1923, ص. 130

ამ სიაში ეხლა ეთი კნიპერდოლინგს, როზმანს, კრესტინგს, დივარიუ და სხვა მრავალს, რომლებიც გადაწყვეტილია მიუდინარეობას დაუკავშირდნენ და მის ხელმძღვანელობა ოიგენში იყვნენ.

ანაბაპტისტური ეპიზოდი ~~[illegible]~~ ეკონომიკა-ეკონომია ~~[illegible]~~ ბრაწმიუბდა ბაბარზე. ადგილ მეფე მოსამართლის რიგში გაშიდიოდა. ეს მოთავსებული ერთ ადგილ ქალაქის ადგილის პოზიციაში, მეფე მიდიოდა კვირაში ამოხუნ მეფური ბრწყინვალეობით, რათა მოესმინა ხალხის საჩივრები. მეფეს მეფეს თან ახლდა ბრწყინვალე ამალა. მეფის მოადგილე /Hatthalter/ კნიპერდოლინგი და მეადგილეები /Worthalter/ ბ. როზმანი მეფეს მუდამ თან ახლდნენ ასევე წარჩინებულებთან ერთად. ხშირად ბაზარზე იმართებოდა ქადაგება. ეს წმინდა კი ცეცხლ, რომლებიც მეფეც ციებდა ინაბერლობას!

ალბანეთნავია, რომ გადანაღლებლებმა თავის თავს ახალი სიონი უწოდეს. ახალ სიონში გადანაღლილა ხელისუფლების დამფარებისთანავე გაცარებულ იყენა ორი იგი ლინიაძეანი. ახალი სიონის თავდაპირველი მბარველი იყო ნიკანე ბაუმანი, მეორე იგი ცხოლად მქადაგებლად ითვლებოდა, თავრამ ფანატიკურად იგი ეიურგენბერგერის რიგს ასრულებდა. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

მაგრამ ქალაქეულ, რომ ქალაქიდან გაქცეულ მოქალაქეთა ეონება ერისწინაშეს წინის უნდა განაგრძელებელი ყოფილიყო. ქალაქიდან გაქცეულ ქალაქის მმართველობისა სამართალი თვალსაჩინო კანონიკური და ეკონომიკური სამართალია, პატრიციატი და ქალაქის მდიდარნი. ამგვარად აღნიშნული ეონიაძეთა ძალაუფლი იყო ქალაქის პატრიციატის და მდიდრობა წინააღმდეგ. იუმა კერსენბროხი აღნიშნავს, რომ დასავლეთ ევროპა და მდიდარია სახლები /„lernte die Häuser der Armen wie der Reichen "/[1], აგრეთვე ყაზარეული და დაუბეჭდავი ვალის ფურცლები, ქვითრები და საანგარიშო წიგნები /" von besiegelten Schuldbriefen entfernten sie die Siegel und zerissen sie dann, Quittungen, Verschreibungen, Rechnungsbücher und allerlei Vertträge verbrannten sie "/[2].

გარდა ამისა ნიკოლეთის, მარილების, ტრანსპორტი და სხვა მსგავსი ფოლადისა სპეციალურად დანიშნულ პირებს წარეგზავნა იქნა-ვერცხლი, ფული, ოქროული და საბეჭედი და ბეჭედებიანი ბეჭედებიანი /„goldene und sieberne Zierate der Frauen, Ringe und Geld brachten sie zur Schreiberei "/[3]

ამგვარად აღნიშნული ეონიაძეთა ბაგარდა მდიდარია ფულეთის, ქონების განსაგებულების ძალით.

გადანაღლილი ქონებიდან ეპანასტრიობის წინააღმდეგ სასტიკად იბრძოლეს. მაგრამ ქალაქეულ, რომ „გაქცეულ მოქალაქეთა მიერ ეონებული ყოფილიყო ერისაგან ეონიანეს წინის „ერა თითეულის ტრეკის მისეული, არაფერ მოიხმარილების ძალიან"[4]. განსაკუთრებით დანიშნული

1/ კერსენბროხი. 566.
2/ იქვე.
3/ იქვე.
4/ „Dieser predigte, der Vater volle das alle Gütter der ausgewanderten Bürger unter den christen gemeinsam seinen, aber nicht nach eines jeden Willen und Gutdünken, sondern nach Bedürfnis".
ვეფხვისტყაოსანი, 566 Die Wiedertäufer verteilen die Güter der Ausgewanderten

ვირ[illegible]ბა /"er ernannte also Männer"/ ბინასწარმეცნიერის ბრძანებით მიბიდეს ტანსაცმელი, ღოგინები, საგნები, ნიხვები, ხორბალი, იარაღი და საოჯახო მოხმარების სხვა ნივთები!

განსაკუთრებით დანიშნული პირები მეარჩია თვით მაცხოვარმა, რომელ-მაც სამი დღე იღოცა და მას შემდეგ ამბანი თქვა, რომ ღვთის წიგნებით იგი ასახელებს წმიდ კაცს და ისინი კიდევ მაცოცხლებენ მათ თანამდებობაში. ეს-ეგ რაიმე დასჭირდებოდა ტანსაცმელი ან პროდუქტები, ცხოვრების საშუალებანი /"Kleider oder Lebensmittel"/, ისინი მიმართავენ დიაკონებს /"den Diakonen"/. ყველაფერი ალიაერული იყო საერთოდ /„Es bestand darin, da alles gemeinsam war."/. ამგვარად საშეუნელი საკითხის მოგვარება მდიდართაგან მოსახმარი საგნების; ტანსაცმელის, იარაღის, პროდუქტების და საბაკალიოს ჩამორთმევა და ერისკაცთა ეროვნების საჭიროების მიხედვით განაწილება ყველა დიაკონებს. გრესბეკის მიხედვით ითოეული მრევლი დანიშნულ იყო სამი დიაკონი, რომელთაგან ყველა საერთო ფულადის მოვალეობა.[2] აგრეთვე ისინი დადიოდნენ და ათვალიერებდნენ თითოეულ მოსახლის სურსათის მარაგს. მათ ყველაფერი აღენიშნათ აგრეთვე ყურადღება ექცევათ, რათა ღარიბებს ნაკლოვანება არ ეგრძნოთ. თანაც მათ ალმიცხული აღენიშნათ მარაგი. ამ ცნობაში გადახლართულია ორგვარი მოვლენა ერთის მხრივ ანაბაპტისტების ქონებისა, რაც გადანაწილდა ყველის წარმოადგენდა. მეორეს მხრივ გარემოცული ქალაქში სურსათის ნორმირებისა და დაზოგვის საჭიროება. ორთავე ფუნქცია დიაკონების ხელში იყო. მარადაც პირველად

- - - - - - - - - - - -

[2] „Diese trugen auf Befehl des Propheten Kleider, Betten, Decken, gestickte Teppiche, Sofas, Getreide, Waffen, Kessel, Fässer, zinnerne Schüsseln, Töpfe, Becher jeder Art, Leinen und leinene Tücher und was sie an Hausgerat fanden."

Kerssenbroch, 566 Die Wiedertäufer verteilen die Güter der Ausgewanderten.

დიაკონებმა[1] საბჭოს ჩამოიარეს თავის უბნები, წემდეგში კი დაივიწყეს /ჩამოვლა/ ქალაქში კიდევ საკმაო იყო სურსათი.

მსგავსს მოვლენას ადგილი აქვს ფულის საკითხშიც. ხელმძღვანელია /"die Propheten, Prädikanten und der ganze Rat"/[2] საერთო სურვილი იყო, რომ მთელი დოვლათი /ქონება/ განსაზოგადოებული /საერთო/ ყოფილიყო. /„wollten alles gut gemein haben"/[2] ფული აღიარებულ იყო საერთო დოვლათად /„da unter wahren Christen kein Geld in Gebrauche sein dürfe"/[3] გაიცა განკარგულება, რომ ოქრო, ვერცხლი და ქალების საამკაული მოტანილი ყოფილიყო საბჭოში. "თითოეულს არ ექონდეს იმაზე მეტი რაც მეორეს" /" Der eine soll so viel haben als der andere "/ მოეწყვეტენ მქადაგებელნი და მოიხსენებ. გრესბეკის ცნობით, რომ"თითოეულმა თავის ფული მოიტანოს ქალაქიანობის საბჭოში" /" So soll ein jeder Geld bringen auf die Schreiberei bei dem Rathause"/[4].

მაგრამ გაბოროკვა, რომ ნაწილმა მთელი ოქრო-ვერცხლის თავისი მარაგი მოიტანა, ნაწილმა კი მხოლოდ მისი ნაწილი და ბოგიერებმა კი სრულიად არ მოიტანეს. ამის მიხედვით კიდევ წ�dება, როგორც მქადაგებლებმა აღნიშნეს გავანაწილოთ მიუნსტერის მოსახლეობა: ჭეშმარიტი ქრისტიანები, მერყეები ნაწილი, რომელნიც ორგული იყვნენ, კიდევ ეჭვობდნენ, მაგრამ მათ წუხლოთ მთელი ღვთის წყალობა და გამხდარიყვნენ ქეთილ ქრისტიანებად, და იძულებითი ქრისტიანები, ჯერ კიდევ უცხოერიანი, რომელთა განდევნა იყო საჭირო. ამასთან ერთად უკანასკნელთა მიმართ გაოცებულებული იყო საჯელი.

ოქრო-ვერცხლის წაერების ფოთს გაბოროკვა, რომ არსებობდა მოწინააღმდეგეთა ჯგუფი. მოეალაქეთა ნაწილმა იძულებითმა ქრისტიანებმა, უცხოერიებმ[2] გადაწყვეტეს ექიდ ეოქეთ, ჯასიური წინააღმდეგობა გაე-

2) Graesbeck, 32 gemeinschaft der Güter.
1/ "Da das gut so gemein ist gewesen, da haben sie in seinem jedes Kirchspiel drei Diakone gesetzt, die das gemeine gut sollten verwahren von Früchten oder von Korn und von Fleisch, von allerlei Essenkost, die in der Stadt war" Graesbeck, 34 Diakone
2/ ჟამსაბოლოო 561. Einziehung von Gold und Silber.
3/ გრესბეკი 32. Gemeinschaft der Güter

ბიან. ფული გადაეცემოდათ. ამგვარი პასიური წინააღმდეგობის გარდა, აღსანიშნავია ოვიზიციის ხანგრძლივი გაბიელინება და აჯანყება გადანაღლილა წინააღმდეგ.

მეოცეული ერთერ ეროვნ ეროვნა „der Schmied Hubert Küscher" გაიღაბერა წინასწარმეტყველის წინააღმდეგ. იგი ოფიციალურ ეკლესიაში იყო მიწყლია გაძღიერებული ბრალდებით და თითქოს მძღარობით. ეს ეკლესიაღა და დაპირისპირება სოციალურ-კლასობრივი ხასიათის გამოხატველი იყო. ადგილობრივი, ბერძენი ხელისანია ~~[illegible]~~ ეკუთვნიან, დაკანონებული ამიან თავის ეკლესიათან ერთგვარ ფეოდალურ და პარტიკულიარულ ინტერესს გამოხატავენ. მიუხედავად კი, ქრისტიანულებმ, ფრიზებმ, გადანაღლილა ხელმძღვანელი ჯგუფები და მათ დასაყრდენი ბერთან-ეკლესიანები, ებიონიტები, ნაწილობრივ ფეოდალურ ფენებიდან გამოსული, ეარგელები, ეალიანის მდგომარეობა და საერთოდ წინააღმდეგობრივი წარმოადგენდნენ ფეოდალურად განწყობილ, კომუნისტური იდეების მატარებელ ~~[illegible]~~ აქტიურად მებრძოლებს ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~.

ბერძენი ოფიციალ თავისს ვნოდ ეძახელად ალიარებენ /" ein fremder Ankömmlig und Unbekannter "/ მაგ ალანდად მიიჩნევთ ის გარეშეულა, რომ მან ისეთი ავტორიტეტი მოიპოვა, რომ საერო და სასულიერო ხალხებს თავისი სურვილის მიხედვით ხელმძღვანელობდა.[2]

მეოცეული ~~[illegible]~~ ერთერ ეროვნ, /Kücher/, ოფიციალ ოფიციალის მიმდინარეობათა გამოხატველი იყო, მან მაცდუარად, ცრუ წინასწარმეტყველად ფიქრობდა და ასკეთად ალიარებდა. "ვინაც ხარ, მან ჩასთვალის იგი წინასწარმეტყველად", მე კი ისეთი ამბის ვარ, რომ იგი ცრუ /მოციქულებისი/წინასწარმეტყველი არის" /"

- - - - - - - - - - -

1/ ალბანელი. 559 Opposition des Schmeides Küscher

2/ იქვე.

(„Wir sind ganz dumm, wenn wir ihn, dessen Sprüche so oft falsch sind, für einen Propheten halten! Mag ihn für einen Propheten halten, wer da will; ich aber bin der Meinung, daß er ein schaßender Propeht ist"/!

. რიდეასაც წინააღმდეგობაში ეს ამბავი გვიჩვენებს, ~~ამ~~ მუცალა იგი ალბათ ითვლიდა სულის ბაგიჩეობად. ოიძლებაც მისი /კუბერის/ სიცოცხლე და ლოგინთან გამოიპვია. იგი /კუბერი/ ულმერთოდ და საზიგადოებრივ მნეიდობიანობის დამრღვევად გამოიცხადა, ამიტომ მისი სამაგალითო დას ჯა სწორ აუცილებლად:

/"Christliche Brüder, jener Schmied ist durch den bösen Geist verführt, in der Verrüchtheit und gottlosigkeit so weit gegangen, daß er gewagt hat, den euch vom Vater zum Troste und Heile gesandten Propheten zu verachten und mit unsäglichen, widerlichen und albernen Redensraten öffentlich zu beleidigen; jest ist also klar, daß er ein gottloser und ein Störer des offentlichen Friedens ist "/[2]

ოვრიდიოს პირველი გამოთხაცული ფულელი კუბერს კუბერი სიკვ
დილი ეთქოდა.[3] განაბული სიტყვები თვალ თავან მიტისა მოიგვანა,
ჯერ განგმირა იგი საკუთარი ალებარდით და, რაღვან იგი ერთბაშად არ
მოკვდარა, ამიტომ გამოართვა ბევრი ფლეთა ფიფი და ესროლა იგი
ფეხ. . . . . .

- - - - - - - - - -

1/ კონსენტორი, იქვე. /559. Opposition des Schmeides/ Küscher

2/ იქვე.

3/ იქვ. „Er muß des Todes sterben und darf keinen Tag länger leben. Mir ist vom Vater im Himmel diese Gewalt gegeben, daß durch mein Schwert, das diese Beckte schwingt, jeder fellen soll, der sich diesen göttlichen Befehl wiedersetzt."

„ამბავზე კაცური უღმერთო და დაღუპული ადამიანი /"dieser Gottlose und verbrecherische Menschen"/[1], არ იყო ღირსი მატიანის ანრიან ვატიენბისა. მისი ორი მოსარჩლე ტილბეკი და რეტკერი წეიწყალეს და კიდეც გაანთავისუფლეს[2]; "მათ არ სურდათ, რომ მათი თანამოქალაქე ერთის სურვილის მისაღებად ეოფილიყო მოკლული, რადგან დაუბეზელი იყო რომ იგი ერთგულად მოსამართლეს და ბრალდებულებისად გამოსულიყო"[3]. ანგარიშად ითვლიდა მატიანეებენ მატიანეებიც და მაგარი ერთპირობული მმართველობის ბრალდებენ.

ივოზიციის ხელმძღვანელობა ჯერ მკვეთრად გამოიხატა წინდეგში. 30 იენის მწველი კაცის მოლენბეკის /der Schmied Heinrich Mollenbeck/ ხელმძღვანელობით აჯანყება მოხდა. მან ბრძა ლამით მეკრიბა ქალაქის მკვიდრნი. მათ სურდათ ქალაქის ძველი კონსტიტუციის აღდგენა ან მტრისთვის ჭიბურის გაღება ან სიკვდილი. /"die lieber die alte Stadtverfassung wiederherstellen oder der Feinden die Tore öffnen oder den Tod suchen, als die Vielweiberei zulassen wollten"/[4]. ქრონიკაში ამის მიზეზად ბრალდებულებისთვის ითვლის, მაგრამ თვითონ ბრალდებულები "die alte Stadtverfassung wiederherstellen oder der Feinden die Tore öffnen" აჯანყებელთა ნათელყოფს, რომ მათ სურდა[5] გადანაცვლება მმართველობის დამხობა და ბრალდებული ბყობილების აღდგენა. აჯანყება ჩაქრობილი იყო და იგი მიმართული იყო რადიკალურ-პლებეური რევოლუციის ბრალდებულ. ბევრი მონაწილენი ქალაქის მკვიდრნი იყვნენ. ჯერ მათ რიცხვში იყვნენ ის მოქალაქენი, რომელნიც ჯიუტობდნენ ფეოდ-ერეტიკის მმართველობაში ჩაბარების დროს, [illegible] სენდენენ[illegible] თანაკრძალობდნენ მწველი ჟუბერ კაცის ოპოზიციას. მათ სურ-

- - - - - - - - -

1/ ქრონიკაში, 559 Oposition des Schmeides Küscher

2/ „Tilbeck alter und Redener, die Küscher hatten in Schmutz nehmen wollen, erlangten, da sie zu den Vornehmen der Stadt gerechnet wurden, leicht die Verzeihung des Propheten und werden aus dem Gefägnis losgelassen. Kerssenbrock, 559.

3/ ქრონიკაში, 559.

4/ ქრონიკაში, 621. Aufstand Mollenbeckes

ყველა ქალაქის ეპისკოპოსთათვის ჩაბარება /"den Feinden die Töre offnen"/[1]. მან მოახერხა წინააღმდეგობა გაწიოს ბონის, კიოლნის, ტრიერის, ბონის, ბერნის, ბერლინის, ბერლინის, ბერლინ

აღიარებს. აჯანყებულებმა თავი საბუნის სახლს მეფდარეს და დაბოლის დანებდნენ, წეწყალება ითხოვეს და თავის ხაბინელ მტრებს ჩაბარდენ!. დაცვეულებული მეამბოხეთა წინის აღმოჩნდა ქარიტაკი დეტმარი. /„ein soldat namens Nicolaus Dethmar /.[2]

რიმელსაც კანცელარიიდან 4 ათასი ჯერდენი მოეპარა და თავის ტანისამოსში დაეფარა. მან აღიარა თავის მოქმედება და /[illegible] [illegible] [illegible] [

აღსანიშნავია, [redacted] კაროლინა [redacted] ეზოში, რომ "მიუხედავად მოსამართლეთა ხელმძღვანელობისა მიიღეს თავის თავზე ჯადოქრობის ბრალი, ამიტომ თავი წარმოდგენილ თვითდამტკიცებულად ეგონა, რომელიც თავი ნებაყოფლობით კი არ მიეცემა, არამედ თანასწორობის უფლებით განეთავისუფლებულ გრძნობაზე"[1].

ნამართლიანობის და მოტივირების მიხედვით ადამიანისა და გრძნობისათვის მიუნდობელი მოსამართლეთა ხელმძღვანელობა არასოდეს არ უღალატია. ამის საუკეთესო და მოკლედ ილუსტრაციას წარმოადგენს ის გარემოება, (ალბ) აჯანყებულია უმოკლესობა მაქსიმალური გადაწყვეტილებით. ამას [redacted] კერესენბროხი[2] (50) ინიშნავს ფოლკლორულ განმარტების გარეშე. „Und einer grossen Zahl, die als Verführte durch öffentliches Urteil des Ältesten vor der Strafe des Aufruhrs frei gesprochen wurde"[2].

ანანბაპტისტებმა ნებადაერთო ბევრის დაბეგვრა, [redacted] გარეშეთა ქალაქის დასაცავად ენერგიულად მოქმედებენ და მოიცალეებენ სასტიკად უსწორდებიან. ამ ფონზე მაინ ნებადაერთო ექვიდანთ თუმცა მიუნდობელია და ძალია ოფლის ხვა ხელმძღვანელია ნეიდოლები და ფანდურობა, ოდესაც ანაბაპტისტებმა ვერ [redacted] (ეალბეზეგ) აჯანყებულია მაქსიმალურ ნებადაერთა. ნებისმიერ მოსაზრება და მტრების მიერ მიღებული ნებადაერთ.

მაგალითად "იგი /ციურიხელის ბრალია ჯარი/ ისევ ნეიარჯებული და ისევ გაპარული იყო, ნაცვლად ადამიანი ეროვნული ჯარისაცაცები და ოფიციალურ მოკლებული იყო ხელმძღვანელებს[3]. მიაჩნია "მოკლოდნენ ადამიანი ფიცხლად ბრალი, სანამ ბაქის ადგა გაეთიდა"[3].

- - - - - - - - - -

1/ ა. ალექსი, დასახელებული წიგნი, გვ. 359.

2/ კერესენბროხი, 621

3/ ფ. ენგელსი, ბრალია იგი ბერლინიანი, გვ. 143.

ამ მარტივ თეზისშია ამოსავალი ენერგიული მოქმედებისა, წინააღმდეგობა მცირეების დაფარვა და თავისი რევოლუციური ბრძოლის წინააღმდეგ მიუსტერელი ანალიზი 1789 წლის საფრანგეთის რევოლუციის დროინდელ იაკობინელთა წინააღმდეგ წარმოებულ ბრძოლაში.

ლენინი აღნიშნავს, რომ "იაკობინელებმა ხალხის მცირეად გამოაცხადეს ისინი, ვინც "ხელს უწყობდა, რესპუბლიკის წინააღმდეგ მიმართული, გაერთიანებულ ტირანების ბრალდებას".[1]

ი. სტალინი უცხოელ მუშათა დელეგაციებთან საუბარში 1927 წლის 5 ნოემბერს, აყალიბებს რა სახელმწიფო პოლიტიკურ სამმართველოს საფრანგეთის დიდი რევოლუციის ყრის ფენომენი საბოგადოებრივი უმცირესობის კოალიციას, ამბობს: "ეგი ეთანხმებოდა ცხის ჯამუნელებს, წარმუდგენლებს, ლოიალისტებს, ბანდიტებს, სპეკულიანტებს, ყალბი ფულის დამამზადებლებს. ეგი წარმოადგენს ერთგვარ სამხედრო პოლიტიკურ ტრიბუნალს, რომელიც შეუქმნია რევოლუციის ინტერესების დასაცავად კონტრრევოლუციური ბუნებისა და მისი აგენტების თავდასხმისაგან".[2]

მიუსტერელი ანალიზი აბარებდენ ბრძოლას ყველაფისა და ფერი ვერცხლის გადამამღალველია, ცრუ[ხმელეთის გამაკეთებელია, მეამბოხეთა, მოღალატეთა, ეპისკოპოსის ჯამუნების წინააღმდეგ და მუდრეკელად ცხიან თავი.

ფ. ბელოდი აღნიშნავს, რომ ოიკანე ლიდენელმა თავის ხელისუფლების განმტკიცებისათვის მიმართა იმ მარტივ საშუალებებს, რომლითაც ესოდენ სიამოვნებით სარგებლობენ საფრანგეთის კონვენციის ტერორისტები".[3] ბაგრიმ /ფ.ბელოდი/ ფიქრობს, რომ ~~ეს~~ სისტემა ~~ეს~~ ~~ეს~~ ~~ეს~~

მქადაგელი კუმბერიც მიღებულ ბრძანებას. მის [illegible] თვლის "ქალაქის პარტიის უკმაყოფილებას მოვალეობიანობით და ტინებს განსაზღვრულებით. ყველაფერი მათი აზრით წინანდებულად უნდა ყოფილიყო, [illegible] [illegible] [illegible]

კერსენბროხისა და გოეტეკის ლიტერატურული ურთიერთობა ერთიმეორეს ემთხვევა და ფასდაფასება კნიპერდოლინგის ირგვლივ ერთგვარ ფალსიფიკაციად ითვლება.

ბოლოს მარტენსენი წერს, რომ "საფრანგეთ, რომლის უგულებელყოფა არ შეიძლებოდა, მეორისა ეს ერთი ანაბაპტისტების ფალში /წაგვინდა/ მდგომარეობდა, რადგან მისი გამოლინების წინააღმდეგ წარმოქმნილა მეუძლებელი იყო"[1].

კნიპერდოლინგის გამოსვლის მხილად პირადი მოტივებიც, რომელიც კერსენბროხი ხედავს არ არის მარტენსენი "Als Bernhard Knipperdolling sah, daß Johann Bockelson aus Leiden, ein Mensch von geringem Herkommen, ein Versemacher und Schauspieler, ein Kuppler, Kneipwirt, wandernder Schneider ein Ankömmling und Fremder, zu den höchsten Ehren emporgestiegen war und Namen und Beifall aber behaupten und zur Schau tragen konnte ein eingeborener Bürger aus patrizischer Familie, verachtet, ja zum verrufensten Henkeramte, wenn er auch endlich wieder davon befreit war, herumtergedrückt sei-fühlte er sich in seiner stolzen Seele, die noch Höherem strebe, heftig" gekränkt und glaubte nach Mitteln und Wegen suche zu müssen, um als Eingeborener dem Fremden vorgezogen zu werden"[2].

ეერნარდ კნიპერდოლინგი ბეგინბატიისათვის ერთ ერთი აქტიური მებრძოლი იყო მიუნსტერში. მეზობელ იგი ანაბაპტისტებს დაუკავშირდა და მათ მარცხენიის დაძლევისათვის მებრძოლია მიბრუნავენ ოლიგეტში იყვნა. იგი ბარბარობია მკვიდრ ბიურგერია ბრეს ეკუთვნოდა ბატონი. იგი მაღალ ვაჭრობდა. მას კიდევ ეზიგზაურია და 1524 წელს მელხიორ ჰოფმანს/ ზეგზერსს. კერსენბროხის აზრით, რომელსაც კნიპერდოლინგს დაუნახავს, რომ დაბალი ბარბარობის ადამიანი, პოეტი მსხვიოლი, მაქანკალი, მოსეტიალე მკერავი, რომელიც მისი /კერსენბროხის/ აზრით, ოთხნენ ლიდერი იყო. იგი ბერი შეპყრობილი, რომელიც ადგილობრივი ბარბარობელი ოლიგარქიული ოჯახიდან ცდილა გამოეტანა დარბაისლობის საბუთებანი. შესვლია ციხეში

1/ კერსენბროხი, ციტ. Das „Heiligen" Knipperdollings

2/ კერსენბროხი, ციტ.

მატისი /მატისენი/ და ბოკელბინი მიუნსტერში ბამოსელისას მისი მასპინძლობით სარგებლობენ. იოჰანე ლეიდენელის კარის გარიგებაში იგი პირველია ცეცხლი, რიგორც[1] მცველ[2]ელი /Bernt Knipperdolling, Statthalter / მას უთუოდ იაკობური ხაბი ეჭირა. იოჰანე ლეიდენელის მსგავსად ის მოკალმეობილი და ენერგიული პიროვნეა. იგი. მან მატისის /მატისენის/ ბიბაილმეგ გაილაბეთა, ოდესაც პირველმა ჰაპისა და ლეგერის მოსმენა სინ ეფილი ფასხა. მოიმოხილა[2]: ~~[illegible]~~ bl me. ის წეშახვეაში თუ ისინი არ ითნაღლებენ ხელმეორედ. მათი ეალაეიდან განდევნილ ყაბამოფილებულივნენ. „Er schlägt also vor die gottlosen am nächsten Tage, wenn sie sich nicht wiedertaufen liessen und dieselbe Religion bekennten wie sie aus der Stadt zu verbreiben."[3].

მართლაც იაკობური ამრი გამოიქეა მან მოწყენილი მონანიებიბ, [illegible] რაოა მიეღებინეთ ქეთიღმასხურებისა და სათნოებისათვის. „Als wenn er sagen wollte die Bewoher der Stadt besässen unter diesem Könige, noch nicht die wahre Frömidkeit, sondern es sie noch eine andere übrig"[4].

მას უჩვენებია ბაბარზე განსაზღვრული ადგილი, სადაც ის მოკვდებოდა და ,ცოცხალ ადგებოდა[5].

- - - - - - - -

1/. Des Munsterischen Königs Johann von Leiden Hofordnung im Jhare 1534 und 1535 (Flugblat) ციტირ. ფრეგერი, Die Wiedertäufer zu Münster 1534/35 Jena 1923

2/ ქრონიკონი 532 Johann Mattys verlangt den Tod der Katholiken und Lutheraner

3/ ქრონიკონი. 533 Knipperdolling wieder spricht

4/ ქრონიკონი. 690 Das „Heiligen" Knipperdollings.

5/ „Er bezeichnete auch eine bestimmte Stelle daf dem Markt, wo er heute sterben und sogleich wieder auferstehen werde." ციტირ., 690.

რიდესაც განრისხებულა მეფემ დაბოლა თავის ადგილზე კნიპერდოლინგმა დაიკავა იგი. ეს ითქვა ამ მეფე. „Knipperdolling aber nahm ihn ein und tat, als wenn er König wäre. Denn getreiben; Johann Bockelson sei ein König nach dem Fleische, er aber werde ein geistlicher sein."[1]

ამის შემდეგ მან განაცხადა, რომ ძველი და ახალი აღთქმა და საღვთო წერილი გაუქმებული უნდა იქნეს და რომ არა სამოყალაქო კანონების მიხედვით არის საჭირო ცხოვრება, არამედ ბუნებისა და სულის კანონებით. /"Und man müsse nicht nach bürgerlichen Gesetzen, sondern nach der Eigenbang der Natur und des Geistes leben"/.[2] შელერ-ფიზიოლოგიის აზრით მის ამ სიტყვებში "რელიგიის სრული უარყოფა ჩანს". მისი აზრით, იგი ეწინააღმდეგება სურვილს შეეცვალოს დამსობილობა იგი პირველი ნაბიჯი მეამბოხეა ამ საქმეში.[3]

უნდა ვიფიქროთ იგი რელიგიის სრულ უარყოფამდე არ მისულა და ამიტომ მეამბოხედ ჩაითვლება. მან გადანაცვლებულია მმართველობის ბინაზე მდგომ კი არ გაუცაბერია, არამედ თავისებური ინტერპრეტაციის ძალა წარმოადგინა ანაბაპტისტთა იდეალისა და საშიშროება დასულიერებული სფეროსა და ხელისუფლების გამიჯვნისა.

ფ. ენგელსი მას /კნიპერდოლინგს/ მიაწერს ძალას მეფის მმართველობის დამხობისას.[4] ამ აზრს დადასტურებულად ვერ ჩავთვლით. მაგრამ უდავოა, რომ კნიპერდოლინგის ამ მოქმედებას, რაღაც ქონდა გაანალიზებული. /ბუნებისა და სულის კანონების მიხედვით ცხოვრებას/, თავს თავს უპირისპირებს იოანე ბოკელზონს სხეულის მეფეს, რომელიც სულიერი საქმეების ხელმძღვანელი /"er aber werde ein geistlicher sein"/.

საბუნებისა ... ორივ ... ეს-ნახვამ

ეს ... წყვეტილ ... ვერ ... გადანაცვლებულია ... ივი

1/ კერსენბროკი, 690

2/ იგივე

3/ შელერ-ფიზიოლოგი ფასად. ... გვ. 654

4/ ფ. ენგელსი ... ... 11, ...

გადანაღლული /ამრიგად ფერიგიული სახელითი, ამიტომ ერთად
თელია კნიპერდოლინგის სურვილისა და მისწრაფების კონკრეტად
გაძახვა. რომ ერთად განრისხდა მეფე, ბრალდებულ სჩანს, რომ კნი-
პერდოლინგი მოთავსეს საპყრობილეში. /„Darüber wurde der
König zornig, kehrte zurück, stiess ihn von seinem
stuhle und liess ihn ins Gefängnis werfen"[1] /.

მაგრამ იგი ბოდიშობს, აღიარა დანაშაული და პატიება მოთხოვა
/"erkannte sein Schuld und bat um Verzeihung/[2].

გრესბეკი აღნიშნავს, რომ კნიპერდოლინგმა მეფის ადგილი დაიკავა
და განაცხადა, რომ მეფედ იგი უნდა იყოს. /„Da hat sich
Knipperdollink in das Königs Stelle gesetzt, und
ist auf des Königs stuhl sitzen gangen, und
wollete auch ein König sein, und sagte zu dem König:
„Ich sollte von rechten ein König sein. Ich habe dich zu
einem König gemachet."[3].
გრესბეკის მოთხრობა ადასტურებს უთანხმოებას. იგი ამბობს, რომ ხალ-
ხი უიმედო ამ ამბავს და ფიქრობდა, რომ ისინი ბაიბუჯენიანი.
მაგრამ უთანხმოება დამთავრდა. კნიპერდოლინგმა პატიება მოსთხოვა,
მაგრამ იგი სიმხეს უგულოდ ეკიდებოდა და ამიტომ მეფემ მას მიმბერა
ბარათი, რომელიც ამგვარად იწყება „An Bernhard Knipper-
dolling, Statthalter des Königs des neuen Temples,
der sich durch kluge und sorgfältige Ausfüh-
rung der Königliche Geschäfte auszeichnet"[4].

- - - - - - - - - - - -

1/ ქრონიკიდან, 690. Das „Heiligen" Knipperdollings.

2/ იქვე

3/ გრესბეკი. 142 Knipperdollings seltsames Beginnen

4/ ქრონიკიდან, 690.

მიძართვის მიბაძვა ყაჯარის კონსტიტუციაზე. რომ თან უკეთ წ

ეკლესიაში დაინახა უბრალო გარეგნულები ეკადგება, და დაიწყო მოქ-
ცა-ცოდვა".[1] (წყარო) ცნობას მრავალცოლიანობის წესახებ ერთად
ეყენა უნდა მოვეძებნოთ. კერესენბროხი ამას წარმოებას ერთად გულ-
ურგვილად სანის და თვალი იგივე ამბავი, რაც ცნობილია და გამო-
ყენებულ იყო ოიტანის მიერ გადაბეჭდილია მოძღვრების ალიარების
ასახსნელად.

ვიდრე ჯერ ერთი ქალის ცოლად წაგვანილს, რომელიც კონსისტორიონ-
გან ეცნობოდა ახალ ხარებულებას, რათა მიეღო იგი, და [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

„Die Männer können sich nicht enthalten, also können sie mehrere Frauen heiraten. Den ersten Satz sehen sie für offenkundig und der Natur begründet an, die Folgerung billigen sie, weil kein Same verloren gehen darf."[1]

ქრისტიანობის ეშინია ხალხად თვით ბრაგადიციანობის წესიერებას ადასტურებს და გადაბალულია ძისაგრებებს გადმოგვცემს. ~~[illegible]~~ თვით გამოთქვეული ეჭვები (ეს ეს ეს ყასახელებული გარეგნილება და ბოკერბინის აზრავი უმაოებულია და ციტირებებს წესიერებს.

ქაუცკი აღნიშნავს, რომ ხორბულებრივად ყასაბუთებად ერთად ყაჩრდილა ბიუსტერის "პოლიგამიის" ნაბდვილი ხასიათი. უმბრავს ციტირებებ, სიმულეტ და ყაბაინჯებ, რაც ~~[illegible]~~ დაცულეს (ანგელოზი) ბრეულს, ვერ ~~[illegible]~~ გარკვეულობა, ~~[illegible]~~ (ბევრ) პარტიულ ახრობათა ტენდენციურია ~~[illegible]~~ ამ ზიმის ნაბდვილი ხასიათის ეოველგვარი კვალი. ~~[illegible]~~ (ულტიმ) (ფასადეულებ) ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

ასტიკად ებრძოდა[1]. გადანაღლული განსაკუთრებით პურიტანულ მიდრეკილებას იჩენდნენ.

ალსანიშნავია, რომ თავადიანობა /პოლიგამია/ [illegible] გაფრცელებულ მოვლენას წარმოადგენს კაცობრიობის ისტორიულ განვითარებაში. ფურიერ [illegible] [illegible], რომ "პოლიგამია ეკრძინების ნეიადარიულ ფორმას წარმოადგენდა ძველ საღლთა [illegible] და აღმოსავლეთში [illegible] ყველგან უთანასწორობაში და ბიგამიად ციფლიზაციულ ხალხებში სხვადასხვა ვარიაციით"[2]. აგრეთვე იგი აღნიშნავს, რომ "ურიცხვიანულ ევროპაში თავადიანობა სხვადასხვა ფორმის ნეიადარიული ან დაწესებული იყო."[3] "მისი აზრით ურიცხვი თავადიანობაზე არაფერი უთქვამს და ამიტომ ლუთერიც არ კრძალავდა თას.

ფ. ენგელსი აღნიშნავს, რომ ცოლქმრობის სამი ეთაპიანი ფორმა გვაქვს "ციფილიზაციისათვის ბინიგამია, რომელსაც ლაღი და პროსტიტუცია ახლავს"[4]. პროსტიტუცია დასავლეთ ევროპაში ადრეულ წყა საუკუნეებიდან ფიცელდება. ხეძავ ქალებს საკუთარი ამქარიც[5] კი ჰქონდა.

"კეთილშობილ[illegible] ეფოდენ განიცდიდა XII საუკუნეში ამ საქონელთა ბირის ხშირად ფაქიზი ნიუანსები მოიპოვება. იმ დროს ერთი ფრანგი პოეტი სხვადასხვა საქონელთან, რომელიც Land -ის ბაზარზე გამოიკვეთდა, მაგალითად ფარფლულობა, ფეხსაცმელი, ცვალი, სამიზეფ ხოლმედი და სხვა, ასახელებს "femmes folles de leur corps /ხეძავ ქალებს/"[6].

- - - - - - - - -

1/ აგვუსტ ბებელი, Женщина и социализм, 1926, გვ.43, 44.

2/ აგვუსტ ფურიერი, Половой вопрос I, გვ. 183

3/ იქვე.

4/ ფრ. ენგელსი, ოჯახის, კერძო საკუთრების და სახელმწიფოს წარმოშობა, სახელგაში, 1933, გვ. 84.

5/"ხეძავ ქალებსაც ჰქონდათ ამქრები ასე, მაგალითად, ფრანკფურტსა, ულნეკასა და პარიზში, სადაც ისინი ბლიზდა ბაგდალინას მფარველობის თავის "პატრონ-ცალურ" ხელოვნებას ეწეოდნენ. მაურერი Geschichte der Städtverfassung im Deutschland ერლანგენი, 1870, II, გვ.471 /იხილეთ თეოდორიდა ვ.ალექსის ყასახელებული შრომის მიხედვით ნ.I, გვ.41/

6/ ჯონ ბოიუსი, ალპიტალი, ტომი I, სახელგაში, 1930, გვ.50.

XV და XVI ს.ს. გეოლანიის ბნეობრივი ცხოვრების, ბაციანების ლი-ბ, ცაუნაგიბ და გაოგვნილებ. ფრ. ბეცილის [illegible] რომ "განცხადების ფეოდალური გაბატონებული იყო ფეოდალურ ურთიერთ-ბაში. [illegible] ფეოდალანია, მეტად თავისებური ფორმა ექსპლუატაციისა. აუარებელი რიცხვი მოხელეთა მეძავ ქალებისა, ხარჯსა-ვლელისა".[1]

"ქალაქის ხელისუფალნი განსაკუთრებული გულახადობით მაჯელო-დნენ პროსტიტუციის წესებზე".[2]

ეფორიბაციის წარმომადგენელნი ასევე გაოგვნილების წინააღმდეგ კიდევ ილაშქრებდნენ. ისინი ბნეობრივ ცხოვრების მიმხრენი იყვნენ და ცდილობდნენ მეძავობის აღმოფხვრას. [illegible] ფორმის წესებზე მათ კიდევ გაოკვეული ხელმძღვანელობა არ ჰქონდათ.

"ნასაკრძალია, ხალხიდან იუნელა-ჯანის აბსოლუტურ ფორმად მიეჩვენოთ მისი ეროსტიანულ-გეოლანული ფორმა ან ძველი ბიბლიური, ან ძველი ებრაული, ანდა ალბანური, ბიბლიურ-ალენიანური გაკრეფილ-ისტორიული ცალკეულობის მანმიდელობით ორივ ერთანეთ-ან დაკავშირებული".[3]

ასეთად თავალსაჩინოებაა თავის თავად ეს წარმოადგენს გაგ-ვნილებას, იგი ქორწინების საკმაოდ გავრცელებულ ფორმას წარ-მოადგენდა და ეფორიბაციის დროს, XVI საუკუნეში ევანგელური ეფორიბაციის გამოჩენილი ხელმძღვანელებიც კი მას კატეგორიულად ვერ კარგავდნენ. დასასრულ, თუ გავითვალისწინებთ გადამაღლებულ წესდებულებას ქორწინებაში-ანუ-ფეოდალურ ურთიერთობაზე და გაოგ-ვნილ ოჯახში ფეოდალურ ურთიერთობა და ბიბლიურ წეალრდებ-ურის სხვა, ქალაქის საბჭოული ხელმძღვანელობის მეორეს მხრივ, [illegible] ბრალეულობა დაკარგავს გასაოცარი, ალბერტულებრივ ბიბლიის და ფეოდალური ანიმალიზმისა, გაოგვნილების, [illegible] ბეჭნ

- - - - - - -

1/ ფ. ბეცილი, დასახელებული წიგნი, ტ. 1, გვ. 39

2/ იგივე.

3/ კ. მარქსი, კაპიტალი, ტ. 1, 1930, გვ. 437.

ოთელნის ხასიათს და იგი მარტივ და ჩვეულებრივ ოჯახებში წარმოგვ
ადგება.

ორაკულიანობა წემოღებულ იქნა მიუნსტერში. იოანე ლეიდ
ნელმა თითქოს ცალმხრივ ათი მეუღლე აიყვანა, მაგ წარის დიკეთ
ოკელი მაგისის მეუღლე წეიდეგმი კი ყველაფერ გამოაცხადეს.[1] ამ
ამბავს გაიყო კერსენბროხის ინფორმაცია, იოანე ლეიდენელის კარის
გოიგეთან ყოფილნეს.[2] ასეთი ჩანთოლილია ფეხის ოეუკეთეი ცოლი
/„die Frauen des Konigs/. პირველად კი ფასახელებულია /„die
oberste Königin/ ფედოფალი ფიკეთა /1. Differe von Haarlem, die Königin/.
ამ ადგილის თიაძეს ყანარჩენმა ბეაყაგეთლებმა და ფასახლებმა
ემრავლესოთან. ქალაქში ოთაეი ახალგაბრდა ქალი იგი ყასურელ
ინანაცრებიდან, მაგ ოძებნ ლეტოეში. კერსენბროხი გარეშლილების
სურათს აღწერს და ამბობს თითეოს წესეყოფის დროს ერთ[3]ეთრეს ბი-
ბანთაეენ ბინადაყენით:

„ოგრეთ საკითხია ამ ინობათა გულდასმით წესწავლა, რომ ნაოლად
გათიოკეს გადაჭარბეულა და ცილის ბაძეა. ამოდან, კერსენბროხი
ოაეიანებული ხელოვანლური ალრეეის სურათს ხაგავს, თითოს ქალებს
ავალებდნენ თითოეული ამბავაციის სურვილის მესრულებას და[4] თითოს
ბეეთი ოცანილი სიტყვებით ათ ბიბართაეენ.[5] გრესბეკი[4] მიუთი-
ებს, რომ მეადგეთლები ეფარებოდნენ ახარების სიტყვებს "wa-
chsen und meheret euch" /"გაიზარდეთ და გამრავლდით"/;
მეადგებელნი მიუბიდეოდნენ გამრავლებისაკენ; თითოეულს უნდა ეფ
ეანა ათი ან ოთხი მეუღლე ან რამდენიც სურდა" /das ein jeder
sollte nehmen drei oder vier Frauen, so viel
als es ihrer haben wolte, aber sie sollten göttlich
mit dem Frauen leben."

- - - - - - - - - - -

1/ კერსენბროხი, 625. Durchführung der Vielweiberei

2/ კ. ლოდერი, ფასახლებული წრომა, გვ. 134.

3/ კერსენბროხი, 625

4/ გრესბეკი, 59

5/ იგივე.

განსაკუთრებით ყურადღების ღირსია გადანაცვლება მოსახვნა, რომ მაო უნდა ეფიოვრაო ღვთის მიხედვით-ღვთიურად /"gottlich"/. ეს თავის თავად უპირისპირდება მაო წესახებ წყვრიების ციციცაბმელურ გადაჭარბებულ ინიბეის.

ფუსობრივ უოთეოთობას ბიბნად ქმნდა მხოლოდ გამრავლება. ამიტომ ესაის ფესსძიბე ბუელი არ უნდა წეებუხებია, თუ იგი ვერ ფესძლებდა ერთი ინის განსაკლობაში თავის წესკავეთას წესძლი ავვანა ფეოოე./" Ein Mann, der eine junge oder alte Frau hätte, die nicht fruchtbar wäre, das wäre Gottes Wille, daß der sollte eine andere nehmen, die fruchtbar wäre. Würde dieselbe denn Fruchtbar, so sollte der Mann mit der Frauen nicht mehr zu schaffen haben, ehe daß sie verlöst wäre. Kann sich der Mann nicht enthalten sonder Frauen die Zeit lang derweilen daß die Frauen gehet mit dem Kinde, so mag er eine andere nehmen."[1]

ბიბლიურ-წერილი საკუთრივ უგულებელყოფს ოფანი ინიბას. წყვრეების ბიბინას და აღნიშნავს, რომ "ადამიანებს მოკვადდა ინი-ინი, ექვს-ექვსი ცოლი, ან კანონიერებენ ბიბრეული ქალებით და ფესსიბრივ კაბინის ფერენენ ინთხეტი და ოთხეტი წლის გოგონებთან."[2] (ესაბასანელი ფესსიბრივ ციმბიფეს ბიუღბეველი ისიფეიფენ."[3] ესეთია კერსენიბისი ალნიშნავს ამ ფაქტს. ბაგრამ ბისი განბიგადოება და ბუელესბრივ ბოკლენად ალიარება არ ფეიძლება კერსენიბის ბეკან ფყლოს ციციცაბმელური და ოთქის ბამხილებელი ხასიათის ინიბეი გაეწეიადის. იგი ალნიშნავს ქალიანენ ექიმ-ანეკეთის /von der Frau Knuppers/ ასლი ეოთერეულად ბეუვსბეტი ასეთ ავადსენი ფეკეი და ბოკალის ბან ყაბრუნა ჯამბელობა ბხოლოდ ვერ ყაბრუნა ქალწულობა.[3] გოესბეკის ინიბებიც ბსგავსია გოგოების ნაწილი განიკურნა, ნაწილი კი ყაბლეკა.[4] თუ გაკოთვალისწინებთ, რომ ქალების ოთოფეობა ათეთიანი ფიუნსტერბი 5 ათასს

- - - - - - - - - - -

1/ გოესბეკი, 39

2/ ბიბლიურ-წერილი, ყანაბელებული ბოდა, გვ. 644.

3/ ესაბასანელი, 625; ესაბასანელი /ინგლ. 106 ბ./

4/ ესაბასანელი. იქვე /ინგლ. 106 ბ.

ადრეულ, ჩვენთვის ნაცნობი იუნგეა კეისენბოიისა და გროსბეკის გაბვიაყენული ცნობები; ჩვეულებრივსა და ყანაფასიანელი ამბავს ეს არ შეიცავენ, ამიტომ ისინი გაბნაკლისს.

გროსბეკი, ადრეს ინ "Das Abendmahl auf dem Berg Zion"[1] ანიშნავს მონაბილეთა ოცდაცხრა ეროვნებიანი, ძაძაკაცები ჩაბჭერილ ეულან, ფეფაკაცები კი ერთად შეხვეულნი სდგანან. ძაძაკაცთა ოთხენაბა 2.000 ულიდა, მათგან ბიძილის ენანიანი გადანალული 1500, ქალი 8-9 ადგილი, თუცა ფასძენა "ნაფიქრად ან ვიცი", ბავშვი კი 1.000-1200. გროსბეკის ცნობა შეესება 1534ს. 13 ივლისს.

ვარენდორფში ფაკითხულა ქენიის წერილენა 22 ივლისს 1534 წელს ფაკითხვის ფრიც განაცხადა, რომ მუნსტერში არის 1600 ძაძაკაცი და 5.000 ქალი /"Sie sein in Münster wohl noch 1600 wehrhafte Männer und wohl 5000 Frauen"[2]/. ქალაქის ბოლოს ბაჭვის შეიყვანის ცნობა, ფაკითხულ 1534ს. 11 დეკემბერს ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, რომ მუნსტერში ძაძაკაცთა, ქალთა და ბავშვთა ოცდაცხრა 8-9000 ულიანი, ძაძაკაცი 1400. ქალაქის გროსბეკის და შეიყვანის ცნობებს შედარებით გადაბოლოს ფასკენა, რომ ქალების ოცდაცხრა 5.000 ულიანი. ოდგან ფიგანილი ასეთ ოთხთა /გროსბეკის, შეიყვანის და ქენიის წერილენა/ ერთი ძიხელენი ერთიერთ ეფარდება; ქალების ოცდაცხრა

3/ „Vielen von ihnen" wurde von der Frau Knuppers, die als Ärztin tätig war, durch besondere Kunst schliesslich zwar nicht der Junfernschaft, aber doch die Gesundheit wieder gegeben." ეფარდება, 625 Durchführung der Vielweiberei

4/ „So haben die Holländer und Friesen die kleinen Mädchen so lange gehabt mit hirem bösen Willen, das sie die Mädchen [alle] miteinander verdorben, das sich doch den Männern zu nichts dienten und hatten ihnen den Leib zerbrochen." ეფარდ, 59.

1/ გროსბეკი, 103

2/ ნიბერგი 57

3/ კ. კაუცკი ფასასელეული, ტომი, გვ. 372-373.

ფესვებულ გრუნტეკაც დაეჭვებულია. ამიტომ ქუნრის წლოვანების თვალსაზრისი ფასებზე მიგვანიშნა და წარმოდგენა ვიქონიოთ ფასებზეც 1.000 მანეთიანი, 5.000 ფაფი, 1000 ბავშვი, ზოგი სოფლებისა რიცხვი ყოველთვეული 7.000-8.000 უნდა ვიგულისხმოთ.

ქაუცკი თავადაზნაურობას ანსხვავებს აქტიურად და ეკონომიურად[1]. თუნდაც ეს ამბავი ეკონომიურ თავადაზნაურობასთან "ბატონყმობის ეპოქის წარმოებას ეს მეურნეობანი ერთი მამაკაცის მეთაოლეობისა და ფლობილობის ქვეშ"[2]. ეს ფორმულირება ნიშნავს, რომ თავადაზნაურობა ან უნდა ფართოვდებოდეს ადგილობრივ ბაზრებზე ფასებზე და ფულზე და ყანაჩებ ფოლუნ წარმოებ ფასი ამრეკლავდა გაბსხვავებას. ეგეთ ვერ ყალიბდებოდა ეს ის ფირი, რომ ფიქრობ თითოეული ქალი, რომელიც ეკუთვნოდა მეურნეობას ფულზე ფოლად ფლობილია. ეგეთ ფულზე ან ფულეობდა. ადგილობრივი ფასების გათვალისწინებით ფლობილი და ეკონომიური თავადაზნაურობის ანალიზებისან. საერთოდ ფოლეობრივ ფირვეფლის წარმოება, რომელიც ფლობილია, ეს ეკონომიკურია. ეგეთ გათვლა ფიქრობა. ფლეთელი და ფინანსურ ფოლეს ფოლეველი ანალიზაციას ნარმოადგენს. ეს ფრაზა კერძო ფალი "ნარმოადგენს საბოგადოების ეკონომიურ ერთეულს"[3]. თავადაზნაურობაში ერთიანად წარმოდგენილია ორი ფორმა ფლეთელი და ეკონომიური. ეს ფლეთელი ფასი ფლეველი ფოლეველობა, წარმოებულ ფლეველ ფლეველ გადაქცეულია ადგილობრივ ფასებზე და საერთოდ ნარმოებული და ეფექტიანი გათვლილ ფამაკაცთა ფლეველ ფლეველ ფლეველ ფლეველ ეკონომიური ფასი ფლეველ ფლეველ ეკონომიური ფასი ფლეველ ეკონომიურ ფასი ფლეველ ეკონომიურ ფასი ფლეველ ეკონომიურ

"კერძო ოჯახი დაფუძნებულია დედაკაცის აბჯარა და ფარულ მიწიბაზე და მანაბერრთვე საბოგადოება წარმოადგენს თასას, რომელიც ცალკე ოჯახებისაგან შესდგება, როგორც მოლეკულებისაგან.[1] ფრ. ენგელსის აღნიშნული მოსაზრება შეიძლება გავაკრიტიკოთ მაწინდელ ოჯახზეც.

როტმანის "რესტიტუციაში" აღიარებულია, რომ "მამაკაცმა /ქმარმა/ თავის მბრძანებლობაში ცოლის მიმართ გამოავლინოს ხასიათის სიმტკიცე და ქორწინებაში დაიცვას სიწმინდე. მამაკაცი შეუღლის ეფოსია და როგორც ის დამორჩილებულია ქრისტესადმი და მისი ყმაწვილია, ისე ცოლი უნდა დაემორჩილოს ქმარს-ყოველ[3]ს და წინააღმდეგობის გარეშე".[2]

ამგვარად ცხადია, რომ ანაბაპტისტებს თავი ვერ დაუჭერეთავ მუსაკუნეებრივ შეხედულებებან მამაკაცის ოჯახის მეთაურობისა და უფროსობის, ქალის დამორჩილებული მდგომარეობის შესახებ. თვი ეტყვა, რომ ამის დამადასტურებელ შესედულებებს ისინი ხვებოდნენ ბიბლიაში. თანაც XV და XVI საუკუნის ქალაქებში მიუხედავად ყოველთვის დაგროვებისა და ვაჭრობის განვითარებისა, ჯერ კიდევ თავნინდა ხელოსნური, ძველური წარმოება.

ფრ. ენგელსი აღნიშნავს გერმანიის ქალაქების ბრწყინვალე განვითარებას და ამის ერთერთ მიზეზად ასახელებს ხელოსნების სამოწყვლი საერთაშორისოს, რომელთაც წარმოადგენ საკერო ორგანიზაციებ.[3]

- - - - - - - - - - - - -

1/ ფრ. ენგელსი ოჯახის, კერძო საკუთრების და სახელმწიფოს წარმოშობა, 1933 წ. გვ. 83.

2/ „Der Mann soll sich seiner Herrschaft auch über die Frau mit männliche Gemüte annehmen und die Ehe rein hatte."

Der Mann ist das Haupt der Frau, und die wie der Mann Christo ordentlich unterworfen und gehorsam sein soll, also die Frau ihrem Manne; und zwar ohne Murren und Widersprechen.

Rothmanns „Restitution / Nach dem Orginal druck / Klemens „Löffler, Die Wiedertäufer zu Munster 1534/35 Jena 1913 S. 176

3/ ფრ. ენგელსი, დასახელებული თხზ., ტ.I, გვ. 35.

ორავალ იჯახს, რომელიც ჩვენი ჩათვლების პირობებში სამეურნეო ერთეული ჩათვიალგენდა, არ ყოფილა უფრთი, ხელმძღვანელი. ორავალ მაცალაბის, გაბსავეთრებით მოსულების, ბოლანდელებს, ფრიზებს, გერმანიის ახალ ქალაქებიდან მოსული გადანაოლული და გარეშოცული მოელოდეთ მსაოუნე გადმოსული ლანდსკნეხტებს არ ეწინდათ არა თუ საკუთარი იჯახი, კერა, ოთახი თავისათვის. ასეთია ოიცხოვრების ფეოდალური, ეკონომიკა, ამ ფრიოსათვის ყალაბასიათელი გაოეკნილეთის ასპიზრეებას ეწინდა. ~~[illegible]~~ ანგარიშგებლები ~~[illegible]~~ თავის თავს ოიკეთ ~~[illegible]~~ ეკონომიკურ, ~~[illegible]~~ ანგარიშებას, გაოეკნილებას, მოეთხოვა ~~[illegible]~~ ქვეყნის ზოგადს. კათოლიკეთა, ლუთერანელთა, პაგრიციების და საერთოდ ეკლესიათა ყალაბასიათელი თვისებაა თვალსაჩინო, ისარგებლეს ინ ბიბლიურ პრინციპებით, გადანაოლულებდა ამათთან ორავალიანობას. ორავალიანობა წარმოიქმნა 1534 წლის 23 ივლისს. ორავალიანობას ეუნდა ფეოდალური ხასიათი, მაგრამ გამოოეული იყო იგი სამეურნეო, ეკონომიკური ორიენტაციით. ეს უნდა ეგულისხმოთ ის გარეშოება, რომ იჯახი ოიგორც სამეურნეო ერთეული, ანდენალად ეთანოვალობის ძირითად ოგორ ჩათვალგენდა.

ამგვარად ორავალიანობა გამოოეული იყო სამეურნეო-ეკონომიკური ორიენტაციით და ეფუძნა ფეოდალურ ხასიათსაც აგარებდა.[1]

- - - - - - - - -

1/ ვ. ენგელსი ორავალიანობის თეზისებს აღნიშნავს, რომ "ყველა ამ პოზიციამ ერთობლივ ითქვა ალბათ ფიუნფტეილი ანაბაპტისტული თეზისთან ასევე ეოიჩეულებითვე ბიბლიურთან, ოიგორც ორავალიანობის თეზისებამ /ენგელსი, ყალაბელეული თხზულება I, გვ. 1-9/. ვ.ვ. ბოგოლეპოვი აღნიშნავს, რომ "ამ საკითხში ქალაქი ალბათ ყალიბრუნელი ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

გაიმეორეს მიუნსტერში [illegible] ენერგიული თავდაცვა და გამაგ-
ხვეის რწმენა არ წარმოუდგა. მაგრამ გადაწყვეტილია სადის წარმატე-
ბისათვის აუცილებელი იგი მანამოაბრუნებთან კავშირის გაბმა. მათ-
ძალების მოწვევება გაიმეორეს ჩაის გარეშეის მიზნით. ეს-
კოპოსის ლაშქარი ეალეის იმგვლივ იყო; მან მიხვნი სიმაგრეები,
ბლოკადები, ალეგი, მარადალია ეს დიდი წარმატება არ ქონდა. მაგრამ
ქალაქი მიხვეტილი იგი გაიმეორ სამეარის და ბურსალის მიწიდან
[illegible] [illegible].

ამიტომ განიზრახეს მოციქულების გაგზავნა ქალაქებში ღვთის სი-
ტყვის ქადაგების მიზნით, მანამოაბრუნებთან კავშირის დამყარებისა-
და მათი ბოიკოტის გაყიდების მიზნით ახალ მანაბრახველია [illegible]
[illegible] ხელ.

გრეფენი [illegible], [illegible] ქოქლა მინასწარმეტყველმა განიცადა,
რომ მან ძალი მიაგონეა ღვთისაგან მქადაგებელია ოთ ქალაქ-
ში-ოიესტა, ოსნაბრუკსა, ვარენდორფსა და ხოესფელდში გაგზავნის
წესახებ[1]. მქადაგებლები იმავ საქმის გაემგზავრენ თავიანთ ქალაქ-
ში, რომ ექადაგად მათთვის წმენიერებანი /und sollt den Frieden verkündigen"/.[2]

ეპისკოპოსი ანიშნავს, რომ გაიგზავნა 47 მქადაგებელი. მეორე
მათთვის ეუბნებოდა: "ჩვენი წინაპრები წეიარაღებული და ვინც თქვენ
წეგიტანეთ მათ ხელი ავიღეთ"[3] ბიბლიაში [illegible] ეკლესიებია მან ქალა-

- - - - - - - - - - - -

1/ „Zum letzen ist der hinkende Prophet auf den Stuhl gestiegen, und hat gesagt, das er Offenbarung hälte von Gott, das die Predikanten sollten ausziehen und sollten ziehen in vier Städte, zu Soest, zu Osnabruck, zu Warendorf und zu Coesfeld"
ეპლეტონ, 111.

2/ იქვე

3/ „Geht und bereitet uns dem Ort! Wir werden bewaffnet folgen und eure Verächter mit dem Schwerte strafen und uns unterworfen." ეპლეტონ, 703 Die Apostel und ihr Schicksal

ქი და ეკლესიად გაუკეთეთ გარეშემოვლილა ბანაკი. მათ მიბანდა სახელ-
ში ქრისტეანობის მოსრბილი ქიდეი გაუგზავნა მთავარ-ეპისკოპოსს და გან-
კარგლება გაუთია: "ქალაქიდან გამოვიდნენ მქადაგებელნი ხალხის იმ-
მილებლად წესგვეროდ და ეხანგებათა მოსაბეგრად". ამიტომ იგი ალრ-
ხალებს თავის ხელქვეითებს მკაცრი ეფერებია და ებრძანა, რომ მათ
საეპისკოპოროში თავის მიდგომება არ გაეფრცელებინა და ეპეურიგოა
არ გამოეფინა.

ქრისტეანობა ნათელის სასულიერო ოთხი ქალაქი ვინ გაიგზავნა.
14 ოქტომბერს ოთხ ამბასადორად ერთად ვარენდორფი / Warendorf /
წევდა თავადი ქრისტინი / Johannes Klopris /, თან ბიუბოდეს მინა-
ნიებისაკენ ბაბარზე. ბევრ მოსალან მრევლის სასლში და ეფადგნიათ
იქ. ვარენდორფში ხელმეორე ნათლია მიიღო ოთხმოცდათმა კაცმა. საბჭოს
~~[illegible]~~ მათთვის ბაჯარი ქადაგების ნებ~~[illegible]~~ [illegible]. ამით მქადა-
გებლებს თავისაკენ ბრბოებისათვის მიეღწევიათ და ვარენდორფელებში
ოცდაათზე ეკლესია. „Da die ganze Stadt zustimme, pre-
digten sie also offen die münsteresche Lehre, um Ketze-
reinen, Parteiungen und Aufruhr im Volke zum
erregen, für ihren Bund moglichst viele zu gewin-
nen und endlich im Vertrauen auf die Menge
der Glaubensbrüder Münster von der Belagerung
zu befreien." 2/

ეპისკოპოსმა ბრბოსმბრძოლველებმა გაიგეს მოთბოვა და დადებით
პასუხი, რომ ვერ მიიღო, ლაბერი წევიდა ქალაქი. ბრბოსმბრძოლველ-
ნი და მქადაგებელნი დაპატიმრეს ციხეში. ბევრ კი ისინი ციხეში
დაამწყვეს. . . . . .
- - - - - - - - - - - -

1/ „Da aus der Stadt Prädikanten ausgeschickt sein,
um das Volk umher zu verführen für denselben
Irrtum zu gewinnen und einen Aufstand zu
erregen, vorpus allerlei Unruhen und Neuerun-
gen enstehen könnten." Schlüthen, 703.

2/ ქრისტეანობა, 708 Die Apostel in Warendorf

კერესენბრინის ანიანების ისისწინის მეთიწმენის საბუალებას გვაძლევს ნიგერეის მიერ გამოქვეყნებული ყაკითხვის ოქმი. 1534 წ. ხუთშაბათს 2 ივლისიდან მაუკითხავი ვინმეს ბინაზეინძეცვეული გოტფრიდ წოიალენი /Gottfried Stralen/ იგი ბლიანებზე ვინმეს ბინაში მისულის ბინაში ხალხის აღელვებას, ლაპის კაბინში მიბსრობას და მინისტერის გამოვიყვანდეთ. /"das Volk aufröhrerisch zu machen und ihren Bund zu bringen, damit dann Münster entzetzt würde"/ მას ქონდა აქვს გამოცხადებული, რომ მათ მოვანი მტერია ეპისკოპოსი, საეკლესიოები და ამბავრობა, რომელიც განადგურება საჭიროა. „Sie wären auch der Meinung gewesen, wenn sie das Volk so für den Bund gewonnen hätten, den Bischof mit dem ganzen Adel und aller Geistlichkeit zu vertligen und zu verworfen, wenn sie den glauben nicht annehmen wollten" 2. მაგალითი ალბა ეპეია ბოლოდ, ოლეფელები და ოსნაბრიკელი ბანელ. მოიყვანეს. მათ თან ახლავთ ქალაქელობა და ახალგაზრდობის გამოცდილება ყოფა მოიცხინა ყაბოლოდ, ისინი სიკვდილი ელოდებოდ[3]. ეპისკოპოსი ხელქვეითნი ფრთხილად იყვნენ და ამყოფებენ მათ საქმიანობას. ენდა ალინიშნა, რომ მიუხედავად ყველისა ისინი პოლობენ მიმხრეებსა და ხელმძღვანელი მონაოლის მაგალითი. ისინი ქადაგებენ ქუჩებზე და ბაზრებზე. მათ ესმენენ ხელოსნები, ახალგაზრდები.[4] ფეიერები ბევრ იყვნენ, რომ ოსნაბრიკელი ყოფილიყვნენ მოიქცეულები გაოცებულიყვნენ, რომ საბოლოდ სიკვდილის ყალბი ან ყაბულებიდა მათ. საბოლ ~~[illegible]~~ ბეჭდოვანებელი[32] ინ ახალი ახალგაზრდა ბინაში მოლიბინი და მეკრეფესელის ფიქრობდა.[5] ამგვარად მოიქცა საქმიანობა

- - - - - - - - - -

1/ ნიგერი, 57 Aus dem Verhörsprotokoll

2/ იგივ.

3/ კერესენბრინი 709 Die Apostel in Soest
721, Die Roesfelder Apostel
722, Die Apostel in Osnabrück.

4/ „Eine grosse Schar von jungen Burschen, Handwerkern und anderen Leuten, die sich über das ungewohnte Geschrei wunderten, verfolgte sei bis zum Markte und hörte Predigt zu."
Stralen, 722. Die Apostelin Osnabrück

5/ იგივ.

მიზნად ისახავდა ეპისკოპოსის წინააღმდეგ ალიანსების გაფართოვებას და ეფრენბიოდა ქალაქის პლებეურ ფენებს, ხელოსნებსა და ანაბაპტისტებს მიუნსტერელ ანაბაპტისტების დახმარების იმედ აღგილი აქონდა 1535 წლის იანვარში. თითქმის ძალადაცული და ფოსტალანური გადანაწყვეტილი რამოდენიმე ათასი კაცი /ითვლის 7-10 ათასამდე, რაც იმ დროისათვის გადაჭარბებულად ითვლება/ იქოფლეა გრიბენგენის ჯვეთრზე, რათა გზა გაეკაფინ ძალით მიუნსტერისაკენ. მიუნსტერის თეოლ ათი ბილის თანძილზე ეწყო ბანაკი ქალაქიდან. ორივ თან წეხვედროდა ქეიცხგზა ქარი ყინგელ ლენინა გაგზავნა ცალ ბინაადმდეგ ჯარი და ბანი გაფანტა.

რაღაც გარეგან დახმარება ან და გარეშოდენილა ჩაღლის გარეკვა ან მიხერხდა ყველასათვის ანკარა წეიქმნა, რომ გარეშოდენი ქალაქის მიუნსტერის ხელერი გადაწყვეტილი იყო. მიუნსტერის გარეშოვა 1534 წ. თებერვალიდან 1535 წლის 25 ივნისამდე გაგრძელდა დაახლოვებით ბელიბანახეთარი /ხუთეტეტი თვე/. პირველ ხანებში ეპისკოპოსის ლაბანარი ესტი იყო ძალიან გარეშოვა რომ განესრულიელეთა. მხილად წეიყვანა ოდესაც ცას დახმარება ალმოჩენილეს მებრძოლნა ცალკეულნა, წესაძლებელი წეიქმნა ქალაქის ირგვლივ ალიანსების ჩაფენების გაფიყება და გარეშოდენილი ჯარის გაძლიერება.

კერსენბროხის და გოესბეკის ბრძანებით ბეჭედი დადი წეფლა ქალაქზე თებერვალ 1534 21 აგვისტოს. ქალაქის ბინადარნა ბრძოლა ეპისკოპოსის ბრძოლველნა დანებებოდა და აღბოლოდ ალეოქვეს. ბიბანე ლიდენელმა ერთი ეპატეხა [illegible] ლეთის ბრძანეა [illegible] ყველაფერს გადაეტანა [illegible] და ეკანონელ ადამიანებისაგან [illegible] ბრძოლა. თითქმის წ�d ეა გადანაოლილებლა ბრძოლეს. ათი ბინადან ქალაქის გარეშოვა გაძლიერდა. ბევრ ქალაქი ბრძოლი ყოფილ. ბავშვები და ქალები ჯერ ბახეწეიდენ „Nun ist der Hunger so groß in die Stadt kommen, das Weiber und Kinder begannen zu schreien um Brot. Die Diakonen hatten dem Volk nicht mehr zu geben, denn (als das) ein jeder kriegte noch bisweilen ein Stück Brot." 2.

1/ ბოგენჰარტ, Die Wiedertäufer zu Munster 1534-35. (Klemens Löffler) Entsatzversuche, ص. 207.

2/ ფრეიტაგი, 140. Hungersnot?

მეფემ აკრძალა ლუდის მოხარშვა და მიუბრძანა ხალხს რომ ფქვილი ან ხორბალი ფიაქინთაოვის ჩაებარებინა. მეფისფქვილეები გადამალულ ხორბალს ფქვავდნენ, მაგრამ მეფემ აუკრძალა მათ. მმართველობა ცდილობდა მარაგის განაწილებასაც, მაგალითად, ფიაქინები თითეულ [illegible] ცხენზენ, თუ რამდენი [illegible] იყო თითეულში, რათა არავის არ მიეღო ორი /" das ein jeder nicht sollte zweimal Fleisch haben "/.[1]

მეფემ დანიშნა ხორბლისა და ბოლოლის უფროსები, რომელნიც, ვისაც საჭელი არ აქვნდა, აძლევდნენ ფიცარიდენ ცხრილს, ბეთს და დამარილებულ[2]. მეფეს კიდევ გამოუცხადებია ერადგებანი, თუ ვისმეს რაიმე აქვს, თავის ძმას უნდა გაუნაწილოს[3] მიუხედავად მძიმე მდგომარეობისა გადანათლული მცენიერენ იყვნენ თავიანთ თვალსაზრისზე და სრულიად არ ფიქრობდნენ რაიმე დამზადებაზე ან და მცრის წინაშე ქედის მოხრაზე. ალბად გარემოება კიდევ გაგრძელდებოდა, რომ ლალეს ერალის ბევი მცრის სასარგებლოდ არ გადაეწყვიტა.

- - - - - - - - - - -

1/ გვერდი 174.

2/ გვერდი 175. „So sind dieselben Leute gekommen, die nichts mehr zu essen hatten, und haben ein wenig Fettes geholt. Öl oder Fran oder ein Stück Gesalzenes und haben davon gelebet so lange als sie konnten. So haben sie auch einen jeden Menschen gegeben einen Becher Mehls."

3/ გვერდი იქვე. „Und der König ließ in der Prädikate verkündigen, der noch was hätte, das der sollte mit seinem Bruder teilen, wer das nicht täte, derselbe wäre kein rechter Christ."

რადგან მიუნსტერის მთავრის /ეპისკოპოსის/ მატერიალური საშუალებანი არ იყო საკმარისი ქალაქის მტკიცე გარემოცვისათვის და მით უმეტეს მას არ ძალუძდა მისი იერიშით აღება, ამიტომ მას ეხმარებოდნენ მეზობელი მთავრები. ამ მიზნით კიდევ ხელმოეწერა მოლაპარაკება მეზობელ ქალაქებსა და იმპერიას შორის. "1534 წ. დეკემბერში კიბლენცში ოლეების კრებაზე და 1535 წ. აპრილში საინვერი სეიმმა ვორმსში მთავრესრიგეს გარემოცვისათვის საჭირო თანხების გაღების საკითხი და მიუნსტერის გარემომცველ ლაბერის მთავარი სარდლობა გადასცეს გრაფ ფონ ფალენბერგს ფონ დაუნს და ფალკენშტაინს".[1] ამის შემდეგ ქალაქის გარემოცვა გაძლიერდა. აგრეთვე ადგილი ჰქონდა მცდელობიან დასასრულის მოლოდინსაც. გადანაწყვეტი მოელოდნენ მათ[illegible] ინგლისის, საფრანგეთისა და ფლანდრიის მეფეების ან თვით აქსენელ ლანდგრაფის ფილიპეს მხარეობას, მაგრამ ეს მოლოდინი უშედეგოდ იყო. აგრეთვე უფრო ადრე განზრახული იყო თვით ეპისკოპოსის ხელყოფა. ჰილე ფაიკენმა [illegible] იკისრა ამ საქმის წესრიგება. მაგრამ ეპისკოპოსი გაფრთხილებული აღმოჩნდა და [illegible] [illegible] [illegible] სიკვდილით დასჯეს. მთავრების მკელობა გადანაწყვეტა მიუნსტერში დამსახურებულ საქმეზე [illegible]. ამიტომ გადანაწყვეტა ქალმა ჰილე ფაიკენმა /Hille Feiken/ ბიბლიური მაგალითის იუდიფის მოქმედების წესახებ ქადაგების მიხედვით წემდეგ განიზრახა კიდევ ეს. მართლაც იგი 16 იანვარს გავიდა ქალაქიდან, მაგრამ იგი დაატყვევეს და, როგორც მისი დაკითხვის ოქმიდან ირკვევა, იგი იყო გადანაწყვეტი, წინამძღოლობით დასავლეთ ფლანდრიიდან. მას სურდა თავისი მოქმედებით ღმერთისათვის ესიამოვნებინა. ამგვარად დასტურდება, რომ იგი თავის საქმის ენთუზიასტი იყო და კიდევ წ�მას მსხვერპლად.[2]

- - - - - - - - - - - -

1/ ფ. ბეცოლდი, დასახელებული ნაშრომი, ტ. II, 1900, გვ. 214-215

2/ კერსენბროხი, 605. Die Judit Hille Feiken

ბრესლეკი, 44

ნიბუჰრი, 40 Vechöre der Hille Feicken

ალსანიშნავია, რომ ლამლამობით ბიგელოთი მოქალაქე ლალგით გადადიოდა ბლოის ბანაკში ანდა ბალეულად უკნებლად გაიპარებოდა გარემიმცველთა ბლოკაუზებსა და სამეგზაურებს, რომელნიც უკანასკნელ დროისათვის ფრიდრი ■ალად მემიერცვენ ქალაქს. გრესბეკის ცნობით ამიტომ ქალაქი დაუცავებია ხუთეულს 7"So sind auf eine Nacht aus der Stadt gefallen auf", 1. ხუთეულ ციცხალი ყარია, ერთი მოქალაქე და ოთხი ლანდსკნეხტი. ესენ ბლოის იყვნენ მოქალაქე-თვით გრესბეკი /Gretbeck/, ლანდსკნეხტები ჰანს ეკ ფონ ლანგენშტრასენი /Hans Eck von der Langenstrassen/ და ■■■ სხვენ ფონ ბლოსენი /Hänschen von der Strassen/ და ორი სხვა. გრესბეკი თავის თავგადასავალს აღწერს, როგორც მოქალაქის თავგადასავალს. იგი ცალკე ბაუყვანია ლანდსკნეხტებს, გრესბეკს და ლანგენშტრასენს უკისრია გარემიმცველ ლაბერისათვის მეგზურობა. 24 იანვარს მიუყვანია კიდევ ხარი ხერის ციხესთან /an das Kreuztor/. მიეხმარა ციხეები და ხიდები თხრილებისა და კედლების გადასალახავად. მოიერიშენი წეიყრენ ქალაქში, სადაც ფ�ელი და სასტიკი ბრძოლა გაიმართა. გადანათლებმა თავ დასვის წესადებლობა მოუსვეს, რადგან გზა გადაეკეტა და ციხესა, რომლითაც ისინი მემოვიდნენ ყოფილა. ლანდსკნეხტებმა მოლაპარაკება დაიწყეს ოთახში ლაბერთან 624 ერის ბიგების ბიბნით თხრილებზე მეტრიან გაგზავნეს და გარემიმცველ თავისიანებთან ჯარი გაგზავნეს. ლანდსკნეხტები და ყველაზეული ცხენოსნები სუსტად გამაგრებულ თხრილებზე ამოვიდნენ, ამავე დროს სხვა ციხეებიდანაც მემოიერა ცეცხი.

J რიდესაც მთელი ქალაქი ეკვე დაკავებული იყო, ■■■

ეს გადანაოტები თავიანთ ბინებში წავიყვნენ, ლანდსკნეხტებმა ყველა-ფერი ისინი. გადარჩა მხოლოდ მეფეოლენი.[1]

ლანდსკნეხტებმა ქალაქი საფუძვლიანად დაათვალიერეს („Die Soldaten durchsuchten nun aufs genaueste alle Häuser und Winkel der Stadt, zogen die Wiedertäufer, die sie vorfanden, hervor und erschlugen sie mit dem Schwerte").[2]

მოკალი გადანათლული, ოღონდ ოცდაათ ხელმძღვანელთაგან, ვინც ეს ბრძოლაში გადარჩა, გაუსამართლებლად დასჯეს. მაგალითად ჰერმან ტილბეკი განგმირეს აგიდის მონასტერთან და ტალახში ესვენა. წამოვიდა ეს გადაათრიეს და სადღაც ორმოში ჩაგდეს.[3] ფიტრის ბრალენი, გლეხის ტანსაცმელში გადაცმული იფარებდა თავთან გაცლას, მაგრამ იგი იცნეს და ალყებიდან აკეთეს.[4] "ასეთი სისხლიანი სანახაობა ოცი დღეს გრძელდებოდა" ("Solche blutigen Schauspiel wurden fast acht Tage lang").[5]

განსაკუთრებით ცნობილი გადანათლული, ოღონდ იყვნენ მეფე /იოანე ლეიდენელი/, ბერნჰარდ კნიპერდოლინგი, ბერნჰარდ კრეხტინგი და ხოლო-ტიან ჰერკენრინგი ხელოვნურად ცოცხალი ეცლებოდა 24 დღეს ბეღელში ფიულენის ციხეში.[6] გზაზე სიკვდილი დასჯეს

- - - - - - - - - - -

1/ ჰერსენბრუხი, 833 Einnahme der Staat
მოსაფი, 205

2/ ჰერსენბრუხი 849 Metzelein in der Stadt

3/ ჰერსენბრუხი, იქვე „Hermann Tilbeck wurde beim Agidiikloster niedergestochen und lag im Schmutzte, chleisslich wurde er in den nächsten Wassergraben gezogen und mit Sand bedeck, so daß ihm kaum das Begräbnis eines Esels zuteil wurde."

4/ პირველ ღღეებში ეს ადამიანები ბერნჰარდ წვერცელი, მაგნუს ოიკენი და სხვა მოკალი. ფესორიე ბენტრუპი სიკვდილით დასჯეს ალაბამიზეანი სვეტთან. ბერნჰარდ ოიბენბოკი განგმირეს ბაბარზე თავის სასლის თასლიელად. იუველიი კასანტუსი მოკლეს ოცდაუბნი, ბეკი ოცდაუბნიდან გადმოქცევეს და ლანდსკნეხტებმა თავიანთ წულებზე ბანიაგეს. ოთხი გუბაგი, ლაბორეტის კიბეში ფეოდი, თავგანმარ-ულად ითმოდა. ასევე მაგანი განგმირეს. ერთიც კიბეზედან გადმოგდეს. ალელექციელად სიკვდილისთვის ეს ადგილს ჰერსენბრუხი. იგი ასევ

ხოსტიან კერკერინგი. ყანაჩუნელები[57] ფლენინი საპერიბილები მოთავ-
ლენ. სადაც ყიბერი ბათი ყაკიბილ.[1]

ამ იელიან ეპისკოპოსი ყაბულა ქალაქნი: ქალაქნი გრძელდებო-
და გაყანილილია ყაცხა სიკვიდილი. 7 იელიან სიკვიდილი ფასაჯეს
ეფრიან ბეყოფალი ყიკია, კნიპერლინგის ბეუილე და მიცი ყენინა
ელი, ქალაქინი ილეი და ბიცი ქალი /"die an der Wiedertäufer
hartnäckig festhielten, enthauptet"/[2] გაყანილილნი ბლიბილ ილგნენ ალეს
ბრეუნაილ და ალიაბ ქალაქია თიცალეს ლანფაკნეიტეიბა თალი ქა-
ლაქი ყაბიბილეს და გაძარცეს /"Ausserdem wurde die ganze
Stadt geplündert und alle beweglichen Güter zur Beute gemacht."/[4].
ბინი ნაყალი ლიუნენ ფალი ა ინაბილენენ. ოიდალი ბალილი,
ბილალქენი ყაბუნენენ საკალაბ ქალაქნ, ეაბალ ქონენა ბაი ყაუ-
ბრენენ. საკალაბი ნილენენ და საერთოდ ბაძალი ეონენა ა
ბაი ენა ყენიდა, "ბილენ ახალი ილიჯ". გაყანილილია ეაბალ
ქონენა ანაბალია ქალი ილი, ოალა ყალაბა ეინა ბალენ
და საერთო ბრძალენ გაბალი ხაბალი.

- - - - - - - - - - -

ბისლიან ქალაბ ყანაჩალელ ბიბინაალბალია ბალალენ და
ბაბალალ ყალენ ალი. კერენინი 849. Metzelein in der Stadt

5/ კერენინი, 860. Die gefangenen Führer
1/ [illegible] 413. Bischof und König
2/ კერენინი 855. Hinrichtungen
3/ [illegible]

4/ კერენინი 856.

მეფე ო

V. მიუნსტერელ ანაბაპტისტების სოციალ-პოლიტიკური შეხედულებანი.

ეს საუკუნეების განმავლობაში ერთ-ერთი ეკლესია. იგი ალბიანელებმა თავდასხმელი ვერ ვერ ვერ. ის ლენინს ეწინააღმდეგებოდა ბოლამდე. ბანაღლება ლეიბ-მეფეს ხასიათს ატარებდა. მისი ბოლოდროინდელი ფიალი ასკეტიზმი იყო. ეს ფენომენი ეშინოდა განსაკუთრებით ეკლესიის გარშემო ბრბოს შეპყრობას. ციხეში მოსამზადებლად დარეკილი კომისიისა და ოთხმოცი ადამიანის ნაცვლად X საუკუნიდან ეკლესიის გადასახადი ეფექტურია. შემდეგ უკვე შემოიღეს და თითქმის გაბატონდა ეკლესიის გადასახადი, რომელიც თითქმის ციხეს გამოსყიდვის საბუღალტრის ნარმოადგენდა. ეპატრონა გრიგოლ VII /1073-1088/ და ურბან II /XI ს./ შემოიღეს ინდულგენცია. პირველმა თავის მოსარეფორმაციის აქტის IV პუნქტიდან ბრძოლის ფრაზა, შეორე ჯვაროსნული ლაშქრობები მოიგონეთ! ინდულგენციის ფენომენის გასაბარიზებლად გამოიყენეს თავი აკვიტანელის თეორიული გამართლება და დასაბუთება. "ბოძღვრება მოგებული ღვაწლისა ღვაწლთა განძეულობის შესახებ" /"thesaurus meritorum superabundatium "/ მიუხედავად საეკლესიო კრებების პუნქტებისა, პაპები განაგრძობდნენ ინდულგენციის ფენომენის. ეკლესიაში ასევე ამბობდნენ "არ შეიძლება ეფექტური, უკიდურესი [illegible] ეს ბიბლიურ [illegible] ეს ბიბლიურ [illegible] პაპებმა ფიდელ, რომელიც სარეფორმაციო საქმეები, და ინდულგენციების ხარჯებით [illegible] ფიდელ ეფექტურ ბრალია ბინადან".[2]

- - - - - - - - - -

1/ ამრიგად პაპი ბონიფაციუს VIII 1300 წლის იუბილეზე ეკლესიის ეკლესიის ეფექტური და გამოიყენება ყველა ინდულგენციები ეფექტური ფიდელ ფიდელის ეფექტურობის შესახებ. ყოველი, История Западной Европы в новое время ტომი I, 1892, გვ. 472-473.

2/ ეფექტური / 1. 1882, გვ.14.

მაგალითად 1517 წ. კერძოდ, ჩვენამდე მოსულია განსაკუთრებული განსაკუთრებული ნიხრი /"taxae cancellariae ecclesiae romanae"/ ფიქსირებული ფიდების გამოსაყენებლად. 1500, 1501, 1504, 1509 და 1517 წლებში ზედიზედ გამოიცა ხუთი განსაკუთრებული ინდულგენცია განსაკუთრებით გამოსაყენებლად ეფუძნა თავი ფიზიკურად ბერს ოთხან ცოცხლს, რომელთაგან ერთად ფუფერების საყურეს სახელის მარმინადგენელიც მოგზაურობდა. იგი ირგებს ვაჭრობას ლიტვიდან, ბუმდეგ გადადის იუტერბოგში ეიტენბერგის მახლობლად ლუთერთა გაილანძრა Uეცელის წინააღმდეგ 1517 წლის 31 ოქტომბერს.

- - - - - - - -

1/ ასეთი საკანონმდებლო ნიხრები იბეჭდებოდა 1479 წლიდან. ბრიგერი, რეფორმაცია ჟენევა-ქარგენის მსოფლიო ისტორია VI, ტ. 16. II. ქარელინი, დასახელებული ნაშრომი, გვ. 474.

ჟეუსერი, დასახელ. ნაშრომი, გვ. 15.

2/ აგრეთვე ამ ნაშრომ ცნობილია ინდულგენციათ ვაჭრობის ეპისკოპოსი ბერნჰარდი სიონ მიღებული. ბან 18 წლის განმავლობაში ბანი ეპისკოპოსის 800 ათასი ფლორინი მოგებულია ამ ბანდელებით.

ციბარბანი, დასახელებული ნაშრომ, ტ. I, გვ. 113.

3/ ალბრეხტი, რომელიც ჯერ მაგდებურგის არქიეპისკოპოსად და ალბერტინელების ეპისკოპოსად იყო, 1514 წლის გაბედულად აიჩიეს მაინცის კურფიესტად. ბრალი ხანგრძლივი თანამდებობათა ერთი პირის ხელში მოთავსება "კუმულაციად" ითვლებოდა და მოითხოვდა ფიდ თანხების გადახდას. ამიტომ ბან რომიდან ფიდების ეპიფანეს ულება მოიტანა და ფუფერის ვალის დასაფარავად ინდულგენციის გაყიდვა ბიკეი ხელი. ერთ-ერთი ქარგინალი ფიდების ეპიფანეს ძმისწულს ხელისუფლებდა. ამით ფაქტი მაინცის არქიეპისკოპოსის "კუმულაციის" შესახებ ცნობილი იყო ლუთერისათვის, ჩვენამდის კი იგი ცნობილ ნაშრომ 900-იან წლებში.

ბრიგერი, რეფორმაცია ჟენევა-ქარგენი მსოფლიო ისტორია VI, ტომი III, ნაწ. II, ბრიგჰაუზ-ეფრონი 1912, გვ. 517.

ლაბრუსტი აღნიშნავს, რომ ლუთერი აღფოთებული იყო, ამ საფრთხით, რომ კურიის საფინანსო საქმიანობაში ერის ეჭვი ეყოფა ადგილი. იგი აგრეთვე აღნიშნავს, რომ კურფიესტი ალბრეხტ მაინცელის ერთ ერთ კანონიერი იყო ტაბერი, ლაიპციგელი ბერი-მქადაგებელი, ადამიანი ზნეობრივად გარყვნილი, მაგრამ ხალხიანი და მეტრფეველი. ა. ლაბრუსტი, დასახელებული ნაშრომ, ტ. III, ნაწ. V, 1896, გვ. 172.

4/ ფაქტებიც ფაქტს ხალხურების ფარგლებში კრძალავენ ინდულგენციათ ვაჭრობას, ოდენ ამ ხარვეზებისა ან აკინძეთ. ხალხიანის ეპისკოპოსობაც ფრიდრიხ ბრძენმა აკრძალა ფაქტს ხალხური ინდულგენციათ ვაჭრობა.

ინდულგენციით მაჟორობა/ კათოლიკური ეკლესიის და რომის კურიის 860 ობრივი დაეკვეთებულ, მაცხოვრიანი ეპიზოდი ინტერესებისათვის ბრძოლა დამორჩილებაში და ~~რეფორმაცია~~ ~~ეროვნული~~ და ძველის საკითხისადმი ფორმალური დამოკიდებულების გამოცხადებელია. რომის კურიის ასეთი საქმიანობის მახასიათებელ გალანძრევაში ლუთერს ~~ეკუთვნა~~ ბრალმდებელი 1519 წლის 27ივნისს ლაიპციგის დისპუტზე ლუთერმა ~~ადასტურა~~ ~~ეროვნული~~ ~~ეროვნული~~ ~~ეროვნული

მას არ უფიქრია ეკლესიის მიმართ წაგნებული ბრალდებანი ყოფილიყო. თვით ლუთერი ყველა თავის წინამორბედთაგან მახლობლად თვლიდა იოანე ვესელს გრიგიგენიდან /1420-1489/. მას უცხოვრია კელნში, პარიზსა და იტალიაში. იგი იცნობდა ჰუმანიზმს, დახელოვნებული იყო სქოლასტიკაში. ძველი ეკლესიის ტრადიციით და ბიბლიით მან წარმოადგინა თავისებური ღვთის მეცნიერება. მისი მიძღვრება სასუფევლის მოვლენისა სიყვარულზე დაფუძნებული, რწმენით და საეკლესიო ევხარისტიის წესახებ უახლოვდება ლუთერსა და ცვინგლის მიძღვრებას.[1]

ქართველი ღვთისმეცნიერები აღიარებდნენ, რომ "ბიბლიის წიგნაკისი ორგვარად წარმოდგენა წარმოადგენთ. პირველივ (ასოს მიხედვით) (ანგელოზურად) ალეგორიულად, ტროპოლოგიურად და ანაგოგიურად, უკანასკნელი სამი გაგება მისტიური ხასიათის იყო. პირველივ[2] გვიამბობს ფაქტების წესიერ ალეგორიული გვასწავლის, რა უნდა ვირწმუნოთ, ტროპოლოგიური რა ვაკეთოთ, ანაგოგიური რისკენ იმედი უნდა გვქონდეს."[3].

ამის წინააღმდეგ გაიღაბერა ლუთერმა, რადგან ბიბლიის მრავალგვარი აზრის დაწვა სურდა მისი მართებული გაგების წესაძღვრებლობას ლუთერი სწერდა "სულიწმინდა-უბრალო მწერალი და ირაციონალია, ზოგიერთი კი არსებობს ბევრსა და ბიბლიაზე; მის სიტყვას არ შეუძლია რაიმე სხვა აზრი აქონდეს, გარდა თვით მარტივისა, რომელსაც ჩვენ უწოდებთ ბუნებრივ ან ... ".[5]

ლუთერი ფრიად აფასებდა ბიბლიას, იგი მან ბერძნულენით წაიკითხა. წმიდა გრიგოლ ნაზიანზელის ყოფნისას კიდევ თარგმნა გერმანულ ენაზე. ი.ჟერი აღნიშნავს, რომ გერმანულ ბიბლიას დიდი მნიშვნელობა აქონდა გერმანული ცივილიზაციისათვის.[4]

- - - - - - - - -

1/ ფრ. ბეცოლდი, დასახელებული წიგნი, ტ. I, გვ. 125, 126.
ჩ.ბერდი, Реформация XVI века 1897 წ. გვ.30

2/ ჩ. ბერდი, იქვე, გვ. 113.

3/ Luthers Werke, ed. Walch. XVIII. 1602
პასუხი ეფუძნა /ციტატა მოტანილია ჩ. ბერდის დასახელებული წიგნიდან, გვ.114.

4/ ი. ჟერი, История цивилизации в Германии, 1869. გვ. 292

ლუთერი მაღლა აყენებს ბიბლიის ავტორიტეტს და უპირისპირებს მას ეკლესიის ავტორიტეტს. იგი ამბობდა, რომ თითეულ მორწმუნეს უფლება აქვს საღვთო წერილის თავისებური გაგებისა. იგი ამბობდა: "ბიბლია ყველას ეკუთვნის და, რამდენად საჭირო სასუფეველის მოვლენისათვის, იგი საკმაოდ ნათელია, მაგრამ იგი საკმარებელია მათთვის, ვინც ეძებს და ცდილობს ძლიერ ბევრი [illegible]�дნას".[1]

იგი გინების წესახებ ამბობს იცვლის. გინებას ეწოდებოდა მეძავი /"die Hure des Teufels"/[2] ალიარებს. ბიბლიის თავისებურ გაგებაში უფრო თამამი ამბები გადანათლებულებმა /ანაბაპტისტებმა/ გაბედეთ. ბერდი გადანათლებულებს რეფორმაციის ინდივიდუალისტებად თვლის და ალიარებს, რომ "მათ გამოსთქვეს პრეტენზია საეკლესიო ავტორიტეტის წინააღმდეგ და ეს პრეტენზია უკიდურესობამდე მიიყვანეს". ბერდს გადანათლულთა მსოფლმხედველობისათვის დამახასიათებლად მხოლოდ მათი სარწმუნოებრივი მეხედველობა მიაჩნია. ნაწილად კი მათი სარწმუნოებრივი მეხედველობა მათი მსოფლმხედველობისა, განსაზღვრულ სოციალ-პოლიტიკურ იდეათა და მისწრაფებათა გამომხატველი იყო. თვით ჩ. ბერდი ალნიშნავს, "ეს ათასობით იუნება რეფორმაციის ხელმძღვანელთ მიმართ ან ალენიშნოთ გადანათლულთა ერთ რეალურ პოლიტიკასთან." მაგრამ იგი რომ ეფრი მეტად მათში მხოლოდ სარწმუნოებრივ მხარეს ალიარებს ჩანს მისი განმარტებიდან, რომ "სიტყვა გადანათლული ალნიშნავს რელიგიური რწმენის ხელახლა ფაზით".[3]

- - - - - - - - - - - - -

1/ Köstlin, Luthers Theologie II, 61.
/იტალიკა მოყვანილია ჩ. ბერდის "
გვ. 118, მისეული/.
2/ n. John, История цивилизации в Германии 1869 гг. 293.
3/ ჩ. ბერდი, ფასაულებული ნაშრომი, გვ. 183.

რადიკალურ ანაბაპტისტურ რევოლუციის ბელადად მიუნცერის სიცოცხლეში და ნაწერებში მკვეთრად გამოხატულია სოციალური ბრძოლის მიმენტები. მიუნცერი ამბობდა: "ბატონები თვით არიან დამნაშავენი, რომ მდაბიანი მათი მტრებია. მათ არ სურთ ამბოხების მიზეზის მოსპობა"[1]. ერთერთ თავის წიგნში იგი აღნიშნავს "თავადი საფეხურიდ წარმოუდგენელია ეს საბოლოო დარღვევა და ისეთი საქმე, დაღრეკილება, რომ ულმერთნი ჩამოვარდებიან თავის ადგილიდან, და დამტირებულნი ამაოდ ადგებიან"[2].

ჩვენთვის საინტერესოა თვით მიუნცერის გადანაოლილია სოციალურ პოლიტიკურ წესეწყობილებათა გარკვევა. გადანაოლილები პაპის ხელისუფლებას, მის საეკლესიო მეთაურობას უარყოფენ. რიგანის "რესტიტუცია" /„Restitution"/, რომელიც გადანაოლილია მსოფლიოხელმწიფის დასაბუთებას წარმოადგენს და დაწერილია საგანგებო მიზნით, გვაჩვენებს ამ მხრივ ძვირფას მასალას. მოლოდ "რესტიტუციაზე" დაფუძნება არ იყო ბიბლიურ იმ წეროსვეებზე, რომ მასში გამოთქმული იდეები არ გვხვდებოდეს მიუნცერის გადანაოლილია საეკლესიოების გამოსაცვლელ სავალალებლებზე. ოდენ აგიტაციის მიზნით შედგენილ "რესტიტუციაში" მკვეთრად გამოხატავს მიუნცერი ანაბაპტისტთა სოციალ-პოლიტიკურ დამოკიდებულებებიც წესეწყობილებას, ამიტომ ჩვენ მას განვიხილავთ. საკმაოდ მიგვაჩნია აღნიშნოთ, რომ მსგავს იდეებს აგრეთვე ვხვდებით ქალაქის მმართველ თიბერიუს მამასახლისის /რომელთან გადანაოლილნი ისხენია ხალხის 12 უფლებებ[3] ურიდებდნენ/, რომელთან თავის ნაწერებში გვაჩვენებს კერსენბროხი.[4] იგი თავისებურ პოლიტიკურ ნაშრომს „Bekenntnis des Glaubens und Lebens der Gemeinde Christ zu Münster."

დასახელებული ნაშრომი დაუბეჭდია ანაბაპტისტებს მიუნცერში გარემოცვის დაწყებისა და მოსალოდნელობის წინადღეს. იგი მიმართულია მიწიანადმდგომთა, ოთაკეთილ მოსურვეთა და ულმერთთა მიმართ ეს საბუთი დაცული იყო მარბურგის არქივში და პირველად ეროვნულად გამოქვეყნდა.[5]

- - - - - - - - - - -

1/ ემილ რეზენფელი, Томас Мюнцер გვ. 30.

2/ იქვე.

3/ ვ. ენგელსი აღნიშნავს "ინსტიტუტი, რომელიც ერსებითად სამხედრო დიქტატურის ორგანოს წარმოადგენდა, მიიღო სახელმწიფოებრივის ტრადიციის მიხედვით, რაც ბატონობდა სექტანტ-რევოლუციონერთა გონებაზე. დასახელებული წიგნი გვ. 126.

4/ კერსენბროხი

5/ ა.ლოფერი, დასახ.წრ.გვ.100

"რესტიტუციაში" გამოთქმული აზრი, რომ არც ერთ ერს იმგვარად არ წარუდგენია ღმერთი, როგორც ე.წ. ქრისტიანებს. ამის მაგალითად მოიხმობდა ავტორი, რადგან მათში გამოიხატა ქრისტიანობის გადაგვიმალი. „Keine Nation unter der Sonne, weder Türken, nach Juden, noch Sarazenen, hat so greulich und unverschämt Gott verachtet wie die sogenannten und vermeinten Christen". „Laß dir hier von Papst mit seinem Scharen ein Exempel sein; denn in diesem ist der rechte Abfall geschehen und wird bei demselben der rechte Gleul der Verwüstung gefunden."[1]

1.

ავტორ ალიარებულია ქრისტიანობის და უნივერსიტეტის არა ნაადვილ /მიჩვეულობით/ მეთაურად[2]. ქრისტესა და მისი მოციქულების მიერ დაწესებული, წმენდაგანმეორებული ქრისტიანობა [illegible] ხელოვნურ ცვლილებისა და ბრძენის მიერ. აგრეთვე თეოლოგებმა და მოაზრეებმა დიდი ზიანი მიაყენეს ქრისტიანობასაც. მაბინდელი სამოციქულოების გაბატონებული კლასი/ მასალიერი და ხელი მეორეხარისხოვანი ალიარებული ირიან ქრისტიანობის ბატონებად "die Fürsten der Erde".[3]

ქრისტიანობის ხელი გაგებისა და აღდგენისათვის ეკლესიერ ღმერთს დაუწყია ბესტავრაცია ლუთერის მოძღვრების აღმიცენებით.

Rothmans „Restitution

1/ ჯილენს ლიდერი, დასახელებული ნაშრომი, გვ. 171

2/ ლეონი ავტორად "ეფესელის დაწესებულებას ეწოდება და ბევრად იცავენ ამოდენილი ეკლესიის ბირიცმიერებათა ბანადგენ.

ი. ფეხი История цивилизации в Германии 286. 73

3/ [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] 2, გვ. 171-172.

მაგრამ ღვთის მოვალეობას იმგვარად ადასრულებენ გადანათლულები რომლებიც მიუნსტერი, კიდევ აღნიშნავენ, რომ ღვთური ამპარტავნობაში და ცალსახა იმედოვნებაში /" in seinem eigenen Stolz und Dreck liegen bleiben "/[1], მაგრამ მას მაინც ნამდვილი სახარების მემკვიდრეობა უდგია. მემდეგ რიგებანი მოუთითებს, რომ მხოლოდ მელხიორ ჰოფმანსა /Melchior Hofmann/, იოჰანე მატიასს /Johann Matthys/ და იოჰანე ლაიდენელს /Johann von Leiden/ დრის გამოვლინდა სიმართლე და ერთგულ მეუფეობა დამყარდა მიუნსტერში.[2]

ამგვარად დადასტურებულად უნდა ჩაითვალოს, რომ მიუნსტერელ ანაბაპტისტებს თავის მოლოდინად, ხელმძღვანელებად აღიარებული ყავდათ მელხიორ ჰოფმანი, იოჰანე მატიასი და იოჰანე ლაიდენელი.

გადანათლულნი თავის იდეალად სთვლიან სიმართლეს. /die Wahrheit/, სიცოცხლეში სამართლიანობის დამყარებას.

ამ გარემოებას ადასტურებს იოჰანე ლაიდენელის ჩვენება რომელშიაც იგი იხსენებს, რომ მელხიორ ჰოფმანი და იოჰანე მატიასი იყვნენ ხელმძღვანელნი, თუმცა მათ შორის ჰქონდა ადგილი აზრთა სხვაობას.[3]

- - - - - - - - - - -

1/ იქვე, გვ. 172

2/ „Aber erst in Melchior /Hofmann/, Johann Matthys und hier in unserem Bruder Johann von Leiden ist die Wahrheit herrlich eingeführt worden."

3/ ანაბაპტისტები 398, Bekenntnis Johann von Leiden

ოლგინი აღიარებს, რომ „ეს მატიასმა გაავრცელა მელხიორის მიმდევრობა ~~რომლის~~ ბრძანებით ~~ბრძანებენ~~ ~~ბრძანებენ~~ ~~ბრძანებენ~~

ბერნ ანიპერდოლინგმა თავის 25 იანვრის ჩვენებაში აღნიშნა, რომ იოანე მატისი და იოანე ლეიდენელი აღელვებდნენ ხალხს და ეუბნებოდნენ გაერთიანებისაკენ მოუწოდებდნენ.[1] წესადგილის მეზდეგ"რესტიტუციაში" აღნიშნულია 14 მუხლი. უსათუოდ მისი შემდგენელისათვის ცნობილი იყო-ოდენ მეექვსეტენის მუხლები, ისე გვაქვთ ამის 12 მუხლი და ეპირონის ვრცელია. ეპირელი ჩვენთვის უცნობია, ბეირესა და მესამეთან შედარება კი შესაძლებელია. შედარება საგულისხმოა იმ მხრივ, რომ თვით იდეა საკუთარ თითხენათა ფიზიკურებისა, თუმცა აქედან ჯერ არ მიმდინარეობს, ანაბეგ ლეიდენის თვალსაზრისი და მისი მიმართვებიდ-ბულება.[2] საგრძნობ ყურადღებ ვაკრიგრძალი მოთხოვნათა ბარდგენის იდეა აღბათ ბევრად ფასაბელებელ მუხლების მიბაძვაში უნდა ვეძიოთ თვით ბარ-ლენიბა მუხლებისა თითქმის ერთგვარია 72., ეპირონის ვრცელია თუმ-ცა მუხლებისაგან არ შედგება, მაგრამ თვით ვრცელებაში ჩამოთვლილია 12 მოთხოვნა და მოცემულია, გარსაკუთრებით 12 მუხლში, მათი სარწმუ-ნოებრივი ფასეულობა.[3]

"რესტიტუციაში" უმთავრესად ფასეულობებულია მიუნსტერელ გადგანთ-ლელთა რელიგიური წესეფულებანი. მაგრამ, რადგან იდეალად მიჩნეული ყოფილება ეიდეც რეალურად ხორციელდებოდა მიუნსტერში, ამიტომ იგი მიუნსტერის ხალხურ-პოლიტიკური ეთიკურების იდეოლოგიის გამოხატულებას წარმოადგენს რელიგიურ სამოსელში. "რესტიტუციას" გავეცნეთ მუხლობ-ლივად.

- - - - - - - - - - -

1/ ანაბელიუსი 376.. Bekenntnis Knipperdollings. „Sagt auch, das Johann Mattys und Johann von Leiden die ersten gewesen sein, die das Volk dazu gereizt und das zu Werk gebracht haben, das alle Dinge gemein sein sollten."

2/ თუმცა აღსანიშნავია, ნეოპლატონელი გავლენელებული იყო ყველა ნეოფრენების ეროვნული, ოთელთან ნეოფრენიზმის ეროვნულნენ. ეაგალი-ოდ, ე.ბ. ინვერსიონ სიგიზმუნდის ნეოფრენიზმის, ნეოლეგალიზმ ნაწარ-მოებ, ოთელის 1438 წელს გამოიცა /ფ. ბეგილი, ფასადელებული ნოვა ტ. I, გვ. 47/. ბეგილი მას "ნეოლეგალიზმ" ნაწარმოებად იმიტომ თვლის, რომ მასში მსჯელობელია მეფეთა მიმართ ძალადობა. ამის წინასწარ ბრეგერიც გამოთქვამს **ეჭვს** ამის.

3/ ოფიციალური "ნესტიტუციის"
აღ. ლიფერი, ფასადელ. ნოვა, გვ. 171.177.

პირველ მუხლში აღიარებულია, რომ ღმერთია მიუნსტერი აღადგინა სიტყვთა წერილი. მიუნსტერი აღიარებულია ღვთის მყარველობის ერთ, რაღგან მიუნსტერელებმა გაიგეს მისი ნება.

მეორე მუხლში აღიარებულია, ~~რომ~~ ძველი და ახალი აღთქმა. მოლიანად, რიგორც ღმერთი ერთია სიტყვთა წერილიც ერთია /"Altes und neues Testament sind eins gleichwie ein Gott ist, so ist auch die Schrift eins, und es ist ihre endlich Meinung, daß wir Gott kommen und seinem Sohn und daß wir vollkommen sind zu allen guten Werken." 1/.

ისინი იგნობენ ღმერთსა და მის წიგნს და ყოველ სიკეთეებში სრულ ~~[illegible]~~ მიიღწევიან.

ახალი და ძველი აღთქმის თანაბარი გამოყენება მით აიხსნება, რომ ძველ აღთქმაში მიუთითებენ თავის მიღწევებთან დასაბუთებას, მაგალითად, თვნდაც ახალი სიონის სახით, მოციქულიანობის გამართლებას, მცოდნე ხელისუფლების იდეას, რომელიც ხელმძღვანელია ერჩევისა და ეკლესიისა მიერ.

მეექვსე მუხლში: ირკვევა ერთგვარ ბუნების საკითხი. ამ საკითხში მათი აზრით ბევრი გაურკვევლობაა: რიგორ მივიდა ერისკაცი და რიგორ ხელეწა იგი ადამიანად? ამ საკითხში მათ თავისებური ხედვა აქვთ: "რწმენის საფუძველია, რომ "ქრისტე ერთადერთი მარადიული ცოცხალი სიტყვა არის". "Das Grund des Glaubens, das Christus das einzige und ewige lebendige Wort Gottes sei, ja der Sohn des lebendiges Gottes." 2/.

ერისკაცი, მათი აზრით, მარიამისაგან, მისი სიცოცხლისაგან კი არ მარმინეა, არამედ, რიგორც იესუ ამბობს, "სიტყვა ხელეწა ხორცად და ადამიანად, რომ მარიამს მიეცა ხელიფმინდისაგან ღვთის სიტყვა".

- - - - - - - - -

1/ ციტანი "ინსტიტუტი". კ.ლოდერი, დასახელ.ნაშრომი გვ.172, 11

2/ იქვე, გვ. 172-111.

"ბარბაროსობის აღსარებაში" ჩაფიქრებული ეკლესია ფიცხელ ლოცვას ადგენს, bzd და ამ ხმაში ის ეკლესია წარმოგვიდგება ჩვენს წინაშე.

„Wir glauben und bekennen das Christus Jesus, gekreuziget unter Pontio Pilatio, sei der wahrhaftige, lebendige Sohn Gottes, der wie er dem Vater gleich war in der Herrlichkeit, sich selbst hat verkleinert und erniedrigt und hat die Gestalt eines Knechtes angenommen und ist wie ein Mensch erfunden worden, ist dem Vater gehorsam worden bis in den Tod, ja bis in den Tod des Kreuzes."[1]

ბაგრად ნეტარ ადიარებელია ცხადად "რეფორმაციისა" რომ ამ ნეტარია ქვეყნად ამის ხმაში. /"Das könne wir nicht glauben"/ რომ, ხედავთ ვაკისა და (ეკლესიის) ბიბლიური ადიარებენ, ეკლესიას მარადის ხელიდან წარმოიშვა და ამისა ხელმა მარადის ხელი /ხორცი/ ასაღო.[2]

ვაკი ადიარებელია 'ანტიქრისტედ. კათოლიკენი /ვაკისტები/ ნაკლებად ჩუნაკენ ხმაში ხელმეორე, ლუთერელები კი ამბობენ ხმაში ადამიანებენ, ხალხების წესაბრალად კი ამბობენ ფასადად ადიარებენ, რომ ისინი ხალხის ამბავებენ ვინც ღვთის ხიტყვის ფარეს. ადასტურებენ, რომ გადანაბეჭდებს ღვთის ხიტყვა ვერცხლად ოქროსად ანდა.

- - - - - - - - - -

1/ Bekenntnis des Glaubens und Lebens der Gemeinde Christ zu Münster. Cornelius (C. I. 455)

2/ „Die Papisten, die Lutherischen und weiter, was des Volkes mehr ist, die sagen, das Christus sie von Maria Saatgemacht und sein Leib habe von Maria Fleisch an sich genommen."

ibid.

მიუნსტერი ამბობდა: "თავადი მიბრძანა, რომ გადადგეთ ეს ბენ ვერ მიმეღებინა. ბენ უნდა საბოლოოდ ჩვენი უნდა გადაიგანი, რომელთან ერთად ბენს ჩვენი ერთმანეთს ამბრძოლებს. ადამიანმა უნდა იცოდეს, რომ ერთი მასია, რომ იგი არ არის მიგზავნილი, რომ ბერა და ფედერაცია სავსეა ერთით, რომ ერთი სულიწმიდა მოსულ ჩვენში წვდეს, და რომ სული ბრძანდა გამოაცხადებს ჯვარცმულს ჩვენს გულებში მოსანიერებლად"[1].

გადანაოლილი, ისე როგორც მიუნსტერი, ფიდ მნიშვნელობას აკუთვნებენ მიბაგან განცდებს. მასში ჩანს მან თრის იდეური კაბინეტი. ანალოგიურ ეს აძლევს მას საშუალებას თავის ფართო ფიფიკალურ ასპექტის სოციალურ მისწრაფებათა გამოვლინებისა, მისტიური ხასიათის რელიგიური შეხედულებანი ამ ერის ყველაზე რევოლუციურ ელემენტად გამოვლინებას ლებულობენ.

მეოთხე შეხედულება გაფარებულია ამაში, რომ მიუნსტერი ხოლიელებლება ---------- ცხონება /საუფლოს მოვლენის/ და ფაფალოფილება. ალბათ, რომ ერისგან გამოყოფილია არა რეალურად ფასის მიბნა, არამედ მთელი მსოფლიოს ყველა ადამიანისათვის, ფოველგვარი გამონაკლისის გარეშე". „Christus ist nicht zur Erlösung der Auserwählten gestorben, sondern um alle Menschen der ganzen Welt, nicht einene einzigen davon ausgenommen zu erlösen,"[2].

ამ შეხედულება გამოხატულია ანაბაპტისტების მოძღვრების სოციალური ამბავი გადანაოლილებლ ფიერიბდნენ, რომ ავაზისა და ეკანგელიის მოსმენა მიგვიე მნიშვნელობას ანიჭებენ ფასნაბ ერისგან მიერ. ოვინ ისინი კი ყველასთვის ოვლიან მისაბეზიმა, მის მიერ ხსნას, მანანადაბ, მოსახლეობის ფართო მასებისათვის და ითვალა მიუნსტერნი ანსოციელებენ ფართო სოციალურსა და ეკონომიურს /ეონომიკ/ მანანასრეობას/.

- - - - - - - - - -

1/ ვ. ენგელი, ფასახელებული ნაშრომი, გვ. 112.

2/ იგივე, გვ. 173. 4.

მეხუთე მუხლში მიჩნეულია, რომ ნამდვილი ქრისტიანული მოძღვრება აღდგენილია. საჭიროა ბიბლიოლოგია და კვლევის საშუალებანი[1]. ადამიანმა, ქრისტეს ძალით და შეწევნით, თის მაგალითს უნდა მიბაძოს, თის გზას გაყვეს. ამ გზაზე აღნიშნულია მორჩილება, საკუთრებაზეა და სიწმინდე. ამით შეიძლება ადამიანმა მიაღწიოს ნეტარებას. " Fortan muss er als Bruder und Miterbe Christi dessen Fusstapfen in Gehorsam, Gerechtigkeit und Heiligkeit nachfolgen. Bleibt er auf diesem Wege beständig, so wird er selig werden "[2].

ნეტარების საკითხ პასუხგანილია გადანაცვლებულია იდეალი ეკლესიისა, ეპოქის მოსლოგა, ეროვნულებისა და მეფეთა მმართველობის (ოთოლეპასა, ეპისკოპოსობასა და ბიზანტიაზე რომ იგი დაფუძნებული) მიღებისა და თის ნაციონალ სულიერ, საკუთრებაობის და სიწმინდის განხორციელება, რაც კიდევ სრულიელდებოდა მეუნაცვლეში.

მეექვსე მუხლი შეეხება გადანაცვლების გარეგან გამოხატვა სიმბოლოს, ნათლის. "ნათლი აღდგენილია" /" Die Taufe ist wiederhergestellt "/[3] მათ აზრით, ანაბაპტისტებ წარეკვეა ნათლი, იგი ერთადერთ ბანაობად გადაქცეულია. ისინი ეწინააღმდეგებ ბავშვის მონათლას. საეროდ მიიჩნევენ მსოფლიო მოგრეულია მონათლა, რადგან მათ ჯერ მოზრდილ ასაკში ეწინააღმდეგებიან მას.

" Die rechte Taufe gehört allein dem Verständigen und gläubigen in Christo "[4].

რადგან (მათ) ძალაუფლებას ... აღიარებდა, მან ხელმეორე ნათლობა უნდა მიეღო, ამიტომ მათ კიდევ ანაბაპტისტებს ანე გადანაცვლებულებს ეწოდებოდნენ. კაცმა მათ ხელახლა ნაბეჭდისა ეწოდა[5], რაც ნიშნავ-

---

1/ „Ist die christliche Lehre restituiert: „Bekehrt euch und glaubt dem Evangelium. Stehe ab vom Bösen und tue Gutes" "/32,173,-5

2/ იქვე. 63. 173,5.

3/ იქვე. 63-173.6

4/ იქვე. 173-6

5/ მაგალითად ლენის შესახებ ამბობს, რომ იგი წარმოშობა ბაპტისტების წრეს ეფრი პროტესტანტული ეკლესიისა ბოლოდროინდელ

ბულად ეს ჩაითვლება. გადანაღლული, ე.ი. ხელმეორე ნათლობა მიღებული, ამ მაგივრად წარმოდგენილი ხელმეორე ნათლობა მიღებული ერიან. ისეთი ისინი ხანდასან თავის თავს ნათლობა მიღებულს უწოდებენ. საეკლესიოდან ეგრე ეარსებული ეიხმარეთ მაგ მიზეზი, ეიხმარეთ ნათლობა ზოგიერ [illegible] მიელი გადანაღლულია ბეხელების წესებისადმი. ასევეთ კი გვხვდებიან წემოდგენი, რომელთაგან ამ საქმეზე საკუთარი მწოდებლები ხალხთან მიელი.

ამგვარად ცნება ანაბაპტისტების და ბაპტისტების ამ მიზეზებიდან გაჩენილია ორი პერიოდის აღსანიშნავად ენა გამოვიყენოთ. პირველი პერიოდის გადანაღლულია მიგარი მუნსტერის კომუნის ჩაგლილი. რომელთან მწყალობლობის მიმხრეენი კი ყველას გვიწოდებენ ეიხმარეთ ანაბაპტისტებს, [illegible] მეორე პერიოდის გადანაღლული ეგრე სპირად მიმნათლილი მენონიტების საეკლესიოებია ინოდოდეს. ბაპტისტებ ეკუთვნოდეთ.

მეორეს მუხლში აღნიშნულია, რომ მუნსტერში აღდგენილია ნამდვილი ეკლესია /"Durch Gottes Gnade ist, in Münster die rechte Kirche restituiert"/[1]. ამიტომ საეკლესიის გაბმაღლობაში ნამდვილად ეკლესიად გვიჩვენდა ყარანგოზეა, გვინახავს ეკლესიური გადანაღლული მიზანაღლებენ ერიან ანაბაპტისტები. ლუთერის მიმხრეებსაც ესაყვედურებენ, რომ მათ მხოლოდ ნახევარი მიიღეს სიმართლე და მხოლოდ ლათინური ენა გვიჩვენეს ეზოთ ნეცხელებს." Also die Lutherischen, die der papistischen lateinischen Messe feind sind, sind verdammen und eigene erwählte deutsche Messe anrichten, als wäre es im Lateinischen über zu handeln als im Deutschen"[2].

1/ ნელის /ეაუკეს. დასახელებული წიგნი გვ. 304/ ანდა აღნიშნავს. რომ 1526ß. სამხრეთ გერმანიაში ადგილი ჰქონდა ბაპტისტების ყოფნასი. იქვე გვ. 309.

1/ იქვე. გვ. 174-7

2/ იქვე.

ბრბოსადმი ეპიგრაფით დამიკიდებულებით დაშალეს ბრბოსადმი მიმართული [illegible]. მაგ. ფაუსტი

მეფე ფიქრობდა და თავში ბუნდოვანებით, ბრბეებით და მსახურებით.

მოიფიქრეს ფიცილი; ჩაიცვეს მან ხალიჩები ფანტასტიკური და მან ენა

ეფინა. მან კიდევ ბევრ, ხალხი კი იცინოდა. "So ist der Narr

vor dem Altar stehen gegangen und hat Messe getan,

und alt das Volk hat des Narren gelacht".[1]

ბრბოსადმი გადანაღლილია დამიკიდებულება ნაიელი წყენებრივ-

ზა /Stutenbernt/. ბოლოსაც ბრბეის წინაშე თქვა: "Lieben

Brüder und Schwestern, alle die Messen, die in der

Welt geschehen, und die Messe, die der Narre getan

hat, halte ich eine Messe so heilig also die andere

Darum so haben wir diesen Narren die Messe tun lassen und

was wir euch bedeuten wollen, was die Messe in sich

hält".[2]

"ასევეთ ბრბოსადმი დამიკიდებულება ნაიელია. ფიქრი ბრბე

და ყველა ბრბეა ერთგვარია; მაწასადამე, ბრბეს ეგონა ისევეთ

ცნობილია და ფასი არ აქვს.

ხალხე მეხლი ალბერეული, რომ ქრისტიანი ენა ცოდვას ერის-

ტე და მიეცეოდეს მის ძალებისა ფესვადმისად. "Also gehört

zweivlei zum rechten Christen, nämlich das er

an Christus rechtschaffen glaubt und das er

heilig wandelt in allen seinen Geboten".[3]

ამის ლეთის ცნებაა წესრიგება და კეთილი საქმეებია მიჩნეული.

/"Das Halten der Gebote gottes und die guten Werke"/.

ქალიტიკანი ~~ბ~~ ბრბოსადმინდობა ოქროან ნაფდეილ კეთილ საქმეებ

1/ ბრეუბეკი 150. Spottmessen im Dom.

2/ ბრეხბეკი 150

3/ Rothmans „Restitution" gg 174-8

4/ 4930.

ლეიბნიცის თვალთა მიაქვთ თავისი რწმენა. კალვინისტებსა და ლუთერელებს სარწმუნეობრივ დაპირისპირებაში ბევრი გადანაღლილა დაპირისპირება იმ ფიზიკურ ჯგუფებზე, რომელთა იდეოლოგიას ფლობენ გამოსაცალკევებენ. პიუტანი ნეიტრალური ბალანსერები ეპირისპირებიან ბიუროკრატიულ ნეიტრალიზმი ბალანსერი ელიტის პატრიოტიზმსა და მოვალეობას და აგრეთვე კალვინიტური ეკლესიის მიზანი იმავე ნაციონალურ ელემენტებს.

მეორე მუხლი ადამიანიანია თავისუფალი ნებისყოფა. ღმერთის ადამიანებისადმი მიეცა თავისუფალი ნება ბრძოლისა და კეთილის ასარჩევად. "Hat Gott auch vom freien Willen den Münsterischen einen gesunden Verstand wiedergegeben. Gott hat dem Menschen seine freie Willkür gegeben, das Gute oder das Böse zu erwählen"[1].

მიუნსტერელებისადმი ღმერთს სალი გონება /"einen gesunden Verstand"/ მიეცა.

თავისუფალი ნების ადამიანი გადანაღლილი დაპირისპირებენ ალენტინიანებს, რომელნი ბუნებრივ განსაზღვრულობას ადამიანებზე. ეკონომიკური ბიძგებენ ფიზიკური ეფექტიანობის გამოვლენას, გადაბალილია ეს ფიზიკური ეფექტიანობა ბუნებრივ ფრთხილს ადამიანს. ბუნება და თავისუფალი ნება ეწინააღმდეგებიან ერთმანეთს.

მეოთხე მუხლი ადამიანს ეძლევა განსაბიჯეობა "Ist wiederhergestellt die lebendige Gemeinschaft der Heiligen, die vorzugsweise auf dem Grundsatze der Gütergemeinschaft beruht."[2].

ანაბაპტისტებს ადგილი აქვს, რომ ბევრ თავს ეძლევა გადასვლა ადამიანებს და ისინი ბევრ მოთხოვნილებისადმი, ერთიერთს ეხმარებიან.

1/ იქვე. გვ. 174-9

2/ იქვე. გვ. 174-10.

აკრეფილ ალნიშნულია, რომ ყველანი ერთსულნი ყოფილან. რაც ანბანურად ეწერებოდა "ნივთიერ/ ყველა გაყიდვა, ფულთმოყვარეობა, ნებისა ან მოვალეობისა" /"Und demnach, alles was der Eigensucht gedient hat, wie Kaufen und Verkaufen, Arbeiten um Geld, Rente oder Wucher gebrauchen" "!

ეგზალტაციაში ქრისტეს სრული განსაბიჯვადობის გაგრძელება, ადამ-ადამიანისა მისაღები და ერთურთან ურთიერთობის გაბედვა ვერ ამხელდა. ეს გარემოება კიდევ ერთხელ ალიარებულია ამ ტექსტში. "ფულიც ალნიშნულია, რომ ეზანია მაინ გადალახა. რადგან ღმერთს ასეთ ბილი მოქმედის ამ საქმიანობას /"und wie wir wessen, das Gott nun allsolchen Greuel altun will"/, ეგრეთ

ამიტომ გადანათლულებთან ასევე მეგობრული პირადი ურთიერთობები კომუნიზმი. მიუხედავად მიჯაჭვულობისა მისი პრაქტიკულად გაგრძელებაც სულ. გადანათლულნი პრინციპულად ურთიერთობენ კომუნიზმს. კიდევ ს

მადანაძლული საიდუმლო სურვილის ფრის ბმენდა გელიდა და ოფმეწნია, პერის გარდაცვალებისა მოგონებებენ ღმერთსა და მიძართავენ მაგ ასოებსა.

მეთორმეტე შეხედულება ეხება ქორწინების საკითხს. ღმერთს მაღლევის უჩვენებია სწორი გზა. ქორწინების მიზანია ბავშვები. ღმერთს კიდეც უთქვამს გადრაჯოდითი. "Gott segnete die Menschen und sprach: „Wachset und mehret euch"[1]. თითეული ადამიანი მოვალეა დაქორწინდეს და ყველა ბავშვი, მამაკაცს წეუძლია იყოლიოს ერთზე მეტი მეუღლე. ამაში მისი თავისუფლებაა. მაგრამ ქორწინების გარეშე ფიქრს ნიდა კი ალიარებულია მრუშობად. მამაკაცის თავისუფლების დამადასტურებლად მოგონილია ე.წ. ბმენდა მამათა მაგალითი. „Item, daß es einem Mann freisteht, mehr als eine Frau zugleich in der Ehe zu haben, bezeugen noch die Exempel der heiligen Altväter bis zu der Zeit der Apostel zu"[2].

ეგზეგეტ ალიარებულია. ფიქ მამაკაცი ოჯახის უფროსია "Der Mann ist das Haupt der Frau"[3]. მრავალცოლიანობის დასაბუთებლად მოგონილია ე.წ. ბმენდა მამათა მაგალითს "Was nun Gott zugelassen hat und den heiligen Gottesfreunden ehrlich geweisen ist, das kann auch jetzt nicht verboten oder eine Schande sein"[4].

"რეფორმაციაში" გამოიყენა გადანაძლული [2] [1] წესრიგი ქორწინების მიზანია ბავშვი. ქორწინების გარეშე სქესობრივი ურთიერთობა ალიარებულია მრუშობად. მრავალცოლიანობა ნაფიქრალების გადაწყვეტის მიზანსაც ისახავს და ~~ბმენდა~~ ძველ-ფატალ მამათა მაგალითის გამოყენებას წარმოადგენდა. მრავალცოლიანობის წარმოების ნამდვილი მიზეზების გაცვლაზე ყურადღებაა [5] მეოთხე თავში.

1/ იქვე. გვ. 175. XII

2/ იქვე.

3/ იქვე.

4/ იქვე.

5/ ამ ნაშრომის IV თავი ითვალე ლიტერატურის მეოთხე გვ. 100-109.

მეოთხმეტე მუხლში აღიარებულია, გაყალბებულია ქილიასტური იდეა. გამოიქცეულია რწმენა, რომ მართალი ამ ადამიანს დრის განსრულებლება ერისცეს მეუფეობა მიწაზე " Die Münsterischen aber wissen, das sie in den Zeiten dieser Generation erfüllt werden muss und deshalb, was von dem Reiche Christi in der Schrift vermeldet steht hier auf Erden zu erwarten ist." 1/

ბინეი ირაციონალურია და ეშმაკმა ხელისუფლება იცვლება ქრისტეს აღდგომით, რომელიც გაანყვნის ეშმაკსა და ეკალესიას. ამ მუხლში ნეიტრალია ამოვიკითხოთ გადაგალულია სოციალური იდეალი სამართლიანობა.

მეთხუთმეტე მუხლში ალეგორიულია, რომ მიუნსტერში ღმერთმა დაადგინა სამეფო, რომელიც გარეშეულია ათან მაჯულების ხელი. " Gott hat die neue Obrigkeit aus toten Knochen mit Fleisch und Sehnen bezogen, lebendig gemacht und ein herrliches Königreich aufgerichtet, nämlich das Reich und den Stuhl Davids, in welchem durch das Schwert der Gerechtigkeit das Reich unter uns gereinigt und fortan verbreitet werden soll, das der wahrhaftige und friedenreiche Salomon danach einnehmen und besitzen soll." 2

ასევეთვალ გადაგალულია ანრი ალეგორიულია მიუნსტერში დავითის მეფეობა და ცახტი, რომელიც განმტკიცდება, გავრცელდება [illegible] მიიღებს მართალი და მშვიდობის მოყვარე სულიერი. ამ ბიბლიურ ძველი ალეგორიის სახელები მოიყვანე ნაანრეში 3 დადასტურებულია ის ანრი, რომ მიუნსტერში გამოცხადებული სოციალური სამართლიანობა, თანასწორობა და მშვიდობიანობა ქალაქის მცხოვრებთა იდეალი განმტკიცდა, გავრცელდა და გაძლიერდა.

"რესტიტუციაში" მოყვანილი მუხლების, გადაგალულია მსოფლმხედველობის დამადასტურებელი 6 მსგავსი ანრეები გვხვდება ანრეთ [illegible] სრიალი იმ სრიანული სიაში. თავადვალ, ერთად საინტერესოა I.. მამასახლისის სამგალობელი ერძნეიანი, რომელსაც გვაგვ-

1/ ციტანი "რესტიტუციიდან" ა.ლოლერი, დასახელ. ნაშრომ. გვ.176-XIII

2/ იქვე. გვ. 177-XIV.

ფის კონსულტორიანი,[1] სადაც ეიბელი მეელიანგან და თოქმის იმავე საკითხებს შეიცავს, რასაც "რესტიტუციი" ეხება. მხოლოდ აქ მუსლიმი ნორმაციული ხასიათის აღარებენ და აღნიშნულია სასჯელიც, თანაც ოთხეული მუსლი დასახელებულია ხელმძღვანელ მუნიციპალურ მოგანილი ამრეშია. ადრეთვე ორმაგი მაგალითისა მიერ წემეშალებულია თავისებური ფინანგანაბეს ანუ ქალაქის საგარნიზონი ციხეების წესდება. მის პირველ მუხლში კიდევ აღნიშნულია მისი საკანონმდებლო ხასიათი. „1. Was die heilige Schrift gebietet oder verbietet, das soll jeder Israelit bei Strafe halten".[2]

მოგანილი საკუთიდან ნათლად ჩანს, რომ მიუნსტერელი გადანაღლული ანაბაპტისტთა უკიდურეს ბანაკს ეკუთვნიდნენ. ისინი მკვეთრად უპირისპირდებიან და გარკვეულად ემიჯნებიან ოდენ ქალიფებს, ისე ლუთერელებს. ლუთერელებს მაინც ანსხვავებენ კალვინელთაგან. ამ საკრებულიებრივ დაპირისპირების მიღმა იმალება გარკვეული სოციალურ-ეკონომიური დაპირისპირება. მსგავსი მოვლენა გვხვდება ნიდერლანდის რეფორმაციაზე და ინგლისის პირველ რევოლუციაში, რომელთა გარკვეული სოციალურ-ეკონომიური დაჯგუფებანი საკრებულიებრივ იდეოლოგიით უპირისპირდებიან.

მიუნსტერელ გადანაღლულთა წესდებულებანი ქალაქის პირველ ხელისუფალ სოციალურ გამოცანასწორებელი იდეებს გამოხატავენ.

1/ კონსულტორიანი 577. Öffentliche Verordnung die zwölf Ältesten

2/ იგივე. Ordnung des weltlichen Regiments in der Stadt Münster...

* * *

მიუნცერის გადაგადგილება ფაბრიზიუსი მეომარი ყაჯგუეთა, "მებრძოლ"ანაბაპტისტი" /"Kriegerischen Anabaptismus"/ ფიზიკურად მოსპობილ იქნა და იგი საბოლოოდ აღმოიფხვრა. მარცხია რადიკალურ ყაჯგუეთას გაუჩნდნენ ხელმძღვანელი, ესაა ბორის იოჰანნ ბატენბურგი /Johann Batenburg /. იგი მეოცეა იოჰანეს ლეიდენელის ხალიფატის განგრძობას. ბაგრავ იგი 1537 წ. სიკვდილი დასჯეს.

ბოლოდ აღიარებს, რომ "ანაბაპტისტის ენტუზიაზმის ეპოქა დასრულდა". იგი ირჩევთან ბრძოლას არ აძლევს ბატენბურგისა და ოთხის გაჯერებით ნიდერლანდში მიმდინარ უმნიშვნელო მღელვარებას. ორმოცდაათი მიმარეულება წვეგა და მეოცამ ერთელ ხანგრძლივი ეროვნებას. ნიდერლანდელ ბაპტისტებს ბორის 1536 წელს ბიუსლერის კონგრესზე მისდა განხეთქილება და გაიმარჯა მწვალებლურ მა მიმარეულებამ.

ოიჰანე ბატენბურგს დაეპირისპირდა მწვალებლური მიმარეულების მიმდინარე დავით ბორის /David Joris /, პროფესიით მინის ბამბელი, რომელიც დაიბადა XVI საუკუნის დასაწყისში ბრიუგეში, აღიზარდა ლეიდენში და გარდაიცვალა 1556 წელს. ამავე მიმარეულების წარმომადგენელია ჰიე ფილიპეი. იგი ცოცხალი ჩანდა ორიოდე წელიწადს. ბის მომხრეებს ოლენტელი ეწოდებოდ.

- - - - - - - - - - - - -

1/ გაითვალისწინეთ "Kriegerischen Anabaptismus" მეომარ ანაბაპტისტ ... ...

ფაული ითვლის, აღიარებდა, რომ ადგილობრივ ერეტიკოსებად მიჩნეული მოაზრეები-ნეოპლატონელები ადასტურებენ თავიანთ გულისგულებს, თანად კი მოსწავლეობდა უნდა ეთანხმებინა და ყალბად ჩაეთვალა.[1] ასევე ითვლის ეროტიკულ წერილებს ეთანხმებოდა ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

[illegible] გადანაღლილია ფეოდალურ ურთიერთობა განვითარება ჩვენთვის მით არის საგულისხმო, რომ ნათლად ირეკლავს მათი წარმოშობილი ახალ-მოსახლეობა, სოციალური თანასწორობის ალიარება [illegible] მოაკრებისა და მიჩაგვრილებისაგან თავის დაღწევა, მათი, ანრიგი, ეხლანდელ [illegible] მოსახლეობა წარმოადგენ მიმაკელში ბრძოლის გარეშე. ფეოდალი ანაბაპტისტის [illegible] სოციალურ უთანასწორობისა, ადამიანთა ყოფაზეა [illegible]. ეს ეს ფლობენ ნაციონალური ნაციონალური გამოსაცვლელი [illegible]. ამასთან ბაპტისტური [illegible] გადავიდა [illegible] /ინგლისში/ და XVI საუკუნის ბოლოს [illegible] ბოლოვანეს [illegible] ეკლესია [illegible]. [illegible] ეუბნა [illegible] ფუნდამენტალური სოციალური [illegible] ჩვენ ეს [illegible] ანაბაპტისტების [illegible]. [illegible] ძალიან [illegible] ეკანაცვლებენ.

[illegible] ეკლესია, [illegible] ეს ანრი, [illegible] ეკლესიაზე [illegible] ინგლისში [illegible] ეს ანრი [illegible] ეკლესია [illegible] ეს [illegible] ეკლესიებს [illegible] ეკლესიებს [illegible] ეკლესიებ

VI. დასკვნა

გერმანიის რეფორმაციაში გამოვლინდა ადრეფეოდალური მიმდინარეობა, რომელიც რევოლუციური ხასიათის მქონე. აღსანიშნავია, რომ XIV-XV საუკუნეებში გერმანია ეკონომიურად დაწინაურებული იყო. ეს ეკონომიკა მაინც ორიენტირებული ფეოდალიზმის ყალიბებზე მაინც მაღალია და კარგად ენეკი ადვილი პოტენციალის მორის ყველა გერმანიის კეთილდღეობისა და ფიქრების წინააღმდეგ. პირველი ამბოხებდა, რომ რომის კურია ფულს გვიმეორებს და ხალხებში გვიელებინა. ეკონომიკური კი ეს საკითხი ამბობდა, რომ გერმანელები ფიქრობენ საკუთარი არიანი, მათ განვითარებული აქვთ ვაჭრობა. ასევე ხალხი, მათი ეკონომია მდიდარია ფერმერ-ვაჭრების მაღალი ფენით.

ენგელსი აღნიშნავს, რომ გერმანია XV საუკუნეში ფეოდალიზმი იყო და მაღალი ფენა და ვაჭრობის გამო ადვილი. მაგრამ ასევე ეს ეს ფენა "ეკლესიის გადასახადები ფულად ფულად მიმდინარეობენ და ეს ეკონომიურ წარმოებას აფერხებენ".[1]

რომის კურია ყოველთვის ეს გერმანიის დაქვემდებარებული განაგრძობდა ეს ექსპლოატაციას. გერმანიის ეკონომიურ წარმოებაზე და ეს ფეოდალის ბრძოლასთან ერთად ეკლესიის ანგარებაც ძალა ეს ფენა ძლიერდებოდა.

ამიტომ კათოლიკური ეკლესიის რეფორმის აუცილებლობას გერმანიაში საზოგადოების ფენებიდან კარგად გადაჯერებული ამბიციანად ფიქრობენ. ენგელსი აღნიშნავს, რომ "ეკლესიის ფასიანი ფასიანი ფინანსური ფინანსური გერმანიის რეფორმაციული მოძრაობამ გადაეჭრა ყველა ამ გვარ წინააღმდეგობა. რომ იგი ბუნებრივ "რეფორმაციად" სიტყვის ყველა ფინანსურ ფინანსურ".[2] ენგელსი "რეფორმის ფინანსური ბრძოლის ყველ

1/ ა. ენგელსი, ფასახელებული წერილი, ნაწ. I, 1907, გვ. 212, 213.

2/ ენგელსი, იქვე, გვ. 216.

თვალსაჩინო მიმდინარეობას: კონსერვატორულ-კათოლიკურს, ბურჟუაზიულ-რეფორმაციულსა და ძველებურ რევოლუციურს. ჩვენთვის საინტერესოა ბურჟუაზიული რეფორმაციული, რადგან მით დაიწყო გერმანიაში ფართო სოციალური მოძრაობა, კათოლიკური ეკლესიისა და, მაგასადამე, რომის პაპის წინააღმდეგ მიმართული, და განსაკუთრებით კი ძველებურ რევოლუციური. ჩვენი წესჩვენის საგანს წარმოადგენს ძველებურ-რევოლუციური მოძრაობის ერთერთი მიმდინარეობა ანაბაპტისტების მმართველობა მიუნსტერში 1534-1535 წ.წ. ამიტომ გერმანიის რეფორმაციის ეკვანგელურ მიმდინარეობის (რომელსაც მარტინ ლუთერი ხელმძღვანელობდა) დამძველებურ რევოლუციის, (თომას მიუნცერი რომ ეთაურობდა,) დასაწყისის წესჩვენისას ჩვენ ვკმაყოფილდებით მინიშნებების გამოყენებით. მიუნსტერელი ანაბაპტისტების მმართველობის წესჩვენის დრო საკმაოდ ვერდნობით პირველ-წყაროებს: კერსენბროხის, გრესბეკის და ქრონიკიუსის წიგნებს. კერსენბროხი მიუნსტერში გადანაოლილია მმართველობის დამყარებისას ქალაქში მყოფებიდა, წემდეგში დაბრუნებული ქალაქში ცხოვრობდა და ოსნაბრუკის რექტორად მსახურობდა. თუმცა იგი ცდილობდა ობიექტურად ბლის წემდეგ მოეხდინა ამბების, მაგრამ მის განკარგულებაში მოპოვებული წემდეგში დაღუპული საბუთი მოიპოვებოდა. გრესბეკი ქალაქის გარეშეცვეთის დრო მის დამცველია ოიგებში იმყოფება, წემდეგში ქალაქის დაცემის წინ მოპოვებულ ინფორმაციებს გადმოგვცემს და ეპისკოპოსის ლანდსკნეხტების წინ მიუძღოდა. გრესბეკის ნაწერები და სხვა მოპოვებული საბუთი გამოიყენა ქრონიკიუსმა, რომლის წიგნიც ჩვენ ავრეთვე პირველ წყაროდ ვთვლით.

მიუნსტერის ამბების დასახელებულ ისტორიკოსების ნაწერებში თვით ფაქტების მეტი ნაწილი ძირითადად, ოდენ მათი ერთი მეორისაგან და ჩვენამდე მოღწეულ გამოცემულ საბუთებთან წარმოებული დასტურდება, სწორია, ოღონდ მათთან ერთად მოცემულია მათივე წესდებულებანი და მოკლენთა თავისებური წეფასება, ამის გამო ხშირად თვით ფაქტი,

მოვლენა, ამბავი დაბრუნებულია და (კიდევ) იმდენად წეფარებული, რომ სინამდვილეს ვაწირებულია. აგრეთვე ძვირფასი ნივთებს ეპოულობთ გამოცემულ საარქივო მასალებში.

მიუსტერელ გადანაღლულია საერთაშორისოების აუცილებელია ავით ამ მიმდინარეობის წარმოქმნის გაღნიშვნა და თუმცა მიუსტერის რადიკალურ რევოლუციონური მოღვაწეობის და მისი იდეური კავშირის ანარქისტებთან წესწავლა. ამ მხრივ ფრიად საინტერესოა მიულაუზენის კომუნა. მიულაუზენის კომუნა, რომლის იდეური ხელმძღვანელი იყვნენ მიუნცერი და ფაიფერი, მიუსტერის კომუნის წინამორბედს წარმოადგენს. მიუნცერი მიულაუზენში ხელმძღვანელობდა ქალაქის მდგომარეობა, რომელიც ბირის ალსანიშნავი არიან ფეიერები. მას მაინც უყვარდნენ მანსფელდის მეშალრეები. იგი მიუბიდებდა ლეთის სახელით მის [illegible] დამცველებისათვის გაბედულად ესარგებლად ხმლით. თუმცა მიუნცერის მისტიკურ, ეკვანგელურ-კომუნისტურ და ქილიასტურ წესებულებებს ბიბლიოთეკნენ გადანაღლული. ამ მხრივ უკანასკნელი მის გავლენაში იმყოფებოდნენ. მაწინდელი მისტიკა და ქილიაზმი რევოლუციურ ხასიათს ატარებდა. "ქილიაზმის ამ რევოლუციურმა სახეცვლილებამ ათი წლის წინანდელ ნოვა ახალი, ფრიად მკვეთრი გამოვლინება მიუსტერის ეპოქაში."[1]

ეს თუმცა მიუნცერი არ ეთანხმება გადანაღლული-გამოჩენილი გადანაღლულები იყვნენ ლუბასტიანე ფრანკი, ოიკენ დენკი, კასპარ შვენკფელდი. მათი იდეები ფართოდ გავრცელდა პლებეურ ფენებში. სოციალურ გამთანასწორებელ იდეების სწრაფი გავრცელებისათვის ნიყიერ ნიადაგს წარმოადგენდა მაწინდელი გერმანიის სოციალ-პოლიტიკური და ეკონომიური ვითარება.

- - - - - - - - - -

1/ ვ. ოლგინი, დასახელებული წიგნი, ნაწ. I, 1928, გვ.115.

XIV-XV ს.ს. დასასრულ ევროპაში ერთად განვითარდა ფეოდალი-სასაქონლო მეურნეობა და გაფართოვდა ხელოსნური წარმოება. ხელოსნური წარმოება[1] გაფართოებულია განვითარებასთან ერთად ჩაეხება საწინააღმდეგო წარმოება. ამგვარად ანიშნავდა ეპოქა კაპიტალისტური მანუფაქტურის ჩასახვა-წარმოქმნის ხანისადმი. XV საუკუნის დასასრულის დიდმა გეოგრაფიულმა აღმოჩენებმა[2] ევროპიის ეკონომიკური განვითარება დაიჩქარეს. მის წინააღმდეგ. მსოფლიო ეკონომიკური ცენტრების გადაადგილებამ, რომ გამოიწვია, წარმოებულ საბრძოლო და ჩრდილოეთ გერმანიის ქალაქები.

საბრძოლო გერმანიაში წარმოიქმნა[3] მდიდარი საქალაქო სახლები ფუგერებისა, ველზერებისა და სხვათა[4], რომელნიც ჩამოყალიბდნენ მსოფლიო აღმოსავლეთიდან. საოქროვანი ვაჭრობისა და საერთაშორისო საკრედიტო ოპერაციებში. მათ ეპყრათ საკუთარი ქალაქის სამთამადნო მრეწველობა, რომელიც საბერძნო-ხელოსნური ფაზიდან განვლო და კაპიტალისტური მანუფაქტურის სასიათი მიიღო. დიდადის გაბრდამ, მსხვილ ვაჭარ მეწინააღმდეგეთა წარმოქმნა-განვითარებამ გერმანიის საბოგადოებაში და კერძოდ ქალაქში ოლიგარქული ყოფა[5] გაადვილა. ქალაქის პატრიციატს დაეპირისპირნენ[6] ოლიგარქ ბიურგერები, ისე ხელოსნური ორგანიზაციები გაერთიანებული ოსტატები. მათ ერთად მეფენი ეარგლენ, სამთამადნო მრეწველობაში ჩაბმული მუშები და საერთოდ ქალაქის მცირე მოსახლეობა.

- - - - - - - -

1/ ბოსელმანი, ბაუმგარტენი, ლერნერი; ოგრეთვე 1570წ. გაკეთებული ალექსანდრიის ენაში ასევე ორიგინალი ნაბეჭდარი და მანდილი, ბაუგი, ბერი, ინგლისელი, ბრაბანტელი, ბორეოლი ცნობილი იყვნენ ამგვარის, ბოსნელების, ველინის, ლიეარუსელები და სხვანი. პრო. ი.ბ.ლელევერი. История экономического быта Западной Европы с.11.1931.ეკ.211.

სოციალურ პიბაალიზაციის ეგრეთ აღებულად ფეოდალურ ურთიერთობის ანარეკლი და ეკლესიის ბატონობა.

რიმის კურიის ბნეობრივი ფაქტორია და ფაქტორიალური მოსახლეობები პოლიტიკურად და ეკონომიურად ფაქტიურად გერმანიის მიმართ უფრო ინარჩუნებდა. XV საუკუნის დასაწყისში. გერმანიაში კიდევ ამბობდნენ, რომ „რომ გერმანიის ციხეებიდან წენდებიან". მორწმუნე ქრისტიანეთა მოგზაურობის ფიალა ავალი ინდულგენციათა ვაჭრობის გაძლიერებამ ვიტენბერგის მასლობლად ინდულგენციათა მოვაჭრე დომინიკელი ბერი თეოპან ტეტელი უბრალოებასაც კი იჩენდა.

ინდულგენციათა ვაჭრობის წინააღმდეგ 1517 წ. 31 ოქტომბერს გაიცემა მარტინ ლუთერმა. მარტინ ლუთერის გაცაბერებამ ფართო გამოხმაურება ჰპოვა გერმანელ საზოგადოების სხვადასხვა ფენაში.

XVI-ს. დასაწყისისათვის გერმანიაში გამოიკვეთა რეფორმაციის სამი მიმდინარეობა: სოციალური, ევანგელური და პროტესტან-რეფორმაციული.

სოციალური რეფორმაციის ძალა მაღალი ფანატიზმი, ევანგელური რეფორმაცია, რომელსაც მარტინ ლუთერი მეთაურობდა, ბიურგერული რეფორმაციის ხასიათის ლუთერობა და ასევე ბუნებრივ ლუთერულ ეკლესიას მოვლენებს ეფარებდა.

პროტესტანტიზმის მეთაური ოთმას მიუნცერი. იგი ქალაქის მდაბიო, ხელოსნებს, ქარგლებს, მუშებსა და გლეხებს უკავშირდება. მათ იდეურ მეთაურობას კისრულობს და ფრიალად გაერთიანდება ლუთერს, რომელიც მაცდუნებასა და მიეალეტეს ამბავსა და ეზრძვის. თომას მიუნცერი უკავშირდება ცვიკაუს მეფინენელი და იდეებს მათ კავშირს პროტესტანტ მასებთან. იგი ეზერგიულად მოქმედებს მიულჰაზენში, სადაც ფაქტიურად ერთად კიდევ გაფაფრიალებას ახდენს. პროტესტანტ რეფორმატორ მოსახლეობა მიულჰაუზენის მოსახლეობათა ფენაში

ბებს. იქვე ითანიცების მინასცერში გამოთანასწორებელ იდეებს პრაქ-
ტიკულად ანხორციელებს.

ბელიეფური მეთაურის მოვალეობისა საქმიანობას იგი ამთავრებს
გლეხთა ახალგაზრდობაში აქტიური მებრძოლობით და ფრანგებისაგან მოსი
ნაგმის დათარცხვების ერთ დიდ ფაქტორად თავის იდეებისათვის მებრძოლი
ბიკვიდილ მოიღებს 27 მაისს 1545 წელს.

მეფენი ალბის ყველა ანაბაპტისტებთან, ისინი თითონ გადანთლე-
ლი ან ყოფილა.

გადანთლილობა ყოფილიდ იყო ამ ერის გავრცელებული და ძველებურ
ნეფორმაციის რევოლუციურ იდეებს გამოხატავდა.

ნეფორმაციის ეპოქაში სოციალური ბრძოლა სარწმუნოებრივ ხასიათს
ატარებდა. გადანთლილობა იდეოლოგიაში სარწმუნოებრივი იყო. იგი მკვეთ-
რად უპირისპირდება კათოლიკურობა და პროტესტანტულ ეკლესიებსა /ლუთერულ-
სად და კალვინისას/, ამ ნეიტრალურ დაპირისპირებაში სჩანს სოციალური
დაპირისპირება, ნადგან ნეიტრალურ ფენებიდან ბევრ ადამიანთა მიმდევ-
ნებად გადასულ ქალაქები. გადანთლილნი განსაკუთრებულ წესრიგებ-
ლობას იჩენენ, კათოლიკეთა მიმართ, პაპს ანტიქრისტედ თვლიან, გმობენ
მათ წირვას, ლუთერული მოძღვრებასაც გმობენ, მათ წირვას უარყოფენ,
ოღონდ მიბრუნდენ დათანასწორებად უფლიან სახარებისა ამოკრებას.

ბლეხთა ომის წამყვან გადანთლილებმა მოიკრიბეს ძალები და გაიჩა-
ღეს საქმიანობა

მელხიორ ჰოფმანის მოწაფეთა ბრიდან გამოიყვანა ოთხასი მაცხოვი, ბრ-
ძოლაში, პირველის მოძღვრების მიღებასთან ერთად, გაამზადა მასში
ბრძოლის ბრძანება ჩრდილოეთ გერმანიის საეკლესიოთა ქალაქ მუნსტერში
ნეფორმაციის დაგვიანებით დაიწყო.

"ეს ფასები გერმანიაში XVI საუკუნის 20-იანი წლების დასასრული და 30-იანი წლების დასაწყისი რეაქციის ეპოქას წარმოადგენდა. ჩვეულებრივ გერმანია ~~[illegible]~~ მიიღებ ამ წლებში წესის რეფორმაციის გზაზე"[1].

მიუნსტერში რეფორმაცია 30-იანი წლებში დაიწყო. რეფორმაციას მეთაურობდა ჰესელი მეადგილე-ბერნკარდ რიცმანი. რომელმაც 1531 წ. მიუნსტერის გარეუბნებში ლუთერული ხასიათის ქადაგება დაიწყო[2]. მას კნიპერდოლინგი მიეხმარა. რეფორმაციამ კიდევ გაიმარჯვა. 1533 წ. ოლბერეალნი პროტესტანტებმა მოიპოვეს უფლება ექვს ეკლესიაში ლოცვა და ადამიანის მოძღვრების ქადაგებისა.

1534 წ. მიუნსტერისაკენ იღებენ გადასახლებული ნიდერლანდელებიდან /ფრანგები, პალესტინელები, ებრაელები, რიგიანი წყარიელები აღნიშნავენ/ და აგრეთვე გერმანიის ქალაქებიდან დევნილი გადასახლებული. მიუნსტერში ჩასულებნენ მეფუნაურე იოანეს /იან/ მატიასი და მკერავი იოანეს ლეიდენელი.

„Während dies vorging, waren zwei Männer in fremder und ungewöhnlicher Fracht in der Stadt, die etwa an 13 Januar nach Münster gekommen waren und für Enoch und Elias gehalten wurden, von denen der eine, Johann Bockelson aus Leiden später die Herrschaft der Stadt übernahm, der andere aber, Johann Matthys, im Anfange der Belagerung um Osten herum vor dem Ludgeritor von den Feinden getötet wurde. Seine Frau heiratete Johann von Leiden"[3].

რიცმანმა ბევრი ებრაელი მოიტანა. ეგი გადასახლებულებს ეწოდა, წმიდანებ ბევრი მიეხმარა მას.

1534 წლის ოლბერეალში გადასახლებულებმა გაიმარჯვეს. ქალაქი დასცეს კათოლიკური ხელისუფლებისაგან. პატრიციატმა და მდიდრებმა მიუტოვეს.

1/ ე.ბ. ენგელსი, დასახ. თხზ. ტ.1, 1948, გვ.142.

2/ კ.კაუცკი, დასახ.თხზ, ტ.1, 1907, გვ. 335.

3/ ენგელსი, 477.

პირველ ხანებში მიუნსტერის ფაქტიური მმართველი იყო იოჰანე მატისი. იგი ერთერთ ბრძოლის დროს დაიღუპა მის წინააღმდეგ და ქალაქის მმართველად იოჰანე ლეიდენელი წარმოადგინა.

"მან /იოჰან/ მატისი მიუნსტერის ანაბაპტისტების იდეოლოგიური ლიდერი იყო, ბიბლიოფილი კი მისი პრაქტიკული ხელმძღვანელი წარმოადგინა"[1] ამის წინააღმდეგ გაფანატიზებულ ხელმძღვანელობა მეფადგებლებმა იოჰანე ლეიდენელი ახალი სიონის, ე.ი. მიუნსტერის, მეფედ აღიარეს.

ჩვენამდე მოღწეულ საბუთებში ~~[illegible]~~ აღნიშნული არიან მეფის კარის ოფიციალური თანამდებობები: წინამძღვარი, მოადგილე ბერნგენიერდინგი მეფადგებული ბერნტ ოფლანი, მრჩეველები: ბერნტ

-ცერი, ბერნტ ruესტინგი, ჰენრიხ ზეიდერი, გერჰარდ ზაინინი და სხვანი.

იოჰანე ლეიდენელს ზეკიერად უპყრია ხელისუფლება. იგი სასტიკად სჯიდა მოღალატეებს, მაგალითად, მოლენბეკის ანაბაპტისტებს ჩაქრობდ ეფნა.

მიუნსტერში ფარდობა ეროვნული განსაზღვრულობა, ოერიენტაციის წესრიგება, ადგილ-მიწათმფლობელობის წესრიგება. სიცოცხლე-გაძღოლობასთან დაკავშირებული ღონისძიებანი გადაბალანსებული ქალაქის თავდაცვის საქმიანობით გამოწვეული ღონისძიებებთან.

მიუნსტერში ფარდობა ორაზროვანია, რაც ქალაქში სუფთა რიგიერობის წესრიგებისა და საბუთრნელ მიზეზებით წარმოშობილ პირობებში ფუნქციონალური საკითხის მოწესრიგების თავისებურ ფორმა ბარმოადგენდ.

ყველა ფიზიკურად ფუნქციონალურია და ეკონომიურ ორაზროვანობას. ასეთი გაერთიანება ორაზროვანობის უფარგებულად მიგვაჩნია. კერძო საკუთრების არსებობის პირობებში ეფექტიანობა ორივე ფორმა გამოვლინდება მოლიანად ~~[illegible]~~ ფუნქციონალური და ეკონომიური. გადანაცვლება

- - - - - - - - - -

1/ ე. ე. ენგელსი, დასახელებული წიგნი, ნ. 1, გვ. 126.

ეუფლებული ცხოვრების ტიპარებდნენ და ეროვნულად ატარებდნენ.

ამიტომ მოვალეობილებია გასინჯული იყო საბჭოთა-საბჭოთა ნეო ეპოქების და სუფთა ეროვნულობასაც გულისხმობდა და უკანასკნელი ან ფიზიკა.

გადანთლულება ქვიშაზე დასწვეს წიგნები, ზეთიდ დასველეს ბიბლია, ასეთი მოქმედება ზეთიდ ბიბლია, რომ მაინ წიგნებიანი უფალეს ეკლესიად ეროვნულ-ლიტერატურა ფარბობდა.

ბევრის ყოვლად საინტერესოა გადანთლული ფიზიკა-ეროვნული ლინიაძეები. ამ მხრივ მიუხედავად მათ მიერ ტიპარებული კომუნისტურ იდეებისა, ბევრი ზეთიდ ნადიკალურ ფიზიკა-გადანთლულ ლინიაძეებს ატარებენ, ეს გარემოება წარმოებულია XIV-XV ს.ს. გასაფიზეული ხელისუფალ წარმოებით.

კერძო საკუთრება და მემკვიდრეობა ძალაში დარჩა. მიუხედავად გადანთლულნ მთელ რიგ ლინიაძეებს ატარებენ მოხმარების დარგში, რაც ერთის მხრივ გამოყენული იყო ქალაქის გარემოცვა. მეორეს მხრივ ევანგელური კომუნიზმის იდეების გამოსაყენული იყო. ამ მხრივ ალაბიბნაია ფერი-ფერცხლის და ყარი მოხმარების საგნების ჩამოყალიბება, ვაჭრობის წესდება, ფერთა ფუნების მიწყობა, ფურცლის ყოფიგეთ ლარიანებისაგან.

გადანთლული წეალდნენ ქვეყანა გაეცალა თანამოაზრეებთან, ისევეთ დაგზავნეს წინააღმდეგობა. ეს ცდა უშედეგოდ დამთავრდა. 1535წ. 24 იანვარს ანაბაპტისტის ლანდაუსტეებმა ალაგი ალეს გარემოცული ქალაქი და ასტიკად გაუსწორდნენ გადანთლული. ეფექტიანი ალეებულ-რევოლუციური მიმდინარეობის ერთგვარ ბოლოვანი დაჯგუფების, ბეიმიზ ანაბაპტისტების /გადანთლული/, უკანასკნელი გაბრძოლება /ბოლოა ომების დამთავრების წესით/ მიუხედავად

2 1

კომუნის სახით დამკვიდრებით დამთავრდა.

"1534 წელი, მიუნსტერის ანაბეჭდების წელი, ანაბაპტისტების ისტორიაში უნდა აღინიშნოს როგორც წარსულ~~ისა~~ სახალხო კომუნიზმის აკანონებული ფუძემდებლის მოვლენა".

მართლაც მიუნსტერის ანაბეჭდეა, რომელიც თავის ხელმძღვანელ ფაზებში გადაგვიდგა ~~ა~~ სარწმუნოებრივ გადასახლებაში მაცხოვრებელი იდეა, წარმოადგენდა ერთადერთ კომუნიზმის ფორმის აკანონებულ გამოცდილებას წარმოადგენდა. ამავე დროს იგი გურმანიის ცალკეა ოთხმოცდან ერთად ახალი დროის პირველ ეროვნულად რეფორმაციის წინააღმდეგ წარმოება ნათელია. მსგავსების მიზეზებს ეპიზოდებიც; მიძღვნილია ფართო სოციალური ხალხურ-პლებეური ფენების ჩაბმა, მეკეთილი კლასობრივი დამოკიდებულებაა, გადანაწილების პრინციპის აღიარება გადარჩენაში და ~~ოდ~~ ეკლესიაში, ~~[illegible]~~ წარმოუსავლელ ლოზუნგებია გადარჩენაში. ეფუძნა მიუნსტერელ ანაბაპტისტები ფიქრობდნენ გოთიერ, ინგლისელ ინდეპენდენტებში და ერანგ ბაპტისტებს ლირსეული წინამორბედნი იყვნენ. აღსანიშნავია ~~ა~~ ბრიტ დაბადებულ ფენების ძიებანა ძნელია, თავიდან ეფიგენარი ფაქტორი ~~ა~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]

მიუხედავად გადაწყვეტილია მიერ გაღებული მსხვერპლის გამართლება და მათი დაფასება იმაში, რომ ისინი პირველი ბურჟუაზიული რევოლუციონერთა ჩინამთრგველნი იყვნენ.

გამოყენებული დოკუმენტები

ა. მარქსიზმი-ლენინიზმი

I. ვ. მარქსი, კაპიტალი, ტომი პირველი, სახელგამ. 1930

2. К.Маркс. Хронологические выписки I, II.т./Архив Маркса и Энгельса т.У. Г-и 1938г.т.УП Г.и 1940/

III. ვ. მარქსი და ფ. ენგელსი, Немецкая идеология 1935 /К. Маркс и Ф. Энгельс/

IV. ვ. მარქსი და ფ. ენგელსი მანიფესტი კომუნისტური პარტიისა სახელგამი. 1933

V. ფ. ენგელსი, ბრძოლა ომი გერმანიაში. სახელგამი. 1932

VI. ფ. ენგელსი, ოჯახის, კერძო საკუთრების და სახელმწიფოს წარმოშობა. სახელგამი. 1932

VII. ფ. ენგელსი სოციალიზმის განვითარება უტოპიიდან მეცნიერებამდე 1935 /ბოლო გამოცემა 1931ბ./

VIII. Ф.Энгельс. Революция и контрреволюция в Германии 1935г.

IX. В.И.Ленин. О врагах народа / Полное собрание сочинений т. XX. 1930/.

X. ს.სტალინი. ლენინიზმის საკითხები /XI ბოლო გამოცემა 1939. XI ქართული გამოცემა 1939/

б. Литература

XI. Hessenbroich /Hermann von Hessenbroch/, Anabaptistici furoris historica narratio H. Detmer, Münster 1899-1900

XII. Cornelius, C.A., Berichte der Augenzeugen über das münsterische Wiedertäuferreich, Münster 1853.

XIII. Klemens Löffler, Die Wiedertäufer zu Münster 1534/35, Jena 1923 Verlegt bei Eugen Diederichs

XIV. Niesert J., Münsterischen Urkundensammlung, Bd. I Roesfeld, 1826

в. Литература по общему курсу

XV. Г.Вефер, всеобщая история, т. л, 1888

XVI. Ф.Шлоссер, всемирная история, т.IV. 1870

XVII. Проф. М.Н.Петров, Лекции по всемирной истории, т. III

XVIII. Н.Кареев, История западной европы в новое время, т.I. Переход от средних веков к новому времени С.Пет., 1892.

XIX. Н.Кареев, история западной европы в новое время, т.II История XVI и XVII веков, часть I, С.Пет.1898

XX. Эдг.Зеворт, история нового времени /XVI-XVII ст./ т.I. Киев 1898.

XXI. К. Лампрехт, история германского народа, том третий, часть пятая. Москва 1896.

XXII. Т. Бригер, реформация Пфлуг-Гартунг Всемирная история, VI, т. III, ч.II Брокгауз-Ефрон 1912. стр. 475-756.

XXIII. E. Denis, Германия и реформация, в. Лависс А. Рамбо всеобщая история, т.IV, Москва 1898.

XXIV. Ч. Бэрд /Ch. Beard/ Реформация XVI в. С.Пет. 1897

XXV. Гейссер / Häusser /, история реформации, 1882

XXVI. Leopold von Ranke, Deutsche geschichte im Zeitalter der Reformation, Dritter Band. Leipzig, 1881.

XXVII. Проф. Р. Виппер, Общество, государство и культура Запада в XVI веке /журнал, Мир Божий 1887г. С Пет/.

XXVIII. Мерингфранц, История Германии с конца средних веков, Москва 1923

XXIX. Б.И. Горев, история социализма, т. I. Социализм на Западе 1925.

XXX. В.П. Вольгин, история социалистических идей, часть первая, 1928

XXXI. Макс Беер, Всеобщая история социализма и социальной борьбы 1927.

XXXII. Гегель, - Сочинения, т. VIII. Философия истории М.Л. 1935.

XXXIII. Проф. Виппер, Учебник новой истории, Москва 1910г.

XXXIV. С.Д. Сказкин, и О.Л. Вайнштейн, история средних веков т.II Москва 1939.

XXXV. П.П. Щеголев, Очерки истории Западной Европы XVI-XVII в.в. Огиз. Соцэкгиз 1938.

XXXVI. О.Л. Вайнштейн, историография средних веков. Огиз. Соцэкгиз 1940.

XXXVII. Bonnet, Anabaptiste, Pierre Larousse, grand Dictionnaire universal, Paris, tome premier

XXXVIII. Munster, Pierre Larousse, grand Dictionnaire universal, Paris, tome onzieme

XXXIX Munzer (-tri)

XL С. Урманович, Анабаптисты Б.С. Э. т. II 1926

XLI Р. Стрельцов, Анабаптисты, Энциклоп. Словарь русского библ. института Гранат.

XLII. М.В-ий, Перекрещенцы, Брокгаус-Еррон. энцикл. сл. СПБ 1898 23 том.

XLIII. Мюнстер, Брокг. Эфр., 39 том.

XLIV. Карсев Н, Реформация. Бр. Эфр. Энц. словарь С Пет. 1899 36-а том

XLV. Сказкин С. Реформация, Б.С.Э. 1941. т. 48

XLVI. В.Михайловский, Предвестники и предшественники реформации в XIV и XV в.в./Статья „Истории реформации Кайнеч-а/

XLVII. Вернер Зомбарт, Современный капитализм, том I, Москва 1931.

XLVIII. Проф. Я.М.Кулишер, История экономического быта западной Европы том второй, 1931.

XLIX. Янсен И., - Экономическое, правовое и политическое состояние германского народа накануне реформации СПБ 1898.

L История философии, институт философии Академии наук СССР, том I философия античного и феодального мира огиз 1940 т.II философия XV-XVII в.в. Огиз 1941.

Z I. С.Вознесенский. Экономический переворот в западной Европе и реформация ленинград 1925

Z II. И. Шерр. История цивилизации Германии С.Петербург 1869.

Z III. Арнильд,Бергер. Культурные задачи реформации,СП 1901:

Z IУ. Август Бебель. крестьянские войны в Германии Москва-1928

Z У. Баумгартнер Э. Великая крестьянская война,москва 1925

Z УI. В.Циммерман. история крестьянской войны в Германии. т.I,II Москва 1937.

Z УII. Эмиль Розанов. Томас Мюнцер 1905

Z УIII. Розенталь. томас Мюнцер 1925

Z IX. Проскуряков,В. Томас Мюнцер,москва 1927

Z X. Проф.М.Н.Петров. Томас Мюнцер.великая крестьянская война, очерки из всемирной истории С.Петербург,1904.

Z XI. Кар Каутский. Томас Мор и его утопия,Москва 1924

Z XII. К. Каутский. Предшественники новейшего социализма ч. I. С. Петербург 1907

Z XIII. Фридрих фон Бецольд. история реформации в Германии. том I, II С.Петербург 1900

Z XIУ. Шеллер-Михайлов А.К. Революционный анабаптизм.Полное собрание сочинений ХУI в. С.Петербург 1905.

Z XУ. Август Бебель. женщина и социализм мл. 1905

Z XУI. Проф. август Форель. Половой вопрос т.I,II. С.Петербург

Z XVII. М. Кампшеон, Религиозная контр-революция в XVI веке. С. Петербург. 1902.

სარჩევი

წესავალი	გვ. 1
I. ბიუნსტერის ანაბეჭდისა მეშვიდეულობა საისტორიო ლიტერატურაში და დედანები	" 5
II. რეფორმაცია ბერძნულად	" 20
III. ანაბეჭდისა მეშვიდეულობის დამტკიცება ბიუნსტერში	" 60
IV. ფიქრი ლოგიკურის შესახებ	" 76
V. ბიუნსტერის ანაბეჭდისა სიტყვიერ-პოეტიკური წესდებულებანი	" 120
VI. დასკვნა	" 144
ძველთენებული ლიტერატურა	" 155

[illegible]